

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁ

Vol. 11 } చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ మే నెల 13-వ తేది మంగళవారము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస శుద్ధ నవమి

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయుపుపోట్ల బాపును,
పర్వపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల చూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పి
ఈమందును ర
మందలి దుష్పదార్థ
కారోగ్యము గలిగి
విచేకముల

వక-నిడబ్బితో నహా వీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 6-4-
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7

వెంట్రుక లే అందము?

రాలి పోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుష్కర్మతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడు.
ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడై పోవును.

అంతవరకు రావీయవద్దు

కమిసీయర్ న్యూనెను
వాడుట మొదలు వెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టర్ చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, శిరోమూలస్యమున్నను, యిది రిజిస్టర్ చేయబడినది.
వెంట్రుకలు పిట్టలు గాని, గుర్రము గాని యెండవ
మీ వెంట్రుకలు చురుకు లేకప్పుట్టి యెత్తినవచ్చును గట్టి పట్టునకే నుండి తెర
యూ మించును

ఈ రోజుననే దీనిని తరీక్షించి చూడుము

వెంట్రుకలు వెట్టువచ్చునట్లుతో కనిపెట్టుడు

కామినీయా కలహానెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమనికే కేయును.

మొట్టొకటి 1-కి ర్పు 0-12-0 మామూలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోడులోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించుచున్నది.

మీకు మువాసన ద్రవ్యము, లేక ఆత్మరు కావలసినప్పుడు

"ఓటో డిల్ బహారు"కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టర్ చేయబడినది అర్థియ్యకమైన సుఖముగలది.

1 కి ర్పు మొట్టొకటి 2-0-0
2 కి ర్పు మొట్టొకటి 1-12-0
3 కి ర్పు మొట్టొకటి 1-12-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మంచి అమ్మకార వర్తకమును, ఎటు అమ్మకారవర్తకము చూడవచ్చును. లేవచ్చు.

హాలు యెంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ,
155 కామ్రామనీడు, బొంబాయి.

స్త్రీనాయకుల ప్రచారము

స్త్రీలకాంగ్రెసు సంఘము

తునిలో ఏర్పాటు చేసిన బహుమతి

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

మహాం తుని, మే 11:—కాకినాడలో ప్రచారమైన విషయ 10 వ తేది యందును పాస్పాంజరు బండిలో ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ స్త్రీశాఖ సభ్యులు శ్రీమతి వున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారును, శ్రీమతి పాణక కనకమ్మగారును దేశ బాంధవి దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారును, శ్రీయుతులు పారుపూడి సత్యనారాయణ రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్యగార్లతో తునికి పయనమైరి. స్త్రీలు సమావేశముకారు; సంకుచిత వాతావరణ మునందు మునిగియున్నారు. సభయే జరుగదు అనవాక్యములు మొదలుపెట్టిన తుని పట్టణవాసులు చెప్పి దొడంగిరి. పురుషులే తగినంత శ్రద్ధ వహించి కాంగ్రెసు నడపుచుండవలెనుగాని స్త్రీ లేమి చేయగలరని కొందరనిరి. ఈజిల్లా ప్రాత కాసనసభ్యు డొకరు మమ్ములను కలిసికొన్నప్పుడు ఈగ్రామస్థులు సంకుచిత హృదయులు, వీధిలోనికి స్త్రీలు ఆసలేరారు, అని చెప్పిరి. ఇట్టి నిరుత్సాహకర వాతావరణముందు స్త్రీలు శాంతమును పట్టుదలయును కార్యదీక్షయును వహించి శ్రీరామలింగేశ్వర స్వామివారి ఆలయములో స్త్రీలసభ నేర్పాటు చేయించిరి. తునితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి శ్రీరంగాచార్యులు గారును నితరులును ప్రకటనము చేయించి శ్రమపడిరి. సుమారు 30, 40 మంది స్త్రీలు, సభయిన విముఖులుగా నుండే పట్టణమున సమావేశమగుట, ఉత్సాహకరమైన విషయమే. సంతోషింపవలసిన విషయమే 5 గంటలనుండి రాత్రి 7 గంటల వరకు సభ జయప్రదముగ జరిగెను. శ్రీమతి కనకమ్మగారు, లక్ష్మీబాయిమ్మగారును, సుబ్బమ్మగారును, వరుసగా నువన్య సిం చి స్త్రీలకు తగు ఉద్వేగ సముగావించిరి. కాంగ్రెసు, స్వరాజ్యము, ఖద్దరు మహాత్ముని యారోగ్యము, ఆయనసందేశములు వీనినిగురించివిపులముగా సభ్యురాలండ్రవృద్ధ యములనాకర్షింపజేయుచు ఉపన్యసించిరి. వచ్చిన స్త్రీలలో కొన్ని సందేహములనడిగి ప్రత్యుత్తరములనంది ఉత్సాహవంతు లైరి. కాంగ్రెసుసభ్యులుగా 10 మందిచేరి స్త్రీల సంఘము ఏర్పాటుచేసికొనిరి. శ్రీమతి భమిడిపాటి సోమిదేవమ్మగారు సంఘాధ్యక్షురాలుగను గంగాభాగీరథి వెంకటేశ్వరమ్మగారు కార్యదర్శినిగను ఎన్నుకొనబడిరి.

సభాసంతరమున శ్రీమతి కనకమ్మగారును లక్ష్మీబాయి మ్మగారును వెంకమ్మగారును పట్టణములోని ముఖ్యమైనవారు కుటుంబములకువెళ్లి వారికి కొంతవరకు కాంగ్రెసుసభ్యులారము లను బోధించిరి. ఆస్త్రీలయొక్క భక్తిశ్రద్ధలు వారికి తెలియజే యబడెను. వారికెట్టినిరుత్సాహతయు లేకపోవుటయేగా క ఉద్యమమునందు విశేషసానుభూతి జూపుటయు స్త్రీలసంఘమునందు సభ్యురాలండ్రగుటయు జరిగెను. ఎక్కడో ఉపట్టణ మునందు సంకుచితముగలదో విముఖత్వముగలదో భేదపడెనున్నది. ఈసంకుచితము చురుకుతనము లేకపోవుటయు సులభము లేనివారియందు దున్నట్లున్నది కాని ప్రజలలో గాని స్త్రీలయందు గానిఉన్నట్లు కన్పించును. కొన్ని దినములపాటు శ్రీమతి వున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారును సభాసభ్యులగుచున్న యెడల తునిపట్టణమునందు స్త్రీలనే పలు సంఘమునందు జేరుటయు, ఉద్యమభివృద్ధికి దోడ్పడుట యు జరుగు ననుటకు సందేహములేదు.

నిన్న రాత్రి 10 గంటలకు జరిగిన సభ జరుగనందు

కాలంలో శ్రీయుత ఘడియార్గల్ చిత్రాపురమ్మగారు ఖద్దరు ను 1 గజం 1 కి 0.4.0 నాలుగు బ్రాాలు త్రోసివేసి నడ్డము మీద అమ్ముదురని తెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము.

అన్నదానము

శ్రీనారాపురస్వామివారి బ్రహ్మోత్సవకాలంలో గరుడ ఉత్సవదినంమొదలు మూడురోజులు రాత్రికాలమునక పగలనక వీధల కల్లరకును శ్రీయుత డి. క్రిష్ణరావుగారు బి. ఎ. బి. ఏల్. శ్రీయుత జి. టి. రామరావుగారి ఆధిపత్యముక్రింద మాపుర పాలక సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత మాయలూరు నాగిరెడ్డి గారును శ్రీయుత బరిగె నరసింగరావుగారును ఇంకను ౧౦ పెద్దమనుష్యులుచేరి అన్నదానము చేయుదురని తెలుపుట కెంత యు సంతసించుచున్నాము.

వెల్లాల రామకృష్ణశాస్త్రి

జరిగెను. శ్రీ రాళ్లపల్లి సుబ్బయ్యగారి జాతీయగీతములతో సభ ప్రారంభింపబడెను. దేశబాంధవి దువ్వూరి సుబ్బమ్మ గారును శ్రీమతి పాణక కనకమ్మగారును పురుషులు తగు పౌరుషముకలిగినవారై స్వరాజ్యప్రయత్నములు మహాత్ముని ఆదేశముల ప్రకారము జయప్రదముగ నడిపింపవలసిన దనియును స్త్రీలను ఉత్సాహపరచి కాంగ్రెసుకార్యమునందు పాల్గొను నట్లు చేయవలసినదనియు మొదలగు విషయములు చెప్పిరి. 1 గంటలకు సభ ముగింపుకాబడెను.

నేటియుదయమున నూలువకుప్పోట్లన్నియు నేతనేయు సుమారు 30 వ్యక్తులును, స్త్రీలు సంధర్శించిరి. విక్కిలి సంతోషమును పొందిరి.వీరు బయలుదేరుచుండగానే, నేడు సంత దీక్ష మగుటచేత, బుట్టలకొరిది నూలు అమృతమునిమిత్తము స్త్రీలు తీసికొనివచ్చుట జూడగని యానందభరితరైరి. వీరెదు నూలును య 2.12.0 చొ||అమ్ముటల ఖరీదయియున్నది. ఈ నూలునకు పోటీ విశేషము లేకపోవుటచేత వడికినవారికి కిట్టుట లేదు. తగుప్రోత్సాహము తగ్గినట్లు కన్పించుచున్నది. అయినప్ప టికిని ఈయొక్కతునితాలూకాలో కాంగ్రెసువారు దీక్ష కల్గి అభివృద్ధిపరచిన 1000 వ్యక్తులు తిరుగ పనిచేయుటయు, అనేకకుటుంబములు సాంప్రదాయ నూలువకు కు తిని అవలం బించి నూలు యిచ్చుటయు, యీ ప్రసిద్ధిని యావత్తును సమై చేయించ గలిగిన తాలూకాగా చేయుటయు జరుగును.పనితి అచ్చటనే విరివిగా పండును. దానికొరకై పెదకుసాన నక్కర లేదు. కాంగ్రెసువారు చురుకుదనము వహింపకపోవుటయు వర్తకులకు చలామణీ కాకపోవుటయు తగిన రిమాండు లేకపోవు టయు, యీపరిశ్రమ యీతాలూకాలో మనుపటి అభివృద్ధి లేక తగ్గుచున్నదని చెప్పకలేవ్వదు. కాబట్టి తగుశ్రద్ధ వహింతు రని తలంచెదను.

నేటి 11 గం పాసంజెరులో స్త్రీనాయకులు చావర్ల కోట వెళ్లిరి.

నక్కన్ దంత చూరము

ఈ చూరము కేరళనదువులలో తయార చేయబడినది. కల్ల సంబంధమైన వ్యాధు లన్నిటిని పోగొట్టును. దర్శి 1-2 అదాలు. దణ 1-3 రూ 1-4-0. టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి, 2 ఎ. ఆలంగాతా పిల్లలి, రిహట్ క్లె-డి, మద్రాసు.

ఇన్ ఫ్లుఎంజా, ఆజీర్ వ్యాధులకు తక్షణమే గుణమిచ్చు ఆయుర్వేద ఔషధము

నేను చాలదినములనుండి ఆజీర్ణము, నరముల బలహీనము మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిని. నా అశ్రద్ధ, ఉపేక్షవలన నా వ్యాధి మిక్కిలి కఠిన స్థితికి వచ్చెను. తరువాత అకస్మాత్తుగా నాకు ఇన్ ఫ్లుఎంజా జ్వరము మిక్కిలి తీవ్రముగా వచ్చెను. తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర వాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, జార్జిటౌను, అర్బియన్ వీధి, వెంకటేశ్వర గృహమునం దున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్దకు చికిత్సకై వెళ్లితిని. వారు నన్ను కొంచము యింపుమించుగా పరీక్షచేసి ఔషధ మిచ్చిరి. ఇప్పుడు నాకు యిదివర కుండిన కఠిన వ్యాధు లన్నియు బాగుగా కుదిరినది. స్వామి వారి ఔషధ సేవచే గలుగుచున్న అద్భుతగుణము లనుగురించి వింటిని. ఏచుగుకాలు, చెవుడు గ్రుడ్డి తనము దుష్ప్రస్థానబంధమైన వ్యాధులు మొదలగువాటిని పూర్తిగా బాగుచేయుటచుకూడ నేను స్వయముగా చూచితిని. మరియు నేను స్వయము గానే చికిత్సపొంది వారి అద్భుతశక్తులను తెలిసి కొంటిని. బాధపడుచున్న ప్రజల లాభనిమిత్తమై ఈఉత్తరము వ్రాయుట నావిధి యని తలంచు చున్నాను. వారియొక్క ఔషధములు మిక్కిల వెల గలవి.

టి. నల్లకిమంపిల్లె, ప్రకటన (9) హైదరాబాదు, మైలాపూరు, 27.10.1906
వాసినిల సోదర్లు

వృత్తాంతలేఖలు

వెదపోలు (దివితాలూకా)

అఖిలభారత ఖద్దరుబోర్డువారు జనవరునెలలో తూర్పు ప్రదేశాల్లో సంచారముచేసినపుడు వెదపోలునుగురించి యీ ప్రధాన అభిప్రాయమును తమనివేదికలో ఇంగ్లీషున వెల్లించిరి.

“బందరు వచ్చినపుడు కొన్ని ముఖ్య గ్రామములు చూచుచున్నామని కార్యక్రమములలోనుండెను. వానిలో వెదపోలు ఒకటి. దానిని కీర్తయితే మధురాదాసు పురుషోత్తముగారు వెల్లించిరి. అచ్చట ఖద్దరువస్త్రములు నేయునట్టియు దేశాభిమానియును అగు సీతారామస్వామి అనువారిని కలిసికొనెను. ఈయన ఆరునెలలనుండి విదేశపురుషులను వదలిపెట్టుటయేగాక మతి విషయమున నెంతకీర్తిగా నుండునో అదేకీర్తితో పడుగును పేకయుపూడ చేతితో వడికిననూలుతప్ప మరదేనిని ఉపయోగించునని దీక్షబూనెను. ఈయన మాంసాహారమునుకూడ మానివేసిరి. ఈయన తనయొక్క వృత్తియందు చాలా తెలివితేటలు గలవాడు. యీయన యేకాంగిను సంఘమునుండిగాని మరయే యితరవ్యక్తులవల్లగాని సహాయముపొందకయే తనంతట తానే గ్రామస్థులైన ౧౫ మంది వడుకువారియొద్ద నూలు కొనుటకు ఖరారుచేసికొని పనిచేయుచున్నాడు. యీవడికేవారు నెలకు, ఆరువారుగాని అరవీసెనూలుగాని సన్ననినూలును యిచ్చుచున్నారు. యీనూలును కీర్తయితే సీతారామస్వామిగారు తన మరమగ్గుమీద నేయుచున్నారు. నెలలో అయిదారుకోజులు పడుగులు చేయుటకు ఉపయోగించుకొనును. లేనిచో దినము నకు 3 గజముల బట్టును ప్రతిదినము నేయగలడు. ఈయన 50 అంగుళముల వెడల్పులో ౨౫ పుంజములు పెట్టి నేసి గజం ౧ కి పోనలసిన అవసరము లేదనియు, మగ్గుమీద నేయుచున్న బట్టు మగ్గుమీదనే ఖచ్చితముగ నున్నదనియు చాలా చిట్టలుపల్లలుగా కడల చెప్పెను.” ఖద్దరు ఉత్పత్తికి తాలూకా వాసులెల్లరు తోడ్పడి విరివిగా వున్నవస్త్రాన్ని జేయవలెనని కోరుచున్నాను.

కొడలి నరసింహారావు.

అమలాపురం రామలింగసభ తేనాలి

వై సంఘమువారి పుణ్యక్షేత్రముమందు నాటకముల ప్రదర్శించుచున్నారు. మొన్నటిదినము జహ్వరీబాయియను నాటకమును ప్రదర్శించిరి. అనవసరములగు చాలాభాగములను తగ్గించి మనోరంజకముగా ప్రదర్శించిరి. పలువురు మహమ్మదీయ సోదరులు గూడ సభనలంకరించిరి. శివాజీపాత్రను ధరించినవారు మహారాష్ట్రీనాయకుని గంభీరమును, కౌర్యమును, వైభవక్రిని సాధించుచుగా వ్యక్తికరించిరి. జహ్వరీబాయి పాత్రధారి, ప్రేమను, రాద్రమును, వీరత్వమును గూడ సహజముగ ప్రదర్శింపగలిగెను. రామలింగసభ దేశభక్తి పూరితములగు బహుముల సభ్యుల సంతోషవారధియందు మురిచెను. “నాజన్మదేశమిది, నాహక్మిడి.” యనుపాటయు, “రెండువందల మాడలకొరకు దోంగము” యని, జయసింహుసభిదేవించుచు చదివిన బహుముల వైఖరి బాగుండెను. పట్టణ నాయకులు హాకి ప్రోత్సాహ మునియ్య సంకల్పించుచున్నారు. ఇంకను కొన్ని నాటకములను వారివల్ల ప్రదర్శింపదలచుచున్నారు.

తాలూకా బోర్డు

మొన్నటి జి.టి. తోతాలూకాబోర్డు విభజనవిషయము ప్రభుత్వమువారిదృష్టిని దాటిపోయెను. ప్రజలబాధలు వారికెందుకు? ఆలమారుసభ తీర్మానముప్రకారము, కాంగ్రెసు పక్షాపలంబులు వచ్చేయొన్నికలలో పాల్గొందురు. ప్రజలు వారివోటులను యితరులకు వద్దానముచేయక, కాంగ్రెసువారికి సహాయముచేయుదురని తలచెదము.

గాంధీ పరిశ్రమాలయం

ఆరువగ్గులతో కాంగ్రెసు సంఘమువారి గాంధీ పరిశ్రమాలయం బాగుగా పనిచేయుచున్నది. ఆలమారులో జరిగిన ప్రదర్శనములో, పరిశ్రమాలయములో నేసినకోటుగుడ్డు ఆరు రూపాయలను, విద్యార్థికి నాలుగురూపాయలను బహుమతినిచ్చెను. కాంగ్రెసుసంఘమువారు తగుపెట్టుబడిధన మునిచ్చినచో పరిశ్రమాలయమింకను వృద్ధిబోధగలదు. (విశేషం)

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయనిలేఖరి)

నాయకుల ఆగమనము

మే 9:—ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుకమిటీ అధ్యక్షులును కార్యదర్శియు నగు శ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును, అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారును ఈదినము ఉదయము బండిలో ఈపురము విచ్చేసిరి. ఒకటిరెండుదినము లేచురమందుండి గాంధీపూజానిధికి వసూళ్లుజేసెదరని తెలియుచున్నది.

అస్పృశ్యతానివారణ

ఆలమారులో జరిగిన అస్పృశ్యతానివారణసభ కథ్యక్షులగు శ్రీ కావ్యకంఠం అయ్యలసోమయాజుల గణపతిశాస్త్రిగారు ఈపురములో మొన్న బుధవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు పాల్-చౌకులో అస్పృశ్యతానివారణసభనుగూర్చి యుపన్యసించిరి. ఆలమారుసభలో తెలియజేసిన యుద్దేశ్యములే ఈయూరిసభలో గూడ తెలియపరచిరి.

హితకారిణి సమాజము

ఈనెల 6 వ తేదీని హితకారిణి సమాజకార్యనిర్వాహక సంఘసభ జరిగెను. సమాజమునకు తవ్వలవారియొద్దనుండి రావలసిన బాక్టీరియం తనఖాలోనున్న యిల్లు స్వాధీనము జేసికొని నిర్ణయింపగా వచ్చినధనములోనుండి 1200 రూపాయలు వీరేశలింగంపాతశాల ఖచ్చితకీర్తింప యిచ్చుటకు తీర్మానింపబడినది.

మునిసిపాలిటీ

మా మునిసిపాలిటీలో ప్రజలకుల యిబ్బందులను క్రిమి పద్ధతిని తెలియజేసి తొలగించుటకు ఒక రేటువేయక సంఘ మునవరమనియించి ఆట్టిసంఘమునొకదానిని స్థాపించుటకు కొందరుత్యాహవంతులు ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారు.

హిందూసమాజము

గోదావరి హిందూసమాజముయొక్క క్రొత్తవనము మట్టుపసారాలను కట్టించుటకు వెయ్యిరూపాయలు సాంక్షను జేయబడినది. పని ప్రారంభించుచున్నారు.

శ్రీ తోడ్పాటి

ఈపురమునందున్న చాలవిస్తారముగా నున్నది. వైశాఖమాస మారంభింపకపూర్వమునుండియు యిట్లే యున్నది. గోదావరిలో నీరు చాలవరకు యెండిపోయినది. గాలిభూమారము ఎల్లప్పుడు లేచి బాధించుచున్నది. అప్పుడప్పుడు మేఘములు పట్టుటయేగాని వర్షము లేమియు పడుటలేదు.

విద్యుచ్ఛక్తి

మాపురప్రజల సౌకర్యముకొరకు ఈపురములో విద్యుచ్ఛక్తి తయారుజేయుటకును దీపములువైరా యుపయోగములకు ఈ శక్తిని సప్రయోజేయుటకును ఒక కంపెనీ ప్రారంభించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈవిషయమై డి. బి. చిత్రపు వెంకటచలంపంతులుగారును చంచుమర్తి వెంకటసీతారామచంద్ర రావుగారును సర్ మాస్టర్ వెంకటరెడ్డివాయుడుగారును ఆలోచనలను సలుపుచున్నట్లును తల్లిలో కంపెనీ ప్రారంభింపబడుననియు తెలియుచున్నది.

శ్రీ కృష్ణలీలు

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారు నిన్నటి రేయి చింతామణినాటకసమాజములో “శ్రీకృష్ణలీలు” నాటకమును ప్రదర్శించిరి. ఇందు కంసునిపాత్రను నెల్లూరి నాగరాజురావుగారు ధరింతురని మొదట ప్రకటించబడెను. నాగరాజురావుగారు రాతేదని తెలియుటచే నాటకశాలవరకు వచ్చినవారనేకులు తిరిగిపోయిరి. నిన్నటిరేయి కంసునిపాత్ర ధరించిన శ్రీకృష్ణకోట రంగారావుగారు వారిపాత్రను ఘనతగనే నిర్వహించిరి. యశోదపాత్ర ధరించినవారును దేవకిపాత్రధరించిన శ్రీ రత్నయ్యగారును వారివారి పాత్రలను కడుసామర్థ్యముతో ప్రదర్శించి చూపరులకానందము గలుగజేసిరి. ఈప్రదర్శనమునకును రాదగినంతధనము వీరికి రాలేదు. ఈనాటకప్రదర్శనమున గనుపరచిన రంగస్థల అలంకారము కడు అనందదాయకముగా నుండి సభికుల మనముల నాకర్షించెను.

గంధర్వపార్వసీ

రాయవరము కాపురస్థులగు శ్రీపాద. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు తమ గంధర్వపార్వసీని ఈపురమునకు మార్చిరి. వీరపురమా విచ్చేసి సుమారు 15 దినము లాయెను. వీరిదివరలో ప్రకటించుచున్న ప్రబుద్ధాంధ్రపత్రికను ప్రస్తుతము విరమించిరని తెలియజేయుటకు విచార ముచున్నది.

గాంధీపూజానిధి

మే 11:—దేశభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులుగారును, అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారును, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారును కలిసి ఈ యువయము పాసెంజరు బండిలో ద్వారాపూడి, రామచంద్రపురంమీదుగా అమలాపురంవెళ్లిరి. అమలాపురం తాలూకాలో సుమారు ఒకవారము దినములు సంచారము చేసెదరు.

కాశేశ్వరరావు గారు రుదయముబయలుచేరి బెజవాడకరిగిరి. ప్రస్తుత పరిస్థితులను గురించి దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారును అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారును నిన్నటిసాయంత్రము 6 గంటలకు పాల్-చౌకులో డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారి యధ్యక్షతకీర్తింప జరిగిన బహిరంగసభలో నుపన్యసించిరి. ప్రభుమును కొండ వెంకటప్పయ్యగారు సహాయ నిరాకరణోద్ద్యమమును గురించియు, మహాత్ముని గురించియు నవ్వముగా జెప్పి స్వరాజ్యపాత్రీనిగురించియు, ఆ పాత్రీవారు మన గమ్యస్థానము జేరుటకు నిరాశ్రిత కార్యక్రమముకన్న జేరు మాగ్గును గనుపడదనియు నిరాడంబరముగను నిర్భయముగను నిరాశ జెందకుండగను ఆకార్యక్రమమును కొనసాగించుట యం చే మన స్వరాజ్యార్హత యిమిడియున్నదనియు జెప్పిరి. గాంధీ మహాత్ము డీప్రాంతములకు ఆగస్టునెలా ప్రాంతములలో విచ్చేయు ననియు వారు విచ్చేయునప్పటికి ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెస్ సంఘమువారు సమహర్షనవ్వమించిన లక్షరూపాయలు సమహర్షవలయుననియు రాజమహేంద్రపురవాసులు క్షేత్రంపన తేకుండగ ఈనిధికి కానుక లర్పింపవలయు ననియు కూడ దేశభక్తుడు దుద్బోధించెను.

నాయకుల సర్వటనము

దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారును, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారును కలిసి ఈ యువయము పాసెంజరు బండిలో ద్వారాపూడి, రామచంద్రపురంమీదుగా అమలాపురంవెళ్లిరి. అమలాపురం తాలూకాలో సుమారు ఒకవారము దినములు సంచారము చేసెదరు.

కాశేశ్వరరావు గారు రుదయముబయలుచేరి బెజవాడకరిగిరి.

ప్రస్తుత పరిస్థితులను గురించి దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారును అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారును నిన్నటిసాయంత్రము 6 గంటలకు పాల్-చౌకులో డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారి యధ్యక్షతకీర్తింప జరిగిన బహిరంగసభలో నుపన్యసించిరి. ప్రభుమును కొండ వెంకటప్పయ్యగారు సహాయ నిరాకరణోద్ద్యమమును గురించియు, మహాత్ముని గురించియు నవ్వముగా జెప్పి స్వరాజ్యపాత్రీనిగురించియు, ఆ పాత్రీవారు మన గమ్యస్థానము జేరుటకు నిరాశ్రిత కార్యక్రమముకన్న జేరు మాగ్గును గనుపడదనియు నిరాడంబరముగను నిర్భయముగను నిరాశ జెందకుండగను ఆకార్యక్రమమును కొనసాగించుట యం చే మన స్వరాజ్యార్హత యిమిడియున్నదనియు జెప్పిరి. గాంధీ మహాత్ము డీప్రాంతములకు ఆగస్టునెలా ప్రాంతములలో విచ్చేయు ననియు వారు విచ్చేయునప్పటికి ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెస్ సంఘమువారు సమహర్షనవ్వమించిన లక్షరూపాయలు సమహర్షవలయుననియు రాజమహేంద్రపురవాసులు క్షేత్రంపన తేకుండగ ఈనిధికి కానుక లర్పింపవలయు ననియు కూడ దేశభక్తుడు దుద్బోధించెను.

కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు నూత్నముగా మాట్లాడిరి.

సభను సమాప్తిజేయుటకు పూర్వము సుబ్రహ్మణ్యంగారు గంభీరముగా సుమారు అరగంటకాలము రాటుమును గురించియు ఖద్దరును గురించియు, గ్రామములోని పనినిగురించియు నుపన్యసించిరి. గ్రామప్రాంతములలో ప్రజలు త్యాహవంతులుగ నున్నారనియు ఎవరైన ప్రచారకులు గ్రామములలో నివాస మేర్పరుచుకొని ప్రజలనుద్యనే నివసించుచు, కాంగ్రెస్ ఆదేశములను ప్రజలకు బోధించుచున్న యెడల ప్రజలలో కాంగ్రెస్ సంస్థయెడలను, రాటుముయెడలను, ఖద్దరు యెడలను గౌరవము గలుగుననియు జెప్పిరి. రాజమహేంద్రపురప్రజలు ఎన్ని యుపశ్చాసములు వినినను ఖద్దరు ధారణాత్మక బూసకుండుట విచారకరమనియు, ప్రచారకులు తమ కాలమును వృధా బుచ్చక బనిజేసినచో చాలమంచి ఫలితములు గల్గుననియు జెప్పి ప్రజలందఱు తమక్షేత్రంపన లేక గాంధీ పూజానిధికి కానుకల నర్పింపవలయు ననియు హెచ్చరించిరి.

జైలులో మరణము

సుమారు ఒక సంవత్సరమునుండి శిక్ష ననుభవించుచు, నిన్నటిదినము విడుదల గావలసిన గొల్లశియిది మొన్నటిదినము యెండ బెబ్బనలన చనిపోయెనని తెలియుచున్నది.

బందరు మ్యునిసిపాలిటీకి తర్జీను కాబడిన

ఒక లేడి హెల్త్

విజిటరు కావలయును

నెలకు జీతము రు 50 లు కాపురముండుటకు ఇల్లు ఉచితముగా నివ్వబడును. 1924 సం॥ మేనెల ఆఖరువరకు యోగ్యతావృత్తికలతో సహా దరఖాస్తులను యిదిగవ సంతకము చేసినవారికి పంపుకొనవయును.

మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు బందరు 9 వ మే 1924

ఎస్. బిగన్నాధరావు నాయుడు ఛైర్ మన్

నటప్రకాశికా సహాయనిధి

మొదటిలో నాట్య విద్యార్థులకు లింగిటితో విరమించు బహుమతినివ్వదేనా?

ఆంధ్రుల నాట్యకళాప్రాశస్త్యమును ప్రకటించు "అంధకారిక" యను నౌక విద్యుత్ గ్రంథము బంధువునుండి శ్రీ పసుమర్తి యజ్ఞశాస్త్రిగారిచే రచింపబడి శ్రీ లోకమహానటక ప్రతికలలో బడియియున్నది. ఈ గ్రంథ పూర్తికాశ్రీ గారు కొన్ని సమాజ ప్రవర్తనముల జూడకలసిన యవసరము గలిగినది. కొన్ని సమాజము వారు వీరి నాట్యనిందిత. మరికొంతమంది మానము వహించియుండిరి. ఏ సమాజములకు జెందని నటులనేకమంది నాటకకళయందు జాల విశ్రమజేసి పూజాపునస్కారములు లేక జీవచ్ఛవములగుచు నున్నారు. ఇప్పుడు సమాజములలో ప్రబలియున్న యరాచారములే వీరి సమాజమునందు జొరవైన యాటంకపరచిన వని నా నమ్మకము. ఇట్టివారిని గూర్చియు గ్రంథమున ప్రశంసించుట యశస్యమని గ్రహించి యట్టివారు వారివారి ప్రదర్శనాకాలము వెల్లడి పరచుటకై బంధువులలోని సమాజములవారి సహాయము చేయించిరి. అన్ని కంపెనీలవారును తగుసాయము జేతుమని వాగ్దాన మిచ్చియు ప్రదర్శనములు మొదలైన పిదప కొంతమంది యార్జ్యభావముతో ప్రత్యేక విమాతములు కల్పించుటకు జొరకుచును సమయమునకు సాయపడలేదని వట్టుకు చెప్పాలను. చివరకు బాలభారతసంఘం యజమానులగు డిప్టారి నరసింహంగారు ను రాను మోహన్ కంపెనీ యజమానులగు తుంగ నరసింహంగారును యెట్టిలోపమును రానీక బందరు పరువు నిలబెట్టి కాశ్రీ గారిని విధముల తోడ్కొని చెప్పకతిప్పదు. వైసిరువులో డిప్టారి నరసింహంగారును ప్రత్యేక ప్రశంసార్హులు. ఈ సందర్భమున నాల్గు నాటకముల ప్రదర్శించిరి. ఈ ప్రదర్శనాదాయముల మొత్తము నాలుగువందలు ఈ నాట్య ప్రదర్శనములు పూర్తియగు సరికి మొత్తముఖర్చు రు 9001 లు ఈ సందర్భమునకు వెట్టుబడిపెట్టెదనని వాగ్దానము ప్రదర్శనములు గడచిన కొలది దండగ వచ్చుచున్న ను నుత్సాహము జెందక చివరకు కాశ్రీ గారికి అంతకన్న నాట్యకళకు చాల సాయ మొచ్చెనని నరసింహంగారిని ప్రశంసించుకొనెను.

ఇప్పటికైదువందలు దండగవచ్చినదని కాశ్రీ గారు నిరూపించుచు జెంది బందరులో ప్రదర్శనముల విరమించియు వినుచున్నాము. ఈమె. ముతలంపునకు వచ్చినపుడు కాశ్రీ గారినిగూర్చి విచారపడక తప్పదు ముహూరు రు 2000 లను వార్షిక ప్రీముతిరాజు సుబ్బరాయ సుతులొసగిన బంధు ఈమెనిలక్ష్య భాగ్యమి, ముట్టూరి కృష్ణారావు, చిట్టూరి నరసింహం, పురాణం మారితాశ్రీ, పసుమర్తి యజ్ఞశాస్త్రిగారిగారు మొదలగు నాట్యకళాపాఠశాల ప్రాప్తుగన్న బంధు, ఆంధ్రనాట్యకళకు ప్రధమ విద్యార్థిగ్రంథమును నాట్యంబుజమును వెలవలించిన బంధు నటప్రకాశిక నిర్ణేతలప్రయత్నములు అయిన వందలు దండగ వచ్చినంతమాత్రమునవిమించుచు బందరున కగార మనకకప్పుడు. బందరు పోయిన కొందలు శ్రీ కాశ్రీ గారికి ప్రత్యేకించి సాయ మేమియు నొప్పకన్నను విభూతములు మాత్రము గల్గించిరి. ప్రదర్శనములు ఘోరి లేదనిండి మొదటిదన్నవనుచు ఒక్క దినముపైబడిన కొలది బందరులో కొంతమంది కావేళములు జనించినవి అవకాశవక ప్రశ్నలు నాలుగు శ్రీ కాశ్రీ గారిని దీనబంధు పత్రికామఖమన నడిగిరి. ఇంతటితో విభూతములకు కడుపుముటు చల్లారక యీ ప్రదర్శనములకు తప్పక సాయపడెదమని కాశ్రీ గారికి వాగ్దానమిచ్చిన పలుప్రాంతములలోనున్న నటులకు కాశ్రీ గారు ప్రయోగించిరి. వాధారముగా గాని దీనబంధులోని వ్యాసమునే ప్రత్యేక ప్రతిబింబించి పంపి యుండిరి. ప్రాజ్ఞులగు యాటంకములకు యాయనామక బహిరంగ లేఖ యెట్టికలమును గలిగింపకపోగా బందరునుండి యిట్టి మాకువచ్చినవని యాశ్చర్యమున తిరిగి కాశ్రీ గారికి యందచేసిరి. విభూతముల ప్రయత్నములు కొనసాగలేదని వ్రాయక తప్పదు. కాశ్రీ గారి సరెవరైతే రిపో వారందరును విచ్చేసిరి. ఇంతవరకు వచ్చిన నటులలో జాలమంది విశాఖపట్నంబిల్లవారు. బందరు చేరినది నలుగురు. ఇరువురింగ మెక్కుట తటస్థపడలేదు. మాడకవాగు గామాయము సర్వేశ్వ కాశ్రీ గారు రెండుసార్లు రానుచున్నారని, ఒకసారి పారిశ్రేణ ప్రాత్రమును ధరించి యతినిపుణలతో ప్రదర్శించిరి. నాలుగవవారు కల్లవల్లికొంగు నాథకపగారు. వీరిగురించి యేమియు వ్రాయవలెదని వానమ్మ కము నెల్లూరుజిల్లానుండి యుగపు రేలేంచిరి. జి. రాధాకృష్ణయ్యగారు కవీని ప్రాత్రమును ధరించిరి. బిట్టగుంట వా ప్రయత్నము. కె. నాయుడుగారు చిత్రాంగి పాత్రధారిక బాగుగ నిర్వహించిరి. ప్రధమ ప్రదర్శనకు సాంగ

ధరక ప్రయోగపరచిన నటులు గరిగ రానందున మొదటి పాస పాడెనది. తరువాత నాటకములు బాగుగ నిర్వహించబడినవి. బందరులో చిట్టూరి నరసింహంగారి కంపెనీ, తుంగ నరసింహంగారు సమాజములతోపాటు నితరులెవ్వరును ప్రాప్తాహము, చేయూత నొసగక పోయినట్లు కనిపించుచున్నది. ఇచ్చటి బందరుయొక్క నీచతనే చాటుచుగాని మరేమియుగాదు. నాటకములపరచిన వని కొందరు కుటకుచున్నారా! ఇంతభంగముచేసి ఆంధ్రదేశమునకెల్ల బందరిత పాదపూజలను చాటిన యాదిభూతకు లిప్పుడెంత ప్రయత్నముచేసినను శ్రీ కాశ్రీ గారికిని బందరునును ప్రతిష్ఠను సంపాదించలేరు. బందరునకే ప్రతిష్ఠరప్పింపదలచేనేని తిరిగి పరీక్షకారపరాయణులను, నాట్యకళాపాఠశాలను, భూస్వాములును అగు చిట్టూరి నరసింహంగారే దీని పునఃస్థాపిక ప్రయత్నింపవలెను.

ఈ సందర్భమున శ్రీ కాశ్రీ గారికిని, డిప్టారి నరసింహంగారికిని నౌకటి మనవి చేయుచున్నాను. విద్యార్థులదర్శనముల నింతటితో విరమింపక బందరుపరువు నిలబెట్టువలెననుట యొకటి, బల్లారి రామచారి, కందాడ శ్రీనివాసం ఆల్లూరి రామచంద్రాదేవి, మెరుమాడి శేషగిరిరావు, నెల్లూరు నాగరాజరావు, పెద్దిభట్ల చలపతిరావుగార్లుంటి సుప్రసిద్ధనటులగురామి ప్రదర్శనముల నిప్పించి శ్రీ కాశ్రీ గారు బహుల దేరదీసిన యామహోద్యమము అభూతవైభవముతో కొనసాగి త్వరలో ద్వితీయ విద్యార్థిగ్రంథము వెలువడుటకు ప్రయత్నింతురని నామనవి. వై నడవారింపబడిన నటులకమాన్యులను తప్పక కాశ్రీ గారి యద్యమమునకు సాయపడెదమని నమ్ముచున్నాను. పురాణం మారితాశ్రీ గారిని ఆంధ్రదేశ మెరుగనిధిగాను. వీరు శ్రీ యజ్ఞశాస్త్రిగారికి నూటపదార్లు ధూసాయలు సహాయమొనర్చిన వినుటకు సంకల్పమైనది.

(ఒక విశేషం)

నోటీసు.

తిరుమల తిరుపతివగయిరా జేవస్తానములకు 1934 ఫసలికి యీక్రింద వివరించిన మేలురకం వస్తువులు సరఫరాచేయుటకు నెయ్యి నూనె (మినహా) యితరదినములకు మాదిరీలు సహా నీలు వేయబడిన కడల్లలో పెండ్లర్లు అడుగున ఫంతకము చేసినవారికి 1924 సం॥రం మే నెల 21 తేది లోపున చేరునట్లు పంపుకోవలయును.

వస్తువులపేర్లు

అంబాగా ఒకసంవత్సరమునకు కావలసిన సరుకు మొత్తం
(1) నెల్లూరుబియ్యం (పాతిది) నూకలు రాల్లు మట్టి రగయిరా యేమిక్రితేకండా బాగుచేసినవి. (మాదిరి అరశేరుపంపవలెను.

150000 కేర్లు (కొలత) కేరు 1-కి (80 తులం.)

(2) తేనెబియ్యం. డిటా

57000 డిటా

(3) మంచికలపటం లేని నూగులునూనె. (జేవస్తానం కచ్చేరిలో గానికే ఆడినది.)

84000 కేర్లు లేక 825 మణుగులు.

(4) మంచి కలపటంలేని ఆవులేక యెనుమునెయ్యి (కెమికల్ పెక్టుకు లోపడినది.)

86600 కేర్లు లేక 2150 మణుగులు.

(5) మేలురకం కుంకుమపువ్వు. విలాసం నమూదుపరచవలెను. రకం 1 కి మాదిరి 1 తులం పంపవలెను.

100 కేర్లు (కేరు 1-కి 24 తులం.)

(6) మేలురకం పచ్చకర్పూరం డిటా. రకం 1 కి మాదిరి 1 తులం పంపవలెను.

190 కేర్లు డిటా

(7) మేలురకం కడ్డూరి. మాదిరి 1 కి యెత్తుపంపవలెను.

170 కి యెత్తు.

పెండ్లర్ల యొక్క వరతులు

ప్రతిపెండ్లర్ 100-0.0 రూపాయలు ధరావత్తుతో పంపబడవలెను పెండ్లర్ అంగీకరించబడినదను అడ్డరు జేవస్తానం కచ్చేరి నుంచి పెండ్లర్ చేసినవారికి చేరిన 10 దినములలోగా మొదట చెల్లించి యందు డివాజిట్టు మొత్తం 1.0 రూపాయలుగాక సంవత్సరమునకు సరఫరాచేయుటకు వొప్పకొనిన వజ్రాయింపు పరమాణం సామానులయొక్క కిమ్మకుతై 107 కి రు 5 వంతున యేర్పడుమొత్తం మొదట డివాజిట్టులో సహా సరిపాట్లొట్టు

మొత్తమును నెల్లూరుబియ్యం నెయ్యి యాసరుకులమాత్రం సరుకు 1 కి పెండ్లర్తో యిచ్చిన రు 100 గాక రు 400 పెరసి రు 500/- ప్రారంభ డివాజిట్టుగా చెల్లించి తరువాత ప్రతి నెలకు సవేచేయబోవు సరుకులకు క్రియమునకు బిల్లుచేసుకొనే వైకము లో రు 100 కి 5 రూపాయలు చొప్పున ప్రారంభ డివాజిట్టు సహా రు 2000/- అయ్యేవరకు ప్రతి నెల జేవస్తానమునకు డివాజిట్టును ధరావత్తుగా చెల్లించి స్థాంపుకాగితములో మరతుల ప్రకారం సవేచేయుటకు. అంగీకరించబడిన ధరప్రకారం ఖరారు నామా వ్రాసి యయ్యకలయును వైచేప్పిన వరతులవివరం జేవస్తానం కచ్చేరిలో అడిగి తెలుసుకోవచ్చును.

ధరావత్తుసామాన్య వడ్డెయ్యివ్యవహారము

కంట్రాక్టుపనులు త్వష్టికముగా జరిపి కంట్రాక్టు కాలం పూర్తి అయిన తరువాత కంట్రాక్టురుల యే విధ మైన బాకీ జేవస్తానమునకు లేనంతట ధరావత్తు వాపసు యివ్వబడును. అంగీకరించబడిన పెండ్లర్లయొక్క ధరావత్తు పెండ్లర్ల వైఫల్యత అయినవెంటనే జేవస్తానం కచ్చేరిద్ద వాపసుయివ్వబడును. యేపెండ్లరు కారణము తెలుపకనే మంజూరుచేయుటకుగాని తోసివేయుటకుగాని శ్రీవిచ రణకర్తలవారికి అధికారము కద్దు. నెయ్యి నూనె మినహా తక్కినసామానులయొక్క అంగీకరించబడిన మాదిరీలు జేవస్తానం కచ్చేరిలో పుంచబడును.

అంగీకరించబడిన మాదిరీలు జేవస్తానం కచ్చేరినుండి పెండ్లర్ల వైఫల్యత అయిన నెల్లూరుబియ్యం వాపసు తీసుకొనంతట జేవస్తానమునకు చేర్చుకోవచ్చును.

2/- జేవస్తానమునకు 334 ఫసలికి కావలసిన అడుగున వివరించిన మేలురకం సామానులను సరఫరా చేయుచున్నాను 1-24 సం॥రం మే నెల 21 తేది వద్దాహ్వామును అవెంబడి కోజులలోనున్న జేవస్తానం కచ్చేరిద్ద యాలం వేయబడును. యాలంకాలంలో పాటపెట్టువారు కొల్లరకంజనులకు రకం 1 కి అర్థకేరును తూకండినుచులకు ఒకపలము చొప్పున హాజరు చేయవలెను.

సామానులవివరం

అంబాగా ఒకసంవత్సరమునకు కావలసిన మొత్తం

(1) యేనుగుల ముతకబియ్యం	{ 86500 కొలత కేర్లు (కే 1 కి 80 తులం.)
(2) పచ్చినెసలు	12400 డిటా
(3) కడలు	8700 డిటా
(4) కనకపప్పు	1600 డిటా
(5) వడ్డులు	5600 డిటా
(6) పువలు (నల్లవి కల్లిలేనిది)	61000 డిటా
(7) పాలు బూరాపక్కర	{ 2500 తూనిక కేర్లు (కే 1 కి 24 తులం.)
(8) చింతపండు	18000 డిటా
(9) బెల్లం	66000 డిటా
(10) పునుగుచట్టం	100 డిటా
(11) కిరసనాయిలు (కోతిమాక్కు)	400 డబ్బాలు
(12) కనకనూనె	40000 తూనిక కేర్లు

యింతకు యితర చిల్లర సామానులు వీట్లయొక్క వివరం యాలంకాలంలో తెలుపబడును.

యాలంషరతులు

యాలంలో సవాలుచేయుటకు తాము ఆర్జులగుటకు గాను సవాలుచేయకొరువారు సభరు 1 కి రు 100 డివాజిట్టు చెల్లించవలెను. యాలంలో అంగీకరించబడిన సవాల్ దార్లయొక్క ధరావత్తు మొత్తమును యాలం మంజూరుఅయినతరువాత వాపయివ్వబడును. యాలంలో పాటచేయనివార్ల డివాజిట్టు మొత్తమును యాలముగింపు అయినతోడనే వాపసు యివ్వబడును. యాలంలో కడపటిసవాలును తోసివేయుటకును లేక మరుయేలంవేయుటకును, శ్రీవిచారణకర్తలవారికి అధికారముకద్దు. యాల మంజూరుచేయబడిన పాటదార్ల యాలం మంజూరు పుష్కరపును తెలియచేసిన 10 దినములలోగా తాము మొదట చెల్లించిన డివాజిట్టు రు 10 గాక సంవత్సరమునకు సరఫరా చేయుటకు వొప్పకొనిన వజ్రాయింపు పరమాణం సామానులయొక్క కిమ్మకుతై 100 కి రు 5 వంతున యేర్పడే మొత్తం మొదటి డివాజిట్టుతో సహా సరిపాట్లొట్టు మొత్తమును ధరావత్తుగా చెల్లించవలసినది సరఫరా చేయుటకు వొప్పకొన్నందుకు యాలంకాలములో చదివి వినిపించు అగ్రమెంటు మత్తుల ప్రకారం స్థాంపుకాగితముమీద అంగీకరించబడినధరలు సమూహ చేసి ఖరారునామా వ్రాసి యివ్వవలెను. వైచేప్పిన వ. తులవివరం జేవస్తానం కచ్చేరిలోను అడిగి తెలుసుకోవచ్చును

శ్రీమహాంతు ప్రయోగదాసుజీవార్యు,

విచారణకర్త.

ఉక్కు-నకు రక్షణము

ఇనుపపట్టాలకు రక్షణము జాలదు

బొంబయి 12 మే:- టారిఫుబోర్డువారి నూచనము ఇనుప పట్టాలు, నిర్మాణసామగ్రిల విషయమున, భారతపరిశ్రమలకు తగినరక్షణము నొసగుటలేదని, బొంబయిలోని భారతీయ ఇనుపపత్తల సంఘమువారు భారతప్రభుత్వము వారికి చెలిపిరి చాలమంది సుప్రసిద్ధులగు భారతీయపత్తల ఈ సంఘమున గలరు. పట్టాలు నిర్మాణసామగ్రిలోనే విదేశీయుల పోటీయ ధికారము నున్నదనియు ప్రభుత్వమువారును, తమకు గావలసిన పస్తువులను భారతీయ పరిశ్రమలయందే కొనుటకు పూచీనొసగ వలెననియు, ఇతర ఉక్కుపస్తువుల నొసగిన రక్షణముతో సరి సమానముగ నొసగవలెననియు, సామాన్యపు ఇనుపపట్టాలు భారతమునందే చీల్చుచే నెక్కువ యుపయోగింపబడుచుండు ననియు అందుచే వానిపై పన్ను విధింపరాదనియు గోరుచు భారతప్రభుత్వమువారికి తంతివార్తనందిరి. తగినంత వ్యవధినిొసగ కుండగనే, పన్నుల హెచ్చుతేయు సధికారము భారతప్రభుత్వ మువారి కొసగుటను ఈసంఘమువారు నిరసించిరి.

ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరము

సిమ్లా 12 మే:- భారతప్రభుత్వము వాణిజ్యశాఖవారు బొంబయి భారతీయ ఇనుపపత్తలకు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఇట్టి ప్రాముఖ్యముగ విషయములను త్వరితముగను, పూర్తిగను, విచారింపవలెనను విషయమున ప్రభుత్వమువారు వర్తకసంఘము వారితో కేకీభవించుచున్నారు. ఈవిచారణయందు ముఖ్యవిష యములు రెండువర్తకుల దృష్టియందు, రక్షణకు న్యాయముగ వాధారములు జూపబడవాయను విషయమును నిర్ణయించుట తో వారిపని ముగియలేదు. విచారణసంఘముపై మరియొక బా ధ్యతెగూడ గలదు. ఒకపరిశ్రమకు రక్షణమొసగుట వలన ఉప పరిశ్రమలపై గలుగుభరితములను గురించిగూడ విచారింపవలెను. ఈసందర్భమున టారిఫుబోర్డువారిని సంపూర్ణ స్వతంత్రులుగా వనరేయింపబడే మంచిది. వర్తకసంఘమువారి విమర్శను ప్రభు త్వము వారంగీకరింప నెంచలేదు. ఆ|| ప్రె||

భారతశాసనసభలో ఆధికారేతర

కార్యక్రమములేదు

సిమ్లా 12 మే:- ఒకప్రభుత్వ ప్రకటనము నందిట్లుగల దు. టారిఫుబోర్డువారి నూచనల ననుసరించి శాసనముల నొన ర్చుటకుగాను కేంద్రశాసనసభలు మేమాసమున ప్రత్యేకముగ శిర్వరపబడెనుగాన, ఈసమావేశమున అధికారేతర కార్యక్ర మమునకు అవకాశముండదు. ప్రశ్నోత్తరములు మాత్రము య ధావిధిగ జరుగుచుండును. వివాదాస్పదములుగాని ఒకటిరెండు అధికారసభ్యుల కిల్లులమాత్రము చర్చింపబడును. ఈసమావేశ ము పదిదినములకంటె నెక్కువజరుగదు. మామూలుప్రకారము అత్యవశ్యకములగు విషయముల చర్చించుటకుగాను సభాకార్య క్రమమునంతవలెనను తీర్మానముల దెచ్చుటకు సభ్యులకుగల హ క్కున కట్టియభ్యంతరమును లేదు. ఆ|| ప్రె||

పురుషోత్తమదాసు థాకూరుదాసుగారి

ఆభిప్రాయములు

టారిఫుబోర్డువారి నూచనలను గురించి భారతశాసనస భ్యుడను సో పురుషోత్తమదాసు థాకూరుదాసుగారు సవి మర్శముగ ఈ యభిప్రాయముల ప్రకటించిరి. టారిఫుబోర్డువారు, ఉక్కుపరిశ్రమకు రక్షణమొసగుటను గురించి చాల జాగ్రత్తను, సంపూర్ణముగను విచారించి గావించిన నూచనలు, భారతీయుల యందును జాగ్రత్తగ గమనింపవల యున్నవి. ఈనూచనలు, కీ. కే. జుమ్డితాతాగారు ఉక్కు పరిశ్రమను స్థాపించుటలో గవ్వరచిన దూరదృష్టిని నెలబెచ్చు చు, పరిణామజ్ఞు యందాపరిశ్రమను పోషించి పెంపొందు భా రతీయులపై నిడుచున్నది. ఈపరిణామకాలము చాల స్వల్పమేనని టారిఫుబోర్డు వారెంచుచున్నారే దేశమునందు వివిధపక్షములవారు స్వల్పవిషయములలో తమ వివాదముల మానుకొని, అందును కలసి తమకే తులనన్నిటిని, ఈరక్షణసమ స్యయందు కేంద్రీకరింపవలెను. టారిఫుబోర్డువారి నూచనల నన్నిటిని ఆమోదించితిమని ప్రభుత్వమువారికి ప్రకటించియున్నారు. కాని ప్రభుత్వ మువారు కి ఆధ్యాయములో 881 పేరాలో చెల్లుపబడిన అధి కారముల నుపయోగింపనిది, ఉక్కుపరిశ్రమకు వెంటనే సహ యము గలుగజాలదు. టారిఫుబోర్డువారు 87 పేరాలో ఉక్కు పరిశ్రమల కీ

తమన దిగుమతి జేయునదియు వివరింపబడెను. అట్టిధరలకు త మ్కుక ఖరీదునకు ఈదేశమున దిగుమతి జేయవలరాదని వారు నూచించిరి. బోర్డువారు ఆధరలనే ప్రాతిపదికములుగ డిగుకొని రక్షణపన్నుల నూచించిరి. ధరలేవట్లు తక్కువగా నుండిన ప్రజలచట్టు గొనెదరు. అందుచే, ప్రభుత్వమువారు తమ రక్షణము, భారతపరిశ్రమల చే తయారుజేయుటకు మొత్తంసంతయు నీదేశమున అయ్యుచో వుటకు అవకాశమొసగుననిగ నుండవలెను. అందుచే ప్రభుత్వము వారు మాసాంత్యమున చట్టమును ప్రవేశపెట్టువలెను బోర్డు వారు నూచించిన పన్నులుగాక ప్రత్యేకముగా, దిగుమతిధరల లోని మార్పులనుసరించి ప్రత్యేకపన్నుల విధింపవలెను.

భారతీయులకు న్యాయముగు లాభము మిగులునా?

టారిఫుబోర్డువారి నూచనలను, భారత పరిశ్రామికుల కు న్యాయముగు లాభము మిగులునా యనునది మరియొక ప్ర త్న. ఉత్పత్తివ్యయము బన్ను 1 కి రు 128 లు మించనియెడల ను, పూర్తిమొత్తమును తయారుచేయుచున్నయెడలను బన్ను 18 రు 180 లవొన విక్రయించినచో న్యాయముగు లాభము మి గులునని బోర్డువారు నూచించిరి. కాని పరిశ్రమవారు సరిగ్గు 420000 బన్నులకంటె తక్కువమొత్తమును మాత్రమే తయారు జేయునంతకాలమును పరిశ్రమకు మిగులులాభము "చాలస్వల్ప ము" అని బోర్డువారుచెలిపిరి. తాతాకంపెనీవారు 1942సం|| న 250,000 బన్నులును, 1925-26 సం||న 365000 బన్నులు ను, 1926-27 సం||న 390000 బన్నులును తయారుజేయగలరని టారిఫుబోర్డువారు అంచనాజేసిరి. దీనినిబట్టి చూచినయెడల 1926-27 సం||న పూర్తిమొత్తమును తయారుజేయునట్టి సందు వరకు తాతాకంపెనీవారు చాలనవ్వుముతో పనిజేయవలసినవ్వు నని ఇందువలన స్పష్టమ గాగలదు. చాలీచాలనిరక్షణము నిరు పయోగము. రక్షణ ముపయోగకరముగ నుండవలెననిచో మనఃపూర్వముగను ఫలకారిగను నుండవలెను ఉక్కుపరిశ్రమ వారేమి గోరినదియు, టారిఫు బోర్డువారేమి యొసగినదియు చెల్లువును నొకపట్టిక నిందుతో జతపరిచితిని.

తాతా కంపెనీవారు ముందువెనుక లాలోచింపక చాల పెద్దకార్యకారములను క్రొత్తగా స్థాపించిరి ఆదేశములు బ యలుడతమ. ఈ విషయమును బోర్డువారు తమనిజేదికయందు 71 పేరాలో పూర్తిగా చర్చించిరి. వారి యభిప్రాయమును చెల్లువు కందుండి ఒకపేరానుదాహరింపితిని.

క్రొత్తగా కార్యకారముల స్థాపించి విశాలమొనర్చుటకు ప్రారంభింపనియెడల ఉక్కుపరిశ్రమకారముల నిదివరకే మూసిజేయవలసినవైచిది.

భారతదేశము తన ఉక్కుపరిశ్రమకు బలపరుచుకొననిద్ద ముగనున్నదాయను న ది మ రి యొక ప్ర త్న తాతా లి క మ గు ప రి డా మ స మ య ము న నీ ప రి శ్రమను పోషించినయెడల తరువాత నదితః స్వతంత్రిలోడనే, విదేశీ య పోటీనుండి తన్ను తాను రక్షించున గలదు. తాతాకం పెనీపార్టీల కంపెనీయనియు, ఒక్కపలమువారిపరిశ్రమకు రక్షణమొసగుచున్నారనియు కొందరాజేసింపుచున్నారు. ఇట్టి వారు, జుమ్డి తాతాగారు ప్రధమమున భారతీయులను తరు వాత పార్టీమేళుడును అనువిషయము వీరికి చెలియకపోవుట కోవలయును. ఈరక్షణములన ఒక్క కంపెనీవారికి మాత్ర మేలాభముగలుగుననియు, ఒక్కకంపెనీవారికేరకు రక్షణ పన్నుల విధించుట న్యాయముగాననియు కొంద రాజేసింపు చుండిరి. తాతాగారు, ధైర్యమొనర్చి, ఎట్టితోడును లేకు న్నను దేశమునకు ముఖ్య ప క్య క మ గు నీపరిశ్రమను స్థా పిం చి దేశ ము న కు నే వ యొ న ర్చి నం దుల కిదియై ప్రతిఫలము. తాతా ఉక్కు పరిశ్రమవారి కష్ట స్థితియందు వారి కింకెవ్వరును తోడుగ లేరుగాన వారికి సహ యమున నిరాకరింపబడును. టారిఫుబోర్డువారు 27 పేరాలో నిట్లుచెలిపిరి:- "ఫెయిరహర్ష్యుగాను, ఉక్కునకు రక్షణ మొసగునవరకు ఇండియను ఐరన్లందు స్టీలు కంపెనీవారు, ఉక్కుపరిశ్రమను ప్రారంభింప నెంచరని మాయము నుడి పెను. టారికొటనుగారు, యునైటెడుస్టీలు కార్పొరేషనువారి తగవున సాక్ష్యమొసగుచు, రక్షణలేనిది, క్రొత్త కంపెనీలను స్థాపించుటకు లేనిన మూలధనమును సమకూర్చుట అసాధ్యమని నుడిపెను. రక్షణములేనిది, ఉక్కుపరిశ్రమ ఏమాత్రమును ఆభి వృద్ధినింద జాల ద ని మేము ఆ భి ప్రా య ప డు చు న్నాము." అనలు విషయములు అట్లున్నను, విమర్శకులు, మరొకని కంపెనీలు స్థాపింపబడునవరకు రక్షణమొసగరాదని నడుపుచున్నారు.

మిగింపు

నాన్వియాభిప్రాయముల నీక్రింద క్లుప్తీకరించెదను. (1) భారతదేశమున, ఉక్కు పరిశ్రమకు రక్షణ మొసగుట అత్యవసరమని టారిఫు బోర్డువారు బలముగ నిరూపించిరి.

ఈపరిశ్రమకంటె రక్షణమావశ్యకమగు పరిశ్రమ మరెన్నియూ లేదని వారెంచుట న్యాయముగనున్నది. (2) ప్రభుత్వమువారు ను శాసనసభలవారును రక్షణమునే తమ విధానమును వ్యవేక రింపవలెను. (3) విదేశము నిర్ణీతముగు లాభము మాత్రమే పరి శ్రామికులకు మిగులునట్లేర్పరుచుటలో బోర్డువారు లంఘించుట లో, అనవసరముగ నెక్కువజాగ్రత్తగ నూచి ప్రమాదమునకు లోబయ్యగనియు, కొనుబడి వారుల ప్రయోజనమునే ప్రధానముగా నీయుముగ భావించిరనియు ఎంచుచున్నాను. (4) టారిఫుబోర్డు వారు ప్రాతిపదికముగ డిగుకొనిన దిగుమతి పరిమితును ప్రస్తు తము దిగుమతి పరిమితును చాల భేదముగలుగుట, రక్షణను ని జముగా ప్రయోజనకారిగ నొనర్చుటకుగాను ప్రత్యేకముగ ప న్ను విధింపవలెను. (5) భారతదేశమునుండిగాని, ఆంగ్లదేశము నుండిగాని ఇంతవరకు వచ్చిన ప్రతికూలవిమర్శనలు, భారతపరి శ్రమకు సజ్జాయమొసగుటను గాంచి భయపడిన, పారిశ్రామికుల నుండి మాత్రమే యగుటచేనవి. గమనింపవలసినదిగావు. (6) ఉ క్కును రక్షించుటకు మ న క పూ ర్వ క ము గ గా క అరమనున్నలోమాత్రమే ప్ర య త్న ము ల నొ న ర్చి నెడల, భారత ఉక్కుపరిశ్రమ కింతవరకు గలఅనుకూలసహాయ గూడ భగ్గుమెపోవును. అట్లుగాక మనఃపూర్వముగా జాగ్ర త్తగా ప్రయత్నముల నొనర్చునెడల నీపరి శ్రమయభి వృద్ధినిొం ది, స్వతంత్రివాధారపడగలసితిని సంపాదించి, దేశమును స్వ యంపవృద్ధిపంకముగ నొనర్చును. అందువలన బ్రిటిషు సామ్రా జ్యమున కంతకునుగూడ ఈవిషయము చాల ముఖ్యమైనది.

	1925-26	1926-27	1927-28
బొంబయి, కర్ణాటక	140	40	180
ప్రదేశ్, మేఘ	145	80	175
పీఠులు	150	80	180
పీఠులు	200	80	280
కాల్కత్తాపీఠులు	300	45	345
ప్రస్తుతము వెలులు			
బొంబయి, కర్ణాటక	119	40	159
ప్రదేశ్, మేఘ	106	80	186
పీఠులు	118	80	148
పీఠులు	142	80	172
కాల్కత్తాపీఠులు	271	45	316

దీనినిబట్టి దిగుమతిధరలు టారిఫుబోర్డువారి అంచనాల లోకంటె (1) రు 21 (2) 89 (3) రు 82 (4) రు 58 (5) రు 29 లు తక్కువని తెలియవచ్చును. (ఆ|| ప్రె||)

హాయి జే ప్రీ ము రు

ఈ ప్రీ మురు బంకాకునుండి చీనాకు 11 వ తేదీ ఆదివా రమునాడుదయమున 7 గంటలకు బయలుదేరవని బాంకాకులో నున్నపరాగురాయబారిచెప్పడమండి కలకత్తాలోనున్న పరాగురా యబారికి తంతివార్తనచ్చినది. (ఆ|| ప్రె||)

ఒక మా న న ప్ర పు కే ను

వంగరాష్ట్రమున పెరంబూరులో టి. సి. గోస్వామి (ఎం. ఎల్. ఏ) గారు కుముదబాంధవదేవు (చంపాజీజమిం దారు) గారిపైతెచ్చినమానవస్త్రపుదానా సరిగాదుజావు కాకే వని నబుడివిజనలుఆసీసరు కొట్టివేసెను. (ఆ|| ప్రె||)

తెలిస్తూ మతకలహము కేసు

1922 లో మొహరంలో ఆఖరుగోజున వంగరాష్ట్ర మునందలి తెలిస్తూలో కొందరు మహమ్మదీయులు బౌద్ధవ్య మొనరించిరి. చాలదుకాణములను దోచు కొనిరి. ఇట్లు దు గొండువులు హతు లైరి. మరి పెళ్ళా మం ది కి గాయములలేనిలేను. ఈ కేసులో 25 గురిని తెలుసుకు కుం చెనేరి. వారిలో 16 గురు నిర్దోషులని జూరీలు తెలుపుట గానిని మరీవేసిరి. తిక్కిన 9 మందికిని గుర్తుకొనేరి నాలుగు ష్టును ఆధునికి చెరి ఒకవిమరు కనకేశువేయుడెను. (ఆ|| ప్రె||)

తార కేశ్వరము కేసులు

స్వేషము పోలీసుల కేర్పరచిరి.

సచ్చిదానందస్వామిజులను అతనివలంబేరిలవలనను పు డిగ తులను పుచ్చుకొనవలెనని మహాంతు పెరంబూరు సముదేయ లనుఆసీసరుకు పిటిషనుపంపెను. దానిని విచారణనిమిత్తము పో లీసువారికి పంపిరి. తారకేశ్వరమున దొమ్మిడుగులకుండ స్వేష ము పోలీసుల కేర్పరచిరి. (ఆ|| ప్రె||)

1924 సం॥ మే నెల 13-వ తేదీ మంగళవారము

హత్యపైను దిగిరావలయును.

స్వరాజ్యమువస్తే

బాబుభగవాన్దాసుగారి సంధేహములు

(ఎంగుఇండియా)

ఎంగుఇండియా సంపాదకులకు, అయ్యా! ఏప్రిల్ 17 వ లేదీ ఎంగుఇండియాలో మీరు ఉపాధ్యాయులు - న్యాయ వాదులు అను శీర్షికను వ్రాసిన వ్యాసమునందు 180 వ పేజీలో రీ క్రింది వాక్యములు గలవు.

“మనోరంజక ఒక తరగతి పరిపాలనముబోయి మరియొక తరగతి పాలనము వచ్చిచెడుగుగ నుండుటగాక ప్రజలకు స్వరాజ్యమును స్థాపించుటయే యొనరెడల యాకప్తమును దైర్యముతో పీఠత్యముతో నెదుర్కొనవలయును.” మరల నింగ్లీషు వాక్యముగలదు. “స్వరాజ్యము వచ్చినయెడల మనము పట్టణములోని జీవితమును గ్రామజీవితముతో సరిపోవునటుల జేయుటకు పట్టణములోని జీవితమును నిరాడంబరము జేయవలయునందును.”

ఈరెండు వాక్యములందు స్వరాజ్యము వచ్చినయెడల మనసం దేహ వచనమునున్ను, అందులకు ఆ సహాయము మనకు స్వరాజ్య సంరంభమునకు గల ముఖ్యసంబంధమును గూర్చి ఎంగుఇండియా పాఠకులను విమర్శింపగోరుచున్నాను. కాంగ్రెసు నూతన విధానమునందు స్వరాజ్యపథము యెట్టి నిర్వచనము లేకుండను యేవిధమైన నిర్ణయము లేకుండ నుపయోగింపబడినది. ఈ నూతన విధానమును వివిధపక్షముల వారును అంగీకరించి వివిధమార్గముల పద్ధతుల పైని స్వరాజ్యసంరంభమును జేయుచున్నారు.

ఇట్లు సందేహములందుటచేతనే అసహాయోద్యమము సంఘటించి యోలోపములు బయలుదేరుచు కారణమై ఆటంకముగనుండి భ్రష్టంపము జేయుచున్నవి. ఇయ్యవి పరిష్కారముగానుండ నున్నన్నాభీను యేరెండుతరగతులకు గాని జాతులకు గాని మతములకుగాని యింతేగాక స్వరాజ్యము కావలెనని కోరుచు, అదియెట్లుండవలెనో యేకీభవించి వారందరలోను యే యిద్దరకుగాని అన్యోన్య విశ్వాసమును మరచెదరు.

ఏ అర్థముగానట్టియో తప్పకమైనట్టియో, ఆపార్థమైనట్టియో మాటవలన గల్గిన మైత్రి అసత్యమైనదగుటవలన, రాజకీయ వివాదములలో మనోవాక్కులయందు దౌర్జన్యము గల్గుటయు, కర్మయందును హిందూ మహమ్మదీయ కల్లోలముల రూపమున దౌర్జన్యము చెల్లడియగుటయు గలుగుచున్నది. అందుచేతనే యీ ఉద్యమము సమభావముతో సహాను శిక్షణాను నిర్వాణానుకూలముగనో విభ్రంసకముగనో జరుగునట్టి ఉద్యమ కార్యము విధిలగుచున్నది.

వైశాఖ్యము వ్రాసినవిషయమే మీరిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ఇంతవరకు ను మనము జీవించుటకు వైచేల కొలది మంది గ్రామీయులు జచ్చిరి. ఇప్పుడు వారుజీవించుటకు మనము చావలసివచ్చును.” కానిమేము పట్టణవాసులముగూడ స్వరాజ్యము స్థాపింపవలసిన ప్రజలలో జేర్చుడితిమనుకొనెదము. చేర్చలేవా? పట్టణములలోని ప్రజలు చాలామంది పల్లెలలోని వారికన్న కనీసముగ నున్నారకారా?

అసహాయోద్యమము వలనవచ్చు స్వరాజ్యమువలన పట్టణములు నాశనమగునని పట్టణవాసులు ఒకభావమును గల్గియుండుటవలన వారలకు స్వరాజ్యమున్న మనస్సు సంపదతో ఉత్సాహము లేదు. తిలకు స్వరాజ్య నిధిలో చాలమొత్తము పట్టణముల నుండియే వచ్చెను. అందు ముఖ్యముగ మొదలు బొంబాయి పట్టణమునుండివచ్చెను. అసహాయోద్యమపు నిర్వాహ విభ్రంసక కార్యక్రమమువలన యేదోవిధముగ వ్యాపారమునకును జీవనోపాధికిని నష్టమును బొందుప్రజలు నుండియే అదివచ్చెను. అంతభవము వనూలగుట మీవ్యక్తిత్వభారత దేశమునందన్నితరగతులవారికి గల ప్రేమకొంత వరకును, కావలెనని యెంతికాలమునుండియో కోరుచున్న స్వరాజ్యము పట్టణములకు ప్రతికూలముగ నుండక అందరివోషముల నివారించునని తలంచుటచేతనని యెరిసికొనవలయును.

పట్టణములు మాసిపోవుట యథాగతీకృతస్వతులు పోవుటయే. గౌరీఅన్నపూర్ణాదేవి సస్యసమృద్ధినిచ్చి అందెంత తాండాశుమాడుచున్నను మానవజీవితమును కళాప్రపూర్ణముగను కాస్త్రవిజ్ఞానముయగుగను అభిరుచ్యకముగను గాజాలదు. ఇప్పుడు కావలసినది అధిష్టానదేశము ముప్పును, అన్ని దేశములలో అన్ని మతములవారును అన్ని కామములందును ప్రజలచే పూజించుట నీదేశతలకు సమానస్థాన మీయవలయునగాని ఒకరికెవ్వరికిని లోపము జేయరాదు. రామరాజ్యములో లంకాకొంత బాగము నాశనమందినను అయోధ్య వెభవముతో నుండెను.

మరియొక పార్శవాలో మీరే మాకు మనశ్శాంతి గల్గుట కిట్లు వ్రాసిరి. “పట్టణ జీవితవిధానమును నిరాడంబరము చేయవలసి యుండును” ఇందువలన వైశాఖ్యములే గల్గిన భయము పూర్తిగ పోకపోయినను కొంతవరకు పోషమింపవచ్చును.

‘మితత్వము,’ మంచిసాధనము, మధ్యమార్గము అనిన జలు అందరను కోరుచు అందులకు ప్రయత్నించుచుందురు. మీరు భారతనాయకాగ్రగణ్యులగుటవలన, అన్నితరగతులవారికిని యెవ్వరును విభాజన మొందరనుటకేను గల్గించుచు స్వరాజ్యవిధాన మొకదానిని తయారుజేసి జాపనియెడల యియ్యది జరుగువరకును, యేతెగవారుగాని యీసంరంభమునందు సంపూర్ణ స్వాధీనముతో పనిజేయజాలరు. స్వరాజ్యముకొరకు జేయుప్రయత్నములు వికృతత్వము గడురజాలదు. కావున నిజమైన స్వరాజ్య మెప్పటికిని బొందజాలము.

భారతదేశమున కెట్టిస్వరాజ్యము కావలయునో యీవిషయమునుగూర్చి ఎంగుఇండియాలో నిదివరకెప్పుడును వ్రాయకపోయినను ఎంగుఇండియాలో స్థలసంకోచ మెక్కువగుటవలన యెక్కువ కావలెననికొరకు.

ఈవిషయమును యిప్పటికి మాడేండ్లనుండియు యిప్పుడప్పుడనక యెప్పుడును అన్ని కాంగ్రెసు కమిటీలనున్ను, వ్యక్తి నా యక మహాకేయల నున్ను అడుగుచు నేయుంటిని. మిమ్ములను అరెస్టుజేయువరకును విడుదలయైన పివపనుగూడ యీవిషయమై ఉత్తరములవ్రాయుచు, అచ్చుకాని తములపంపుచు వెంటబడుచుంటిని. నేనిదివరకు జెప్పిన దానినంతయు యిచ్చు మరల జెప్పనక్కరలేదు. 1928 ప్రారంభములో జేతబంబు దాసువంటి నాయకు డీవిషయము కొంతకాలము విచారణజేచు మొదలిడినపుడు నాకెంతయో ఆశగల్గెను. కాని ఆ ఆశ కొలదికాలములోనే పోయినది. ఈవిషయమై చర్చించుటకు కాలము పరిపక్వముగా లేదని నేనునమ్ముచుంటిని. కాని మీరు వ్రాసినలేఖలో రెండుసం దేహవచనములును నాకండ్లెప్పయెల్ల ప్రయత్నమునకు పురిగొల్పెను.

మీరీవిషయమునుగూర్చి “ఎంగుఇండియా” ద్వారా కొంతజెప్పి మాకుగల నిరాశను తొలగించి ఆశ గలుగజేసెదరని మేముకొంతరము నమ్ముచున్నాము. మీ రెటులజేపినయెడల కృతజ్ఞతతో నుందుము.

ఇట్లు,

భగవాన్దాసు

[బాబుభగవాన్దాసుగారి లేఖను సం తోష పూర్వకముగ ప్రకటించుచున్నాను. కాంగ్రెసు స్వరాజ్యమును వైకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నపుడే స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయింపగలము. అప్పుడది యేమిజేయునో యిప్పుడెవ్వరును చెప్పజాలరు. నాకు దోచినవిధానమును తప్పక ప్రయమించెదనని బాబుభగవాన్దాసుగారికి వాగ్దానము జేసితిని. స్వరాజ్యమునుగూర్చిన నాభావములగూర్చి అన్నివిధముల అభిప్రాయములను ప్రబలియున్నవని నాకు యెరియును. నేను ఈమాత్ర మవకాశమును గోరెదను. ఈలోపల కాపిట రిప్టలపై నాకెట్టి దురభిప్రాయమును లేదని అన్నదేజీయ మహాశయులకు గట్టిగ జెప్పుచున్నాను. నాకు దౌర్జన్యములో నమ్మకము లేకపోవుటవలన అట్టిదేమియు నుండజాలదు. కాని కాపిట రిజమునందు (ధనవంతులుగాని) లేదనందు (కార్మికులు)గాని విమర్శ నిమగ్నులవత్వము మాత్రము కావలెనని నేను గోరెదను. ఏకాంకిమింది యొక్కయో యీదేశపువారుగాని విదేశపువారుగాని లాభముకొరకు దేశములోని మూలముల నన్నిటిని కొల్లగొట్టు కాపిటరిజమునుమాత్రము నేను నిరోధించెదను. కాని నాస్వరాజ్యవిధాన విట్లుండు నని మాత్రము నే నూహింపజాలను.]

మో॥ కా॥ గాంధీ.

నేలు వార్తలు

అఖిలభారత పోస్టల్, ఆర్. యం. యన్. యూనియన్ కార్యదర్శియగు తారాపత్మసుఖిగారు ఈరోజునుండి 12 వ లేదీ ఉదయమున నేలముకువచ్చిరి. తపాలా, ఆర్. యం. యన్. కాఖోదోగీములు వారికి స్వాగత పత్రమును ప్రేమనువద్ద సమర్పించిరి. జిల్లామెడికల్ ఆఫీసర్ కెప్టెన్ కాస్త్రీ ఐ. యం. యన్. గారు 10 రోజుల సెలవుమీద వెడలిరి. వీరిస్థానే గోపాలకృష్ణ అయ్యర్ గారు పనిచేయుచున్నారు. నేలంపెంట్రిక్ తెయిలు మాపరిం డెంట్ గారు 6 నెలల సెలవుమీద పనినందున ప్లెక్ కాస్త్రీగారు వా స్థానే పనిచూచుచుండిరి. ఇప్పుడు గోపాలకృష్ణ అయ్యర్ గారే రెండుపనులను చూచుచున్నారు. ఆరునెలల సెలవుమీద నిండ్లాండునకేగిన ఈ. యఫ్. ఫోక్స్ గారు 11-వ లేదీ ఉదయమున నేలముకు వచ్చిరి.

బొంబాయి కార్పొరేషను

గాంధీమహాత్మునకు సన్మానపత్రము

గాంధీమహాత్మునకు! తాతాశ్రమలవాటికి లోనయ్యవలెనని పూర్ణాశోక్తమును బడయుకొనినందులకు, కాకాగృహవిహిత్య లెకందులకును మీకు సంపూర్ణా గౌరవోన్మత్సర్యములు లభించవలెనని కోరుచు బొంబాయిపౌరుల ప్రతిభను బొంబాయికార్పొరేషను అధ్యక్షుడును సభ్యులముగ మేము మీకు మహాభూత్యమును స్వాగతము కొనుగడుచున్నాము. మీకు శ్రమలవాటికి లోని వైద్యకాలము పంపిణీకార విషయమున దేశమునందలి కన ప్రసిద్ధులవారితోనే మేముగూడ చాలాసందోహముతో నిరీక్షించి ఆరోగ్యవార్తలని చాటుతోపిండితిమి. ఉచారభావములనులక్ష్యమునం దయకొని తదన గణముగ వర్తిండును జేసియుంటు మార్గదర్శకులై తామిదేశమునకు చేసిన అంతరీ నే వాకాశముల నన్నిటిని గణించి యిట్టి కీడితనగాదు. మీరేయే కావ్యులను సాధించుటకు మీజీవితమును భారపోసితిరో వానిని గూర్చి మీరుచేసిన భువకార్యములైన నీనిపుడు మేము లెక్కింపబూసలేదు. ఈ దేశమునందలి వివిధజాతులవారిలో సంపూర్ణమును నైకత్వమును సంతించుటకు మీరొత్పన్ను ఆపారమును కృషిచి యాతము సర్వవిధకంపజాలము. ఈ దేశమును లోలో భిన్నాశములను భిన్న భాంధిరములు నమ్మకకాలమును సంయోగమును కుదురనంతకాలమును ఈ దేశమున కొంత యంతమును సభిన్నభి కలకాలముగాన వివిధజాతులకు దృఢానుకూలమును కలిగించి గాఢమును నైకత్వమును సీరతరచుట నాప్రకారమును భారతదేశభావి మహాభాగ్యము నాకాంక్షించి కృషిచియుచు రెండరును తలంపవలెదజాలరు. వారందరు ఆంధ్రులగుట అటులే వివిధములనుండియున్ను సంఘ సంఘములకు ఆకమములను... (ఇక్కడ అక్షరాలు చాలా అస్పష్టమైనవిగా ఉన్నాయి)

తమకు శిష్యులుగ సంపూర్ణాశోక్తము లికిరి తామువలన దేశసేవాసంఘములందర్భావము సద్ధిపడవలయునని మేము కోరుచున్నాము. దేశమునందలి మహాభూత్యముగ మీరీ దేశములకొరకు నిరీక్షించుచున్నారగాన తాతా శాయకత్వము హించి కతాధికపత్తరపర్యంతము జేసి యలను భర్తమార్గమున నడిపించి నున్న త గౌరవ స్థానమున నిలుప గలుగుటకు సర్వేశ్వరు డెదురహించుగాక. దేశము లందరును సౌభాగ్యవత్వముతోను, సౌందర్యముతోనుగలసి దేశసేవచేయుభాగ్యము మీ నాయకత్వమునంద నేచేయుచుగాక. (ఇప్పుడు వివశితి తొలగి ప్రపంచమందిలి స్వతంత్రదేశములతో నుమాస్తానమును భారతదేశ మంతరకాలమున నేడదేమునునాక. అట్టిస్థితివిస్తడినగా ని విశ్వభూమిలోటికి కొంతసౌఖ్యము చేపారజాలవు భారత మాత అతిరకాలముననే మహాన్నదీదేశము ప్రాపించుట నిశ్చయము” అను సవాళపత్రమును గాంధీమహాత్మునకు సర్ కాష్టి జవాగిరి పబ్లికహౌసులో కార్పొరేషనువారి సభ్యులందరైన యీ ఆంధ్రులకావలసిన ఏర్పాటులగూర్చి చెప్పి డె. టుతో నాలోమించి కమీషనును సెలవేర్చవలెనని మేము కోరుచున్నాము” అని విత్తభాయి పటేలు, టైలంబీ జీతభాయి, హెచ్. పి. మెడి, హెచ్. ఏ. లాల్ కే. యి. దాదా భాంజీ, కే. ఎఫ్. సారీమసు, ఎల్. ఆర్. టైర్, మధుర దాసుత్రికంజీ, ఎం. నిస్సీ, ఎం. ఎం హెచ్. జి. ఎం. బోబినీ, ఎం. బి. వెల్మరు, ఫోరెజ్ పి. నెలీజా, గార్లు (ఇవంభావమువాం) సంతకములు చేసి కార్పొరేషను వారికి పంపిరి. (బొంబే కాక)

హెచ్. వి. వరదరాజయ్యంగారు, ఐ. సి. ఎస్. అలహాబాదులో జరిగిన ఐ. సి. ఎస్. సరేత్తులందు మైసూర వాస్తవ్యుడగు హెచ్. వి. వరదరాజయ్యంగారు ఉత్తములై వారిలో ప్రధానస్థాన మలంకరించిరి. ఈయన విద్యార్థిగానున్నప్పుడు చిన్ననాటనుండియుగూడ విద్యాప్రభుగలవారే. ఐ.సి.ఎస్. పరీక్షయందు ప్రథమ స్థాన మలంకరించి కలకు రూ 100 స్కాలరుపిప్పు పుచ్చుకొనిరి. ఇప్పుడు బొంబాయి రాయలపైన్స్ ఇన్స్టిట్యూటులో ఉపాధ్యాయులుగా నున్నారు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924-వ సం॥ మేనెల 13-వ తేది

మంగళవారము

రాయబారములు

—:~::~~:—

రాయబారముల మడగ మరల మొదలైనది. బిసెంటు, శ్రీనివాసశాస్త్రి వర్గము లం దనుచేరిరి. ఇకమీదా వీరు విన్నపముల గావించెదరు. గతివారము న, ఆగాఖాను, అలీఖాను, కే. జి. గుప్త, రంగాచార్యులు, కే. సి. రాయగార్లు ఇండియా మంత్రిని సందర్శించిరి. వీరు త్వరలో ప్రధానమంత్రి గారినిగూడ కలిసికొందురట. ఆరోగ్యము కొరకని ఇంగ్లండుకుబోయిన లజపతిరాయగారునైతము, ప్రధానమంత్రిగ రని వీక్షించిరి. వీరి కీకను లేబరుపక్ష మువారిపై యాశలక్ష్యము గాబోలు! చెన్నరాజధాని నుండి మణ్నిఖం శెట్టిగారు ఇంగ్లండుకు జనిరి వీరును లేబరుప్రభుత్వమున రిలో మొరబెట్టెదరు. మణ్ని ఖం శెట్టిగారు బడ్జెటును నిరాకరించిన హైందవ శాసనసభ్యులలో నొకరు. ఇంకను మొదలగు వారందరిని దెలియుచున్నది. వీరిలో చిత్తరంజనదాసుగారొకరు. లజపతిరాయ, దాసు ప్రభృతులు బ్రిటీషు అధికారులకు విన్నపములగా విచిత్రము గ దొచ్చినను, దీనికి మామూలు సమాధానము వెలువడక పోదు. మితివాదులు వెడలి, స్వల్పపు కొర్రలను వెలిచుచున్నారని గాన వారి విజ్ఞాపనలవలన గలిగెడి కీడులను దొలగించుటకు జాతీయవాదులు వెడలిరని దెలుపవచ్చును. ఇంతియగాక, లేబరుపక్షము వారు ఇతర పక్షములవారి కన్న మెరుగనియు, వారితో ఎడజాటుగలుగుట శ్రేయస్కరము గాదనియు, వారిని సాధ్యమైనంతవరకు హైందవాశయములపట్ల సుముఖులుగావించుట లాభకరమనియు, సూచింపవచ్చును.

పండిత మాతీలాల్ నెహ్రూగారు, సామ్రాజ్య శాసనసభకుపేసిన తీర్మానముల గాంచిన, వీరి యాతురము గనుపించును. మితివాద రాయబారముల విజ్ఞాపనలతో తమకు సంబంధములేదని దెలుపుటకు, నెహ్రూగారు చాలతోందరపడుచున్నారు. దీనియర్థ మేమి? లేబరు ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యము నిచ్చెదరనియు, తాము స్వీకరింపవచ్చుననయు, వీరు నమ్ముచున్నట్లుల దొరును. మితివాదులవలె వీరును అడిగిన స్వరాజ్యము వచ్చునని లేలంచుచున్నారు. కాని వీరు బెట్టుగనడుగుచున్నారు. శాసనసభలో బడ్జెటుకన్నులను నిరాకరించినపుడు, మొదట పన్నులనిరాకరణము మొదలిడవలసియుండెను. అది జరుగుటకు మాడుగ, ఇంగ్లండుకు రాయబారములు వెడలుచున్నవి. ఆర్థికచట్టమును తాము షిధిలేకనిరాకరింపవలసి వచ్చెననియు, తమకష్టమును గుర్తించి నిజోద్దేశ్యమును గ్రహింపవలెననియు, మణ్నిఖం శెట్టిగారు విన్నవించెదరట. ఒకవంక ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించి, వేరొకవంక విన్నపములకును విజ్ఞాపనలకును గడంగుటవలన, భారతీయులపై బ్రిటీషువారి కట్టికారము ముందునో దెలుకనవసరము లేదు.

శాసనసభ వారావరణము నాయకులదృష్టిని మార్చుటకును శ్వేతద్వీపమువంకకుమరలించుట వంటిగాను స్వధిర్మమునుండి కరధర్మమువంకకును

స్వశక్తినుండి పరాశ్రయముకును, త్రిక్ష్ణుట సహజము. మితివాదులు శాసనసభలో శేరి దేశమున కరిష్టముగలిగించి రనుకారణమున జాతీయవాదులు వానియందు బ్రవేశించిరి. మితివాదులు ఇంగ్లండులో విన్నపముల గావించుచున్నారను నకమున, జాతీయవాదులు వారితో పోటీబడుచున్నారు గాబోలు. ఎవ రెటుల విన్నవించినను, హిందూదేశముకొరకై లేబరు ప్రభుత్వమువారు తమ సాసమును కోల్పోవజాలరు. ఇతర పక్షముల వారితో విరోధము బెట్టుకొనజాలరు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తేయుచున్న విచారణఫలితముల కొంకు బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు రెమరు జూచుచున్నట్లుల దెలియుచున్నది. కాని యీ విచారణవలన నేమి లాభము గలుగును? సంస్కరణ శాసనము మార్పుకెందదు. సంస్కరణ నిబంధనలలో కొన్ని లెక్కికల్ మార్పులు గలిగిన గలుగవచ్చును. ప్రతము చెడినను ఫలము దక్క దనునట్లుల అసహాయ పద్ధతిని విడనాడినను, అనుకూలఫలము గలుగు నాశీ యుండవలయును. అట్టియాశ ఏ మూలను గనుపించదు.

ఈలోపుగ, సంస్కరణములను మార్పువలదని, లండన్ ప్రభుత్వమున్నగు పత్రికలు ఘోషించుచున్నవి. “సాటర్డేయ్” పత్రికలో యద్యోగి యొరు వ్రాయుచు, అపభ్రంశపు సంగతులను తెలిపి, రాజకీయ సంస్కర్తలకును, శూరజాతులకును పోరాటము గలదనియు, సంస్కరణముల నఫలే దొలగించి, స్వపరిపాలనము బడులు వ్యక్తి పరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టవలయుననియు ఇతిడు కొరుచున్నాడు. లేబరుపక్షమువారు గిరి దాటుకుండ తేయుటకు, ప్రజాశయవిముఖులు నెన్నిపాట్లో బడుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో ఇంగ్లండు స్వపరిపాలనా ఫలము చేతికొందిచ్చునని యూహించ వీలులేదు. ఇంగ్లండును వేడుకొనుటమాని, హిందూదేశపు విముక్తినిహిందూదేశమునందేసాధించుటయుక్రము. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణము, ప్రజాసామర్థ్యమును పెంపొందింపగలదు. ఇంగ్లండులో నేపక్షముధి కారమునందున్నను, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును గుర్తింపక తీరని యవసరము గలుగ గలదు. హిందూదేశస్థితి కడు విషమముగ నున్నది. ఒకవంక ప్రజలదృష్టి మరల భైక్షుకపద్ధతులవంకకు మరల్చబడుచున్నది. అసహాయోద్యమము చులుకన తేయబడుచున్నది. రాయబారములు వెడలి మరల డబ్బుదండుగ బెట్టుచున్నది. హిందూదేశ గౌరవమును పోగొట్టుచున్నది. బ్రిటీషుపక్షములపై యాశను పురిగొల్పుచున్నది.

వేరొకవంక, గాంధీమహాత్ముడు అసహాయ సిద్ధాంతమును మరల చాటుచున్నాడు. స్వశక్తి ప్రభావమును తేబరుచుచున్నాడు. స్వాతంత్ర్య కంఠమును మరల మ్రోగించుచున్నాడు. ప్రస్తుత స్థితిలో గాంధీ నమసరించుట శ్రేయస్కరమా, లేక ప్రాంతమార్గముల ద్రోక్కి నూతనపరిణామమును నిరోధించుట శ్రేయస్కరమా? మహాత్ముని మార్గమే అనుసరణీయ మని దలచునెడల, ఇంగ్లండుపై ఆశలను వదలుకొనుట ముఖ్యము. ఇటుల గావించువారు స్వల్పసంఖ్యాకు లయినను భయకడనక్కరలేదు. గాంధీమహాత్ముడు నవజీవను పత్రికలో వ్రాసినట్లుల భారతజాతి కిప్పుడు గావలసినది సంఖ్యాబలము గాదు. అట్టి బల మిదివరకే గలదు. ఆత్మవిశ్వాససంభూతులు గావలయును. నిర్మాణకార్యక్రమమును దీక్షితో నిర్వహింపగల కార్యకర్తలు గావలయును. శ్రేష్ఠు లేడి యాచరింతురో, తక్కుంగలవారును దానినే యాచరించుట స్వభావసిద్ధము. నాయకులు నిర్మాణ

కార్యక్రమమును తచేకనిష్ఠతో నిర్వహించుచుండుచో, తదితరులును ఆమార్గమునే అనుసరించు చుండురు. ప్రస్తుతస్థితిలో గాంధీమహాత్ము డొక వేళ దేశ నాయకత్వమును విడనాడి, సజర్నతీ ఆశ్రమములో నూలువడుకుచు నేలేనేయును కాలము గడిపినను, అతని జీవిత నిదర్శనము హిందూదేశమున కద్భుత ప్రభావము గలిగింపక మానదు. అనవసర వివాదములతో కాలముగడిపెడివారికి గుణపాఠమును నేర్పక మానదు. సముద్రములకావలగాక, స్వరాజ్యము ప్రతిగృహము నందును గలదను సత్యము పరిస్పృట మగును. ఇప్పుడుగావలసినవి నిశ్చలచిత్తము ఆచంచలముగ విశ్వాసము. వీరినిగలిగిన నాయకులు కొలదిమంది యయినను, తమ సాధనసంపదచే స్వరాజ్య స్వాతంత్ర్యమును దేశమునకు తిప్పుకలభింపజేయగలరు.

స్వామి ఓంకారానందుడు

“అన్వర్ణ” పత్రికా సంపాదకులగు స్వామి ఓంకారానందుగారిపై రాజద్రోహ నేరము క్రింద రెండుసంవత్సరముల కఠినశిక్షను 500 రూపాయల జరిమానాను విధించిరి. ఓంకారానందుగారు వంగదేశపు నివాసి. వీరికి అసహాయోద్యమమునందు పూర్ణ విశ్వాసముగలదు. వీరి వ్రాతలు దేశభక్తిని పురికొల్పుచుండెను. అకాలీ యుద్ధమునకు వీరు విశేష ప్రోద్బలము నొసంగియుండిరి. రెండు సంవత్సరముల కఠినశిక్ష ఓంకారానందు గారికి విశేషకష్ట మనిపించక పోయినను, పరిపాలనా పద్ధతి ఎంత కఠినముగనున్నదియు గ్రహింపవచ్చును. మనోభావప్రకటనమున కెటుల భంగము కలుగుచున్నదియు కనుగొనవచ్చును. నిర్బంధ విధానము, ఇంకను స్థిలంలే మొందలేదు. స్వాతంత్ర్యనిరోధ మూగి పోవలేదు. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై ఎంతదీక్షతో కృషి సలుపవలయునో ఇందును గ్రహింపవచ్చును. నిర్బంధ ప్రయోగము, ప్రజల కార్యోత్సాహమును పురిగొల్పవలయును. ఓంకారానందుస్వామి త్యాగము శ్లాఘాపాత్రము. సర్వసంగ పఃత్యాగులు సయితము మాతృసేవాదీక్షానిమగ్నులగుట, కాలమహిమ యనుటకు సందియము లేదు. భోగలు, విరాగులను భేదము లేక ఎల్లరును దేశమాతను తచేకనిష్ఠతో సేవించుచో, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గూర్చి యనుమాన ముండునా?

లిబరలు పక్షపు భావిస్థితి

లిబరలుపక్షపు భావిస్థితి చాల నిరుత్సాహకరముగనున్నది. లేబరుపక్షమువారితో ముందుకు బోవుటకు వీరు సమ్మతించరు. కన్నర్యేటిపు పక్షముతో వెనుకకు బోవుటకును వీరు సమ్మతించరు. త్రిశంకుస్వర్గమునందువలె వీరు మధ్య ప్రేలాడుచున్నారు. లేబరు పక్షమువారికిని వీరికి శృతి గలియుట లేదు. లేబరుపక్షమువారిని కిలు బొమ్మవలె నాడించుటకు వీలగునని వీరు మొదట తలచిరిగాని, అయ్యది సాధ్యపడ లేదు. లిబరలుపక్షము స్వతంత్రపక్షముగ నిలిచియుండుటకు వీలుగలదాయని సందియము గలుగుచున్నది దీనిని కన్నర్యేటిపు పక్షముతో కలిపి వేయవలయునని చర్చిలోగారు ప్రబల ప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. ఆస్పిష్టత్తు గారి మార్గము వీరికి సరిపడుట లేదు. లిబరలు కన్నర్యేటిపు పక్షములు కలిసి, లేబరుపక్షముతో పోరాడవలయు నని, వీరు తలపెట్టు చున్నాడు చర్చిలుగారి ప్రయత్నములు, బాల్కువినుగారి ఆశీర్వాదము బడసినవి, ఇవి యొక వేళ సఫలమయినన్పు

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్మని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

13.5-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

	చందాలు
ఇదివరకు	24739-2-10
నేటివసూలు	940-0-0
రేపల్లెతాలూకా గాంధీపూజానిధి	
దీక్షాసంఘమువారిచే వాగ్దత్తములు	161-8-0
మొత్తం.	25840-10-10

	చంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
ఇదివరకు	11299-15-5
పశ్చిమకృష్ణామండల జాతీయోపసంఘ	
కార్యదర్శివద్దనుండి, బెజవాడ	340-0-0
రేపల్లెతాలూకా "గాంధీపూజానిధి"	
దీక్షాసంఘమువారు మాచిరాజు	
రామమూర్తిగారి ద్వారా పంపినది	600-0-0
(వివరములు క్రింద ప్రచురించినవి)	
మొత్తం.	12289-15-5

పూజానిధికి సామ్యునుబంధించినామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, సం 7 తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు

లింగులుపక్షము తన ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును నిలుపుకొనుట దుర్లభము. శస్త్రద్వేషిత్వ, లెబరుపక్షములు మాత్రము లికమీద నిలిచియుండగలవు. భావి పరిణామము, ఎటు లుండునో చూడవలయును.

అల్పస్థుల తగదా

ఐరెండును రెండుగ చీల్చుటకు కారణము అల్పస్థులనుటకు సందియము లేదు. అల్పస్థుల నాయకులు మొదటినుండియు, ఐరెండు హోం రూలుకు ప్రతికూల్యము జూపియుండిరి. ఐరెండు అసర్థకములకు, వీరి పట్టుదలయే ముఖ్యకారణ మయ్యెను. తుట్టతుదకు ఐరెండునుండి అల్పస్థును విడదీయవలసినదైన వ్యవహారమంతయు ఎట్టెటు లో పరిష్కారమున పట్టుటగూడ, సరిహద్దు విషయమై అల్పస్థుల నాయకు డగు సర్ జేమ్స్ కెయిగుగారు తగదాబెట్టుట శోచనీయము. సరి హద్దువిషయమై సమాధానపడకపోవుటచే, దానిని నిర్ణయించుటకు విచారణసంఘము నొకదానిని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుపఱచిన వచ్చెను. విచారణసంఘమువారి నిర్ణయమును తా మంగీకరింపమనియు, విచారణవలన కలతలుబెరుగుననియు క్రెయికుగారు మరల సూచించుట, వారి ప్రాస్థ దృష్టిని దెలుపుచున్నది. అల్పస్థుల తన మూర్ఖము నింకను వికవనిచో, మరల సంతోషము గలుగుట కవకాశ ముండును.

నిర్నిమిత్త నిర్బంధము

పోలనమునందు గోవావరి ఏజెంసీ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులగు తాము రామారావుపంతులు గారు తమ యింట జరుగు వివాహోపసయముకు గాను పందిరివైచుకొనుటకు దరఖాస్తుపెట్టగ, జిల్లా బోర్డు వైసునెసిడెంట్ గు డిప్యూటీ కలెక్టరు గారు అనిహాయవాదులుగ నుండ మని ప్రాసెయిచ్చిన దప్ప వీరి దరఖాస్తుకూర్చి ఆలోచించ పీలులేదని దెలిపిరట. రామారావుగారు రెండు కుగ్గిరింపక, పందిరివైచిరి. ఇట్టి నిర్నిమిత్త నిర్బంధములవలన అధికారుల సంకుచితస్వభావమే వెల్లడి యగును గానీ, వేరు ప్రయోజన ముండజాలదు. అనిహాయ వాదులు, పరిపాలనావిధానము మారవలె నని ముఖ్యమంత్రిగారిని చూచుచున్నారు. వారి ఉద్దేశ్యమును గ్రహింపక అధికారులు పరిహాసాస్పదముగ ప్రవర్తించుటచే, వారి ఉద్దేశ్యము మ రింత బలపడుచున్నది.

చుటచే, వారి ఉద్దేశ్యము మ రింత బలపడుచున్నది. అక్రమ మగు నాజుల నల్లఘోషవలననయవసరము గలుగుచుండును.

జాతీయగీతములు

కీర్తనీయులగు సుబ్రహ్మణ్యభారతిగారు తమిళమున రచించిన జాతీయగీతములు, తమిళరాష్ట్రము నందు దేశభక్తిని పురికొల్పుటకు మిగుల తోడ్పడెను. అట్టి గీతములను పాఠశాలలలో నేర్పుటకు వీలులేదని, ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువుజేసి, తమ సంకుచితదృష్టిని కనుబడిచిరి. త్రాన్సుఫర్దేశాఖ సయితము మాతృభక్తిని నిషేధించుటబట్టి, సంస్కరణములవలన నెట్టిలాభము గలిగెనో తేటపడెను. సేలము మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలువారి టిపల గూడి, భారతిగారి జాతీయగీతములను మ్యునిసిపల్ పాఠశాలలకు సప్లయజేయుటకు నిశ్చయించిరినినుటకు సంతసించెదము. మిగిలిన మ్యునిసిపల్ సంఘములు సయితము తమ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుట యవసరము. నిరంకుశజ్వలను ధిక్కరించి, ప్రతేచ్ఛను నెఱవేర్చజాలనిచో, స్థానికసంఘములయొనికి వలన నినుమంతయు ప్రయోజన ముండజాలదు.

స్కాట్లెండు: హోంరూలు

స్కాట్లెండు ఇంగ్లండుతో చాలకాలము నుండియు కలిసియున్నను, హోంరూలును ప్రత్యేకముగ గోరుచున్నది. వేల్పురాష్ట్రమును అటులనే గోరుచున్నది. ఐరెండుకు స్వపరిపాలన మొనగబడిన పిమ్మట, స్కాట్లెండు తొందరపడుట వింతగాదు. కామన్వెల్త్ లో స్కాటిషు హోంరూలు చట్టము ప్రవేశపెట్టబడెను ప్రభుత్వము పక్షమున, ఆ డమ్మను గా రి సూత్రము సంగీకరించిరి. స్కాట్లెండు సయితము, హోంరూలును గోరుచుండ, దూరమున నున్న హిందూ దేశము గోరుట విపరీతమా? మిగిలిన భాగముల కన్నిటికిని, హోంరూలు నొక్కప్రసాదించుచు, హిందూదేశమునకు మాత్రము అంతరముల వెంబడి ప్రసాదించుట యేలనో దెలియకున్నది.

గాంధీ పూజానిధి

రేపల్లె తాలూకాలో "దీక్షాసంఘము" వారి వల్ల మే 2 లేడి మొదలు 8 వ లేడివరకు వసూలు చేయబడినవివరం.

పేరు	గ్రామం	కనూలు
తమ్మన వీరయ్యగారు	అద్దేపల్లి	15-0-0
తమ్మన్న వెంకటసుబ్బారావుగారు	"	8-0-0
ఒక దేశభక్తుడు	"	4-0-0
డొమ్మ అద్యయ్యగారు	"	10-0-0
కవులరవు వెంకటలక్ష్మంగారు	"	2-0-0
సంబూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారు	వెల్లూరు	2-0-0
పమిడిముక్కల వెంకటప్పయ్యగారు	"	2-0-0
" కట్టయ్యగారు	"	4-0-0
" లక్ష్మీనారాయణగారు	"	1-0-0
మోటూరి వాసుదేవయ్యగారు	"	0-8-0
కొల్లి రామకృష్ణయ్య, కొల్లి పిప్పయ్యగారు	"	5-0-0
మోటూరి వీరరాఘవయ్యగారు	"	1-0-0
" వెంకయ్యగారు	"	1-0-0
కొల్లి వీరయ్యగారు	"	1-0-0
లంగిరాల వెంకటేశ్వంగారు	"	2-0-0
పమిడిముక్కల లక్ష్మయ్యగారు	"	1-0-0
ఒక దేశభక్తుడు	"	1-8-0
గోదేశ్వరపు కొటయ్యగారు	"	0-8-0
" సంబూరు	"	2-0-0
బెజవాడ వెంకటేశ్వర్లు	"	2-0-0
సంబూరు రామకొటయ్యగారు	"	1-0-0
సుగ్గుల రామకృష్ణయ్యగారు	"	4-0-0
లంగిరాల సూర్యవాకాయణగారు	"	1-0-0
కాట్రాడ్డ కొటయ్యగారు	"	8-0-0
కవుల శ్రీరాములు, కవుల సాంబయ్యగారు	"	2-0-0
కాశీనాథుని కాళవాస్తి లింగంగారు, పెదపులివర్లు	"	4-0-0
కనకాల కృష్ణయ్యగారు	"	6-0-0
శ్రీరామ చంద్రమూర్తిగారు	"	10-0-0
సముద్రాల శేషచార్యులుగారు	"	4-0-0
తూనుగుంట పున్నయ్యగారు	"	5-0-0
కాంచూరు శతరామయ్యగారు	"	4-0-0
పులిగడ్డ సుందరమ్మగారు	"	1-0-0
ఒక అభిమాని	"	5-0-0
ఒక భక్తుడు	"	1-0-0
ముగు వీరభద్రయ్యగారు	"	4-0-0
ములుగు సుందరయ్యగారు	"	2-0-0
కవుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు	"	0-4-0
కాశీనాథుని పింధిరయ్యగారు	"	2-0-0
కొమ్మూరు లక్ష్మీనారాయణగారు	"	1-0-0
వారణాశిరామచంద్రశాస్త్రిగారు	"	1-0-0
దీవి లక్ష్మీనారాయణగారు	"	2-0-0
దైతాశివరామశాస్త్రిగారు	"	0-4-0
మాతేటి కొటయ్యగారు	"	1-0-0
ఘంటసాల రామయ్యగారు	"	1-0-0
దీవి కృష్ణమాచార్యులుగారు	"	2-0-0
గుంటూరు బుచ్చన్నగారు	"	1-0-0
" నాగభూషణంగారు	"	2-0-0
" జగన్నాథంగారు	"	1-0-0
" వెంకటరామదాసుగారు	"	1-0-0
" దేశభక్తుడు	"	1-0-0
" వెంకటదాసుగారు	"	0-8-0
సామిదేవర ఘంటయ్యగారు	"	0-4-0
పెద్ది లక్ష్మీనారాయణగారు	"	1-0-0
కాశీనాథుని వీరభద్రయ్యగారు	"	
(వివాహసమయములో కట్నంగా తీసివంచినది		4-0-0
గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు	పెదపులివర్లు	1-0-0
కాళవాస్తి రామమూర్తిగారు	"	2-0-0
అజినారాయణగారు	"	1-0-0
గుత్తానానిపాలెం మొత్తంపొడ	"	9-0-0

ప్రాద్దుటూరు గాంధీపూజానిధి
ప్రాద్దుటూరులో రంజాక పండుగ రోజున మహమ్మదీయ సోదరులవద్ద గాంధీపూజానిధికి వైకం వసూలుచేయబడినది. వాలంటీరులులేని లోపమువల్ల వైకం వసూలు చాలా తక్కువయ్యెను. వచ్చిన 8000 జనులలో అనేకులు వారి శక్తికొలది ద్రవ్యమొసగిరి. చెట్టనీడగూడా చక్కగా లేకపోవుటచేతను, అమితముగ యెండవేడిమిచేతను నవాబ్ అయినవెంటనే అందరు బైలుదేరిరి. అందువల్ల వసూలుచేయుటకుగూడా ఆపకాళ్లములు చాలా తక్కువగానుండెను. అనేకులు పూజానిధికి ద్రవ్యమిచ్చుటకు గుముఖులై యుండినను కొందరు మాత్రము ప్రాద్దుటూరులో నుండిన హిందూమహమ్మదీయ విభేదమువల్ల విముఖులుగానే యుండిరి. ఘమారు 5, 6 వసత్యేరములనుండి మొహరం సదర్పమున మేళమువాయించు విషయములలో హిందూమహమ్మదీయులకు కలతలున్నవి. ఘమారు 70 వేలు రూపాయలకు నీసము ఖర్చయినవి. కొందరు చనిపోయిరి. కొందరికి చావుదెబ్బలు తగిలెను. కొందరికి కారాగృహవాసములు మొదలయినవి ఆయెను. కాని యారోజుకుగూడా విభేదము లంతరింపలేదు. నాయకులైనరైనను దీనికితోడ్పడి పుణ్యముగట్టుకొనిన బహుభాగుండును. ఇప్పటికి యీ గ్రామమునకు నొక మహమ్మదీయ నాయకుడైనను హిందూనాయకుడైనను రాలేదు. కాంగ్రెస్ వారు శక్తికొలది యీవిషయములో ప్రయత్నించిన బాగుండునని తోచుచున్నది. నిర్మాణ కార్యక్రమమునుగూర్చి ముద్రింపబడిన కరపత్రములు పంచిపెట్టబడెను. వసూలుఅయిన మొత్తం రు 1-10.0 మాత్రమే: వాలంటీరులను చేర్చుట అత్యవసరము.

చింతకుంట సుబ్బారావు,
కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి.

25 సం॥రములనుండి సాటిలేని దివ్యోపధమని పేరుగాంచినది
గుణము లేనిహోపైకము వాపసీయబడును

वा पि धो र ०

ఇతర చిత్తశాస్త్రములు నిష్కాము లైనచోట్ల మాత్రమే
 ఫోరము కొరకువాధికి అన్నిస్థితులలోను మంచి గుణమిచ్చినది.
 ఇందులో రసము చేరుటలేక, మాతనముగా వచ్చినదానికి బుడ్డి
 చాలును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-4-0పాస్తూ ఖర్చు 0-6-0.

కలకత్తా మెడికల్ కాలేజీలో ఆసిస్టెంట్ ప్రొఫెసరు
గానున్న డాక్టరు కె. ఎస్. భట్టాచారి గారిల్ని వాసిరి "అపి
ఫోరము ఇంరటౌండునువలకు ఎంతమాత్రము తీసిపోవులేదు."

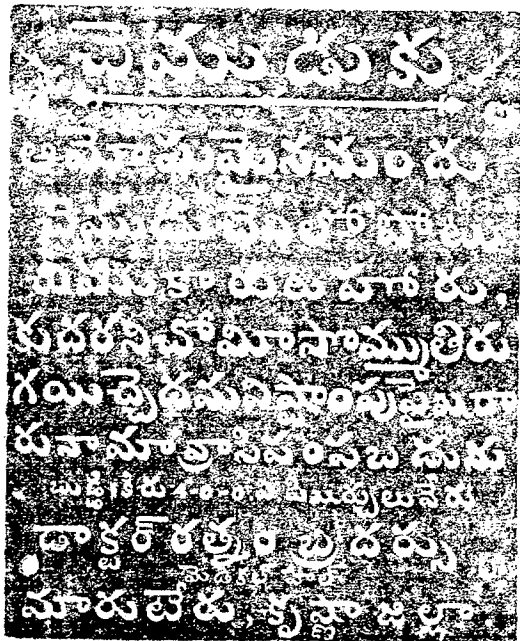
MAGBONUM MEDICAL NOOK

77 Dey Street., P. O. Serampore (Bengal

మంచితరుణము
పెన్సిల్వ బొత్తములు

మేలయిన లాభమునకు ఆస్తి యాభాకు లెడ్ కాపీంగ్ పెన్సిల్లును, ఇటలీ దేశపు పలువిధములైన బొత్తములున్న సరసమైన ధరలకు చిల్లరగాను టోకుగాను దొరకును. కావలసిన హరు అణా పోస్టేజీ స్టాంపుతో కోరిన శాంపిల్సు పంపబడును.

V. M. Yacoob Saib & Co.,
Cocanada

సామాన్య వార్తలు

ఆగమనము:— ఎ. ఎన్. క్రిష్ణారావుగారు ఇరగేపను సెలవుకొంటే సభ్యుడు, ఉదకమండలము బోధకులై నేటి ఉదయం చెన్నపురి వచ్చిరి.

ఆర్కాటు సంస్థానాధిపులు నేడు ఉదకమండలమునుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:— మే 10 వ తేదీతో అంతమయ్యేవారమునందు మరణాంశస్థు సాలునకు వేయింటికి 89 చొప్పున ఉండెను. అంతకుముందు 83.6 చొప్పున ఉండెను. 4 రుకు స్కాట్లకు వచ్చి ఒకరు మరణించిరి. ఒకరు కలరావల్ల మరణించిరి. ఇతర జాత్యులవల్ల 25 మంది మృతిచేసిరి.

శ్రీ వరద రామానుజ మహాదేవీక స్వామి ఉత్సవము:— ఈ స్వామివారి 6 వ వార్షికోత్సవము తిరువహింద్రపురమునందు ఏప్రిలు 18, 29 తేదీన జరిగెను. వచ్చిన వారందరికి భోజనముల బెట్టి సంభావన లాసంగిరి. ప్రతివత్సరము యిట్లు భక్తులు వచ్చి ఉత్సవము జరుపడముగా జరుప ప్రార్థితులు.

కాంగ్రసు ప్రచారము - కార్పొరేషను వశపరమకొనుట:— మదరాసు జిల్లా కాంగ్రసువారి యాజమాన్యమున రాయపురం కాశిమోడు మైదానముపైని రేపుసాయం కాలము 6 గ. బహిరంగసభ జరుగెను. శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, వి. చక్రయ్యచెట్టి, వి. ఎస్. కాశ్రీ, జి. రంగయ్యనాయుడు, హాఫీసుహమ్మదు, ఆబ్దులు హమీదుఖాను, సత్యమూర్తి, ఆదిత్యేశ్వరులు నాయకరు మున్నగువారలు మునిసిపలు ఎన్నికలగుర్చి ఉపన్యసించెదరు.

రాకపోకలు:— డా॥ యు. రామారావుగారు నిన్నరాత్రి ఉదకమండలము బోయిరి.

డి. బి. ఎం. వెంకట్రామయ్యరు ఎక్స్ప్రెస్కాఫి. ఆసిస్టెంటు కమిషనరుగారు నిన్నరాత్రి నిలిగిబోయిరి.

మైసూరు మహారాజా కాలేజీ ప్రెసిపాలు ఎక్. ఎస్. సుబ్బారావుగారు నిస్సాలో విశ్వవిద్యాలయసభకు బోధకులై నిన్నరాత్రి బొంబాయిపోయిరి.

డా॥ విసెంటిమ్యుగారి పైసేటు సెక్రటరీ మిసు. జె. విల్సనుగారు నిన్నరాత్రి బొంబాయి మీదుగా దక్షిణాఫ్రికాకు బోయిరి.

కవిరాజ యోగీంద్రనాథసేనుగారు అ. భా. ఆయుర్వేద సభాధ్యక్షుడు నేటి ఉదయము చెన్నపురి విచ్చేసిరి.

రంగంనుండి విరిన్సారాయను నావ నిన్ను చెన్నపురి చేరెను. అందు బర్మాల్వే అక్టోంబెంటు ఎ. వి. నారాయణగారు గలరు.

శ్రీధన్వంతరి స్వామిచిత్రపటము

ఆయుర్వేద వైద్యవిధానాధిష్ఠాన దైవతము మచిలీపట్టణము శ్రీవైఖానసాశ్రమాధికారులగు రాజవైద్య ఏ. విజయసారధి ఆచార్యులవారు పంపిన యాచిత్రపటమును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. కొలంబోలో జరిగిన అఖిల భారత ఆయుర్వేద మహాసభలో సెద్దపైజ ఆయిలు పెయింటింగు పటమును మీరు ప్రదర్శించిరి. ఆ మహాసభ కన్యకృత వహించిన వైద్యరత్నకవిరాజ యోగీంద్రనాథసేను ఎం. ఏ. వైద్యభూషణగారు విజయ సారధిగారికి ప్రత్యేకముగ నొక పతకము నొసగిరి. సభకు వచ్చిన వైద్య శిఖిరులు పలువురి చిత్రపటమును చాల ప్రశంసించిరి.

శ్రీధన్వంతరి స్వామి వికసిత విశాలకముల మధ్యమునం దా సీనుడై యుండెను. రెండు దక్షిణకరములందును చక్రమును దివ్యోపకలకమును, రెండువామకరములందును శంఖమును, సుధాకుంభమును ధరించియుండెను. దక్షిణభాగమున గజాశ్వంబులును వామభాగమున శ్రీదేవియును చిత్రింపబడెను. ఈచిత్రపట మత్వంతఃస్వర్ణనియ్యమును భక్తిప్రసాదకమునై యెప్పుడు యుద్ధి. దీనివల సాలుగజాలుమాత్రమే. పలయవారు పై సామాను వాయవలెను.

మదరాసు కార్పొరేషను

మాంబళం స్త్రీము

సారాధుభాణముల లయిసెన్సు

నాటకప్రదర్శనములకు కాలనియామకము

నిన్న సాయంకాలము కార్పొరేషను భవనమునందు మాంబళములో నూతనముగా యేర్పరుచుకొనిన స్థలములో నగర నిర్మాణవిధానమును యేర్పరచి ప్రభుత్వము వారికి దాఖలు జేయు విషయమున చర్చించుటకై నిన్నసాయంకాలము ప్రత్యేకసభ జరిగెను. వి. తిరుమల విశ్వేశ్వరధ్యక్షులుగా నుండిరి. కమిషనరు బోగు దొరగారు 25 గురు సభ్యులు హాజరైరి.

మాంబళం స్త్రీము

మాంబళము గ్రామమును విస్తరింప జేయుటయందు, అందులకై యేర్పాటుజేసికొనిన స్థలమునందు మాత్రమే గృహములు నిర్మించుటగాని, ఆ యూరంతయు నూతన విధానము క్రిందకు తెచ్చుటకు గాని ప్రభుత్వము వారికి అభ్యంతరము లేదని వారి ఉత్తరువు వెలుపుచున్నది. మదరాసు టవును ప్లానింగు ఆక్ట్ 12 వ సెక్షను ప్రకారము ఒకవిధానము కార్పొరేషను వారిని ప్రభుత్వమువారుగోరినపుడు 8, 11 సెక్షన్లలోనున్న లాంఛనములను అనుసరింపవలసరము లేదు. కావున కార్పొరేషనువారు మదరాసు నగరనిర్మాణసంఘము (టవును ప్లానింగు బ్రడ్డు) వారు యేర్పరిచిన విధానమును అవసరము మార్పులను సూచించి ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞకై బంపవలెను.

ఈవిషయము చర్చకు రాగానే యాస్రీము యిదివరకే కార్పొరేషను వారితో ఆ తయారుజేయబడినదనియు, యింక చేర్చవలసినదేమియు లేదనియు అభ్యర్థింపబడెను. కావున వెంటనే ప్రభుత్వమువారి కంపి యేమయిన చిక్కువచ్చినచో సవరింప వచ్చుననెను.

ఎస్. వేణుగోపాలచెట్టిగారు నగర నిర్మాణమునకు కమిషనరుగారి వారితో ప్రకారము రూ 25 లక్షలు ఇంజనీరుగారి అంచనాప్రకారము రూ 34 లక్షలు అనునట్లు వెలుపబడెను; యీ వ్యత్యాసమెందులన వచ్చినదని అడిగిరి.

జి. టి. బోగుగారు:— ఇంజనీరుగారు నగరనిర్మాణ పట్టనిబంధనల ప్రకారము అంచనాజేసి గాని, అందు అంగీకరించబడని కొన్ని యెక్కువసేకర్యములను సూచించిరి.

ఎస్. వేణుగోపాలచెట్టిగారు:— అది అత్యవసరములా? బోగుగారు:— కావుగాని, ఒకవేళ అవసరమున నేమో యని ఉంచ నిశ్చయించితిమి.

ఎస్. వేణుగోపాలచెట్టిగారు:— ఈ స్త్రీము దరిదాపు రూ 50 లక్షలవరకునా?

బోగుగారు:— కాదు.

అప్పుడే ఉదకమండలము ప్రభుత్వకార్యాలయకు నుండి ఒక శీంఠివార్తవచ్చెను. దానిని అభ్యర్థింపిరిగా జరిగెను.

మాంబళము సీము గూర్చిన చర్చ కార్పొరేషనువారు నిలుపుజేయవలెను. కారణములు తేఖ్ మూలమున నేటిపెడము. అంతలో చర్చ నిలుపుజేయబడెను. ప్రత్యేకసభముగ సెను.

సాధారణ సభ

ప్రత్యేక సభ ముగిసినతోడనే సాధారణ సభ జరిగెను. స్టాండింగు కమిటీ వారి శిఫార్సులు ఒకదానిచెనుక నొకటి చర్చించిరి.

రోడ్డు ప్రక్క దుకాణములకు లైసెన్సు

బహిరంగ విధులలో రోడ్డుప్రక్కను దుకాణములకు లైసెన్సు రుసుము 10 చదరపుఅడుగులకు రూ 3 తక్కువగాకుండ విధించుటకు కమిషనరుగారికి అధికార మియవలెనని రివెన్యూ ఉద్యోగి శిఫార్సుజేసెను. ఏయేస్థలములలో నట్టిదుకాణములు గలవో వాటివారితోను కమిషనరుగారు తయారు జేయవలెనని సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు కోరిరి. ఈదుకాణములవలన బళ్లనడవడికి అడ్డుగలుగుచున్నదని ఫిర్యాదులు వచ్చుచున్నవి గనుక ఆవిషయమును గమనింపవలె ననిరి.

రోడ్డులు కార్పొరేషను వారివి గానియు, ప్రభుత్వమువారి రోడ్డులు కార్పొరేషనువరముగా నుంచినయి బోగుగారు సూచించిరి.

చాలమందిపేదలు ఆట్టి దుకాణములను వేసికొనియే జీవనము గడుపుచునుండుటచే, రుసుము తగ్గింపవలెనని సి. సుబ్బారాయుడుదలియాయగా రనిరి. సి. భక్తవత్సల నాయుడుగారు 10 చదరపు అడుగులకు సెలకు రూ 2 కన్న యెక్కువసూలు జేయగూడదని ప్రతిపాదించిరి. 10 చ. అ. ఒక్కరూపాయి రుసుముండినచో చాలసదుపాయముగానుండునని డా॥ ఎ. సి. ఆశీర్వాదంనాడరుగారు సూచించిరి.

వారికి గావలసిన స్థలము 6 అ॥ పొడవు 6 అ॥ వెడల్పు గలిగిన చాలుననియు, ఎక్కువ సదుపాయముగా నుండుటకై 6, 8, 10 అ. ఉండవచ్చుననియు, అనగా 48 చ. అ. దరిదాపు రూ 15 చెల్లింపవలసియుండును. కావున రూ 1 ధరయుండుటయే సబబుగానుండునని అభ్యర్థింపబడిరి.

ఎస్. వేణుగోపాలచెట్టిగారు:— ఇప్పుడు ప్రతి ఒక దుకాణమునుండి యెంత వసూలుజేయుచున్నార?

బోగుగారు:— ఇప్పటికేటు అనేకరితుల గలదు. ఒకడు సెలకు రూ 36 చెల్లింపచున్నాడు.

డా॥ మాల్యగారు:— ఒకడు రూ 100 లేక 200 అధ్యాభ్యసానిచ్చి, సెలకు రూ 50 చెల్లింపట నేనెందుండును. నిజముగా యందుమూలమున చాలాభము పొందుచున్నాడు. దీనిని తగ్గింపవలెను.

అభ్యర్థింపబడు:— మనము కొన్ని మరతులను నియమించెదము.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు:— ఈదుకాణముల నిర్మించు స్థలముల గూర్చి చాల ఫిర్యాదులు వచ్చుచున్నవి.

అభ్యర్థింపబడు:— అదిషయము కమిషనరుగారికి విడిచి పెట్టవలెను.

వెంకటాచలం చెట్టిగారు:— ఏయేస్థలములలో నట్టిచిన్న దుకాణముల కట్టవచ్చునో అస్థలముల సాచితా తయారుచేయవలెను.

అభ్యర్థింపబడు:— ఈవచ్చిన దరఖాస్తులను జూచి దుకాణముల నిర్మించుకొనుటకు కమిషనరు అనుజ్ఞనిచ్చుచుండును.

10 చ. అ. లు ఒకరూపాయి రుసుము నేర్పరుచవలెనని తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

రోడ్లకు మెట్లంగి

రోడ్లచురమృత్తుకై పలాపమురలోని ప్రభుత్వక్వారీలను తిరిగి 1924 ఏప్రిలు 1 వ తేదీనుండి అద్దకు పుచ్చుకొనవలెనని కమిషనరుగారు కోరియుండిరి. స్టాండింగు కమిటీవారి నూనాచనను ఖాయపరచిరి. నల్లకంకరరాళ్లు రోడ్లపై వేయునని చాల పెద్దగా నున్నవని వ్యాసారావుగా రాజేపించిరి. రోడ్లచురమృత్తు డిపార్టుమెంటుగా జేయుటవలన పని బాగుగా జరుగుచున్నదా యని డి. బి. జి. నారాయణస్వామిచెట్టిగా రడిగిన ప్రశ్నకు అభ్యర్థింపబడు జరుగుచున్నదని బదులు చెప్పెను.

ఆపని డిపార్టుమెంటుగా జరిగినను, గుర్తవనిగా జరిగినను మెట్లంగికై క్వారీల వద్దకు పుచ్చుకొనక తీరదని బోగుగారు రనిరి. స్టాండింగు కమిటీవారిశిఫార్సు అంగీకరింపబడెను.

శ్రీవైద్యురాలిని నియమించుట

ఇప్పుడున్న వైద్యోద్యోగికి తోడుగా శ్రీవైద్యురాలిని నియమింపవలెనని డా॥ ఆశీర్వాద నాడరుగారి తీర్మానము స్టాండింగు కమిటీవారి కంపగా, వారు ఒకసంవత్సరమువరకు తాత్కాలికముగా నియమింపవచ్చునని శిఫార్సుజేసిరి.

కార్పొరేషను వారియధీనముం దున్నవైద్యాలయమునకు సాధారణముగా పురుషులే వచ్చుచుండుటచేతను, అచ్చటికిరా సంకోచించెడి రోగిగడ్డు లగు స్త్రీలు శిశుసంరక్షణాలయములకు బోవుచుండుటచేతను శ్రీవైద్యురాలిని నియమించుట వసరమని కమిషనరుగారు రనిరి.

శిశు సంరక్షణాలయము మహాఫ్ ఖాను తోటలకే సంబంధించియున్నదనియు, పరిశీలనార్థము చూచాయగా నేర్పరిచియుండిరినియు ఆశీర్వాదనాడరుగారు చెప్పిరి.

శ్రీవైద్యురాలిని ఒకసంవత్సరమువరకు నియమించెడి నూతన ఆమోదింపబడెను.

వృత్తి పన్నులు

స్టాండింగు కమిటీవారి శిఫార్సులు చర్చించుట పూర్తి యైనపిదప తీర్మానములచర్చ జరిగెను.

“డా॥ ఎక్. వెంకటస్వామి చెట్టిగారిపై 1922-23 లోని వృత్తిపన్నుగూర్చి స్టాండింగుకమిటీ, అధికాఖివా రొసంగిన ఉత్తరువు కార్పొరేషను సాంప్రదాయమునకు విరుద్ధమును అసంభవముగను ఉన్నదని యాసభవారు భావించుచున్నారు” అనుతీర్మానము ప్రవేశపెట్టెనని వ్యాసారావుగా నోటిను జేసి యుండిరి. కాని యీ విషయమున తన సమాచార మింకను లభింపకుండుటచే వేరొక నాడు చర్చించుటకు అనుజ్ఞ నీయవలెనని కోరెను.

కార్పొరేషనునందు ప్రవేశపెట్టుటచే నేదో యొక్కరిలిని పరిష్కరింపవలెనని నిలుపుజేయటకు వీలులేదని కె. సి. జేకాచారిగారు ఆజేపించిరి. ఇప్పుడు నిలుపుజేయకుండినచో వచ్చేసభలో మరల మాతనముగా ప్రవేశపెట్టెనని వ్యాసారావు గారు రనిరి.

ఈ విషయము వచ్చేసభలో చర్చించుటకు నిశ్చయింపబడెను.

కార్పొరేషను ఎద్దులను విక్రయింపగూడదు

“పనిజేయుటకు నిరుపయోగములైన ఎద్దులు విక్రయించుటమాని పశుశరణాలయములకు బంపవలెను” అను తీర్మానము సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదించిరి. నిరుపయోగము

ములైన పశువుల విక్రయములను కార్యోత్సవవారికి చాల తక్కువ ధనము వచ్చుచున్నది. కావున భూతదయ జూపుటయే గాక ఆర్థిక విషయమున జూచిన ను యాతీర్థ్యముం గీకరించుటకు యేమియు అభ్యంతరముండరాదు. కార్యోత్సవవారికిగా జేసినవో ఇతర మునిసిపల సంఘములుగూడ నట్లుజేయుదురు. పశువులను కూర్చుండేయట తగ్గును. పాడియూజుల హక్కునివారణజేసిన వార ముగును మని వెంకటాచలం చెట్టిగారు నుడివిరి. శ్రీరాములు నాయుడుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

డి. బి. జి. వారాయాస్వామిచెట్టిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు పశుశరణాలయముల కిచ్చుటకై రూ. 2,000 బడ్జెటు లో ఖాయపరచవలెనని జెప్పిరి.

నిజ్జీక్రయములను రూ. 2000 వచ్చుచున్నదని అగ్ర్యక్షుడు, వ్యాపారావుగా రడిగినప్రశ్నకు బదులుజెప్పెను.

డా॥ మల్లయ్య:—వాటికి మంచి పచ్చిక బెట్టినవో యెక్కువకాలము బ్రతుకునట్లు జేయవచ్చునా? మీరు పచ్చిగడ్డిజేయకున్నారని నేను నూచించుచున్నాను.

అగ్ర్యక్షుడు:—నిచారించెను.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారి తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

సారాలై సెన్సుల విచారణసంఘము

మరరాసుసారాలై సెన్సుల విచారణసంఘము యెదుట కార్యోత్సవవారి విన్నపములను విన్నప్పటికి నగరములో సారాయభాగముల స్థాపించుటలనులను యేర్పాటు జేయఅధికారము కార్యోత్సవవారి కుండరాదననియే ప్రభుత్వము వారు దలంచుచున్నట్లు ఆర్డరులో చెప్పిరి.

వారికి తగువునను విచారము యెప్పుడు రికార్డు జేయవలెనని. డి. బి. జి. వారాయాస్వామి చెట్టిగారు నూచించిరి.

విచారణసంఘమునందు కార్యోత్సవ ప్రాతినిధ్యముధిక మగుటయే కాకముగా చెలిపి ప్రభుత్వమువారు కార్యోత్సవ వారి కాయధికార మీయ లేదనియు, అందుచే సంఘమునుండి కార్యోత్సవ సభ్యులను రప్పించవలెననియు కె. వ్యాసరావుగారు యెప్పుడు కార్యోత్సవ ప్రాతినిధ్యము విచారణసంఘమునుండి రాజీనామాల నిచ్చించవలెను. ఇతరుల నాస్థానమున కెన్నుకొనరాదు" అను తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

ఒక కలుడుకాము ఆక్షేపణయును సలమనందుండగా విచారణసంఘమువారికి తాను ఫీర్మాదుచేసియుండెననియు యేమియుగావున లేకుండెననియు కె. సి. దేశికాచారిగారు చెప్పిరి. ఆ దుఖాగము కానుపెట్టక పూర్వమునుండి యటు నుండెనని విచారణసంఘములో నొకసభ్యుడనెను. ఆ సంఘము నందు ముప్పువు కార్యోత్సవ సభ్యులన్న ను వారు మాట్లాడుటకు హక్కులేదు.

విచారణసంఘమునందు కనీసము సగమునుండి కార్యోత్సవ సభ్యులనుండవలెనని వరదరాజులు నాయుడుగారు నూచించిరి

ప్రస్తుతము గవర్న మెంటు ఆర్డరునుకూర్చి చర్చించుచుండుటచే తీర్మానింపవలెనని ముందుగ నోటిను లీయవలెనని జెప్పి వ్యాపారావు వరదరాజునాయుడుగార్ల నూచనలు క్రమవిరుద్ధములని అగ్ర్యక్షుడు నిరాకరించెను.

డా॥ మల్లయ్య:—కలువిక్రయము అయపాకరమైన వ్యాపారముకాదా?

బోసుగారు:—కలువిక్రయము మేమూలులో చేర్చబడలేదు.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు:—ఇదివరకు చాలగవర్న మెంటు ఆర్డరులకు విచారము యెప్పుడు రికార్డుజేసితిమి. కాని యేమియు ఉపయోగములేకుండెనుగావున, తమ విచారమును ప్రభుత్వమువారికి నచ్చజెప్పవలెనన్న ప్రాతినిధ్యమును విచారణ సంఘమునకు బంపకుండుటయే యని చెలిపిరి.

డి. బి. జి. వారాయాస్వామిగారు, విచారణసంఘము ను నిందించగూడదనియు, వారినర్చిన కార్యమును చర్చింపవలెననియు నుడివిరి.

అగ్ర్యక్షుడు:—మీరు సంఘమువారి పని గూర్చి చర్చింప నవసరము లేదు. గవర్న మెంటు ఆర్డరును రికార్డుజేయవలెననియున్నది.

ఆర్డరునువిచారము నూచించుచు రికార్డు జేయవలెనని తీర్మానముమోసింపబడెను.

నాటక ప్రదర్శనములకు గడువు

వైకుంఠ ఏకాదశి, మహాశివరాత్రి దినములలో నాటకములు జరుగుటకు కాలనిర్ణయ ధుధికము జేయవలెనని తీర్మానము చర్చింపబడెను.

ఇదివరకు నగరములో రాత్రులందు నాటకము లన్నియు 8 గంటలపాటు రాత్రి 11 గంటలముగవలెనని తీర్మానించి యుంటిమి. ఏదల 1-80 X వరకు ఉండవచ్చునని తీర్మానించి యుంటిమి. వేణుగోపాలచెట్టిగారు నుడివిరి. కాని యిందువలన చాలకష్టము గలుగుచున్నది. శనివారములో రాత్రి నాటకములు 2-80 X, వరకు, యితర రాత్రులందు 1-80 X, మహాశివరాత్రి, ఏకాదశి రాత్రులలో తెల్లపాడుపాడున 4 X, వరకు ఉండటకు కనుజ నీయవచ్చునని నూచించిరి.

ఇందుకు సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదముగా మాట్లాడిరి. మొదటి తీర్మానములు నాటకములకు బోవువారి సౌకర్యమునకై గావించబడినది. నాటకసంఘములవారు సిల్లలను చేరదీసి వారి జీవనములన్నియుజూచు జేయుచున్నారు. కావున ప్రస్తుతమున్న తీర్మానమును యేమాత్రము మార్చగూడదనిరి.

గా॥ జి. ఏ. నరేంద్రగారు కాలమును హెచ్చించగూడదనిరి. ఇప్పుడేమైనా హెచ్చించుచో యికముందుమరీ యెక్కువ జేయవలసి యుండును. ప్రస్తుతమున్న గడువుగూడ తగ్గింపవలెననిరి. శనివారము నాడయిన నాటకములకు గడువు హెచ్చింపరాదు. కాని మహాశివరాత్రి, వైకుంఠఏకాదశి రాత్రులలో 4 X వరకు జరుగుట కభ్యంతరము యెవలెను. వైవిధ్యములకునుమాతముగా సవరణ ప్రతిపాదించిరి. రా. బి. వరదరాజులు నాయుడుగా సవరణ ననుమదించిరి.

గా॥ నరేంద్రగారు సవరణ ఆమోదింప బడెను.

రాత్రి 7 గంటలకు సభయుని సెను మరల యెప్పుడు జనుకునో నిశ్చయింపబడలేదు.

వెనుకొండ తాలూకాబోర్డు

మేనెల 4 వ తేది సమావేశం

అడ్డర్లు మెంటు మోషన్:— 4 వ తేది సాయంత్రం 8 గంటలకు తాలూకా బోర్డు వారి సమావేశం, ప్రశ్న డెంటు, మ-రా-రా-శ్రీ-గొద్దం వెంకోటరావుగారి, యజమాన్యములో నారంభమాయెను అప్పటి కార్యక్రమము నిశి ఒకయవసరమైన సంగతినిగూర్చి బోర్డువారు వెంటనే యోచించవలయునని మెంబరు ఆర్. సిద్ధనగౌడుగారు పాపాదించిరి. విషయ మేమన, ఈశల 1 లేది మడకరె తాలూకా అగ్నిగ్రామములలో ఉపాధ్యాయుల సమావేశమొకటి జరిగినది, అందుకు వెంకో. రావుగారు అగ్ర్యక్షులే వహించియుండిరి. బళ్లకు రజాదినములలో భానువారమునకు మారు పర్యవేక్షకులను, పాడ్యమని (౧) గైకొనవలసినదిగా ఒకానొకరు ప్రశంసించిరి. ఈవిషయం ఇదివరకే బోర్డువారు విశోధముగా తీర్మానించుచున్నారనియు మరల వారు ఈమార్పు నంగీకరించుట సందేహ మనియు, మరెయిక ఉపాధ్యాయుడు నూచించెను. అపుడు ప్రశ్నడెంటుగారు మెంబర్లకు దోషమాపు వారమని, వారతామనియు, ఈమార్పు నంగీకరింపజేయుట కష్టముకాదనియు నెలవిచ్చిరి. అప్పుడు, సమావేశమునకు మిలువబడినవచ్చియున్న ఆర్. సిద్ధనగౌడుగారు మెంబర్లకు వ్యక్తిత్వము లేక పోలేదనియు తాము మెంబర్లకు దోషమాపువారమని, ప్రశ్న డెంటుగారు ప్రకటించుట యనుచితమనియు; ఇట్టిప్రకటనలచే మెంబర్లబుద్ధి వైకేద్యమునకును స్వేచ్ఛకును భంగకరమనియు నుడివిరి. ప్రశ్నడెంటుగారు అట్లు ప్రకటించినపుడు ప్రక్కనున్న వారెవరో నవ్వెరట, అందువలన మెంబర్లపరువే తగ్గెననియు ప్రశ్నడెంటుగారు మెంబర్లను ఈతీరున ముకునగా చూచుట యసంభావ్యమనియు ఈవిషయము బోర్డువారు చర్చించియుచితానుచితముల నిర్ణయించునదిగా కోరి అట్లు చర్చించు వరకు తగ్గినవని అంతయు నిలువవలసినదని చెప్పిరి.

ప్రశ్నడెంటుగారు ఈప్రార్థనకు మొదట అంగీకరించుటకు ఇష్టములేకపోయినను, భాజనయ్యదు యూసుఫ్ సాహెబుగారు, సిద్ధనగౌడుగారి యుపపాదన నామోదించినపైన ఆ విషయమును చర్చించునదిగా మెంబర్లు తీర్మానించిరి. అందు వైన సిద్ధనగౌడు వైవిధ్యములను మెంబర్లకు విన్నవించి అంతములను చర్చకు తెచ్చిరి.

ప్రశ్నడెంటుగారు యధిక్షేపమునకు బదులుచెప్పటలో సిద్ధనగౌడుగారు నివేదించిన సంగతులు నిజమే యనియు మెంబర్లకు దోషమాపువారు తామని చెప్పినపుడు తమప్రతిష్టకై అట్లు చెప్పుకొనలేదనియు మెంబర్లను ముకునగా చూచుట కారణభిప్రాయము కాదనియు, ఈసంగతియందు మరుదినమే తమయవరాధమే మైనయుండినయెడల తమింపవలసినదని, సిద్ధన గౌడుగారిని బహిరంగముగా వేడుకొనుటచే, ఈవివాద మప్పుడే సమాప్తమైనదనియు విన్నవించిరి. బోర్డువారు ప్రశ్నడెంటు గారు చెప్పిన సమాధాన మంగీకరించి చర్చ సుపసంహరించుకొనిరి.

ఇట్టియుపపాదనమునకు అడ్డర్లు మెంటు మోషన్ ఆని శేరు. ఒకసభయందు జరుపవలసినకార్యక్రమము ముందేనిర్ణయించుటకు యుచారము, అట్టినిర్ణయపు సమయమునకును సమావేశమునకును నడుమ నేదేని యవసరమైన సంగతి సంభవించి అట్టిసంగతిని గురించి వెంటనే విచారించవలసినదని మెంబర్లు దోషనట్టయిన మీటింగుదినమున చార్జీపని యారంభమున

ముందు కార్యక్రమమును నిలుపునట్లును అవసరమైనసంగతిని మొదట చర్చించునట్లును ప్రశ్నడెంటుగారిని వేడుకొనవచ్చును ఎక్కువమంది మెంబర్లు ఆవిషయమును చర్చించతనకా తగదాయనటను నిర్ణయింప సధికారము కలిగినవారై యుందురు. అపుడు ఆయవసరమైన సంగతి చర్చకు లేవబడును. దీనికే ఇంగ్లీషునందు అడ్డర్లు మెంటు మోషన్.

ఉపాధ్యాయుల జీతము

బోర్డువారిట్లు వైకములేకపోవుటచే రెండునెలలుగా ఉపాధ్యాయులకు జీతములేక తొందరపడుచిరి. ప్రశ్నడెంటు గారు పలుమార్లు గవర్న మెంటువారికి ఈవిషయము వ్రాయుచూవచ్చిరి. కాని ఏకారణముచేతనో పరిహార మలవడలేదు. ఇందువైన ప్రశ్నడెంటుగారు బ్యాంక్ మెంబరులను ముందుగా జాబువ్రాసియొకప్పుడును దాటుకొనుటకు యుక్తివైదననన్నయెడల నూచించవలసినదని వేడియుండిరి. అందుమీద మెంబర్లు విద్యాభివృద్ధిపన్న మాలమున బోర్డువారికి రాతగిన వరు మానము శోధించుటకు మొదలిడిరి. 1922-1923 సంవత్సరము నకు బాకియంతయు, వసూలుకాలేదని, ఏర్పడినది. అంతలో పన్నుధరహెచ్చనియు, తగ్గించుట యుక్తమనియు బోర్డు వారు నడుమ తీర్మానించిరిగాని, యాతీర్మానము క్రమముగా ప్రకటింపబడక మునుపే కొన్ని యూనియన్ బోర్డువారు తమయింటిగుత్తలపై రాతగిన చదువుకన్నను వసూలుచేయుటకు నిరాకరించిరి. మరొకొన్ని 100 కి 25 కు మారుగా 12.8, 0 కొరకేవసూలుచేసిరి. మరియొక యూనియన్ వారు చదువు పన్ను వసూలుచేయుట మాపని కాదని తిరగబడిరి. ఓక్కులను సవరించు నుపాయములేక, యూనియన్ బోర్డువారు తాలూకా బోర్డువారికి తమప్రదేశములో ఇండ్లపై రాతగిన చదువుపన్ను మొత్తమును వసూలుచేయవలసినవని ఆయా యూనియన్ బోర్డు వారిచే యని, విధించినట్లు గవర్న మెంటువారిని వేడుకొనగా తీర్మానించిరి. క్రమముగా ఈవిషయమందును నెలనెలకు డి. సి. బి. లెక్కలు తయారుచేసి మెంబర్లకు తెలియపరచునదిగా ప్రెసిడెంటుగారికి నూచించబడెను.

ఒకవిలేఖరి

వెంచి ప్రజాప్రతినిధిసభ

ఫౌచి యిండియాలో యెన్నికలు

ఈకలై, మే 12:—ఆదివామనాడు పోలవరలోనన్న ప్రెసిడెంటు ప్రతినిధి ఒక ప్రతినిధి కలై కై పాండి చెట్టి, మా పి, కా రి కా ల్, యా నా ల, చంద్రవ X క్ మొదలగు ప్రెంచికాలనీలో యెన్నికలు 28 గను. ప్రెంచి యిండియా యొక్క జోషి తలలో ఒక భాగతీయడు అగ్ర్య ధికారి నెలచుట కిదియే మొదటిసారి. పాండిచిలో నన్ను యిండియాన్ కలై కుడు జం. రామాచిక్యం, ఇదిగోతు పాండి చెరికి గలర్లుగా నుండిన జం. అంగల్ స్వాత్, ప్రెంచి జోషి, కలై కుండి ప్రతినిధి కలై కుండి పాండికెర్ల జం. జిట్ స్థామి గార్లు అగ్ర్యధికారి లిదిరి. కడపారి పొందూ జోషి నుండి ప్రతినిధిగా పోయిన జం. బూయినె గార్లు వెజెటెయన్ యెన్నుకొనబడిరి. పోలిమిలో పొందూ జోషి కలై కుటులను డెంటు కలై కుండి ప్రతినిధి యొకడుండెనని ప్రచారము చంద్రవగతులో ప్రారంభమయ్యెను. పాండిచి, చంద్రవగరు ప్రజలకోరిక మీద అడ్డర్లు జం. బాబులేయిగారు యెన్నుకొనబడిరి. కాని అతను నియామకమును గూర్చిన కార్యములను పాండిచి గవర్నరుగారు నిరాకరించిరి. ఈలోగా పాండిచికి నుండి మజి క్కెంగారు అగ్ర్యధికారి బయలుదేరిరి. యె, పొలుగారి కాగితములను నిరాకరించుటవలన చంద్రవగరు ప్రజల ఓటునిచ్చుటలో పాల్గొనలేదు. 4000 మంది ఓటులలోను 21 మంది మాత్రమే ఓటునిచ్చిరి. ఇండియాలోని 6 ప్రెంచికాలనీలలోను మొత్తము ఓటు 80000 కు చేరును. చట్టముల ప్రకారము గెలుపొందు అగ్ర్యధికారి మొత్తము ఓట్లలో ఎక్కువకు పై ఒక ఓటు యెక్కువగా రావలెను. అట్లు పోషించుట యెన్నికలు తిరిగి జరుగుత. నిన్న జరిగిన ఓటులలోను యె అగ్ర్యధికారి కానలినెట్టి ఓటునిచ్చునట్లు కనబడుటలేదు. అలాగై యెడల రెండవసారియెన్నికలు జరగవలసివచ్చును. (అ. పి.)

జీరర సాయనము

జీరర సాయనము భూమిని పంపిణీ చేయుటకు సరిగా మారక అట్లయి మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీరర రోగము లందు రసప్రాసము క్రమముగ కలిగి దుర్బల మేర్పడి అయిత్తి కలిగియును. 26 మార్చి దక్క కల రుపు 1—కలై. అమ్మ తామరముడిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

జూబులు

ప్రాతవిద్యార్థి సంఘము-కావలి

కావలి బోర్డు ఉన్నత పాఠశాల ప్రాతవిద్యార్థిసంఘపు వ్యవస్థాపకసమితి సభ్యులు ముగ్ధాశ్రీ, బేజవాడ రామచంద్రా రెడ్డి బి. ఏ. యమ్. యల్. సి. గారి ఆధిపత్యము క్రింద ఆవివాదమునాడు జరుగును. ప్రాతవిద్యార్థి లందరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

చివ్రకుల సీతారామయ్య,
దొడ్ల సుబ్బారెడ్డి,
సంయుక్తకార్యదర్శులు.

గ్రంథాలయస్థాపన

వైజాంయిలాకా పరంగల్ జిల్లా పాల్యంపల్లెలాకాలో చేరిన, మల్లారు రామానుజవరం జమీదారి యజ్ఞేలులో మంగ పేట అనే గ్రామమును చ.గ.3 ఫర్కర్ని ౧౩౩౩ ఫసలికి సరియగు యధిరోడ్దాశిరామసం|| మాఖ సుం. కుక్రవారం ౧౦౭౭ శ్రీ శ్రీనివాసాంధ్రభాషానిలయము, (మల్లార్) ౧౦౭౭ అనుపేరల బౌ భాషానిలయము నూతనముగా స్థాపించినది. అప్పటినుండి, నేటివరకు కార్యక్రమములు, గుర్రతిగా జరుగుచున్నవి. ఈ భాషానిలయము, కాశ్యోతముగా ప్రధానముగాక, యని కొరుచున్నాము.

అక్షంతల లక్ష్మీనారాయణ
కార్యదర్శి

ఖాసి - అకాలమరణము

చిత్తూరుజిల్లా, తిరుత్తిరితాలూకా, చివ్వాడ గ్రామ మూడి గ్రామములో కొంతమంది అను సుమాత నలువదివర్సలనుల వయస్సుల యువమూడిగవాని ౧-5-24 వ తారీఖు రాత్రితీర యింటినుండ, ఈతాడువానూడ పడుచు నిదురించుచుండగా శత్రువులతో నాటిరాత్రి ౪ గంటలకు రాత్రితో తలవై బల ముగా మోదినందుచే రక్తము నోటినుండను చుట్టులగుండెను విశేషించి ప్రహించి తలూతన మనిపోయెను.

మరదిన మూడవ మూసయనా గ్రామములో నలుగారు పోలీసువారి కెరింగింకగా వారివచ్చి చంపబడినవాని భార్యచే అనుమానంపడిన మువ్వలమూడిగవారిని (ఆయిడ్లకొనివాని) అరెస్టుచేసి తీసికొనివెళ్లిరి. పూర్తివివరములై పోలీసువారికెక్కువ కట్టుదలతో దర్యాప్తుచేయుచున్నారు.(తిరుత్తిరిస్పెక్టరీజరిలేఖరి)

చట్టేకార మేళము

టి. శివశంకరంగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:

ఈ జిల్లాయందు వెండిపేరంటముల సమయములలో నవనాగరికులు మన పురాతనకర్ణాటక మేళమున మాటుగా ఇంగ్లీషుమేళముల యాభాసను "బ్యాండు" ఎక్కువవేతన మిచ్చి వాయింపజేయు దురాచారము నానాటికి ప్రబలుచున్నది. అంటరాని నల్లనివాడొకడు క్రైస్తవమతమునందు చేరి మరాయి, బాడ్సులు, దొరబోపి వేసుకొనునట్టి వానిని మఱుమ చట్టేకారందును, హిందువులలో చట్టేకారి ఎట్లొ మేళములలో ఈ బ్యాండు "అట్లు దీనియందు స్వరములేదు. సమృద్ధిలేదు, క్రావ్య మంతకన్నలేదు. బుట్టు బుట్టుమని రాగరహిత మైన అస మ్యముగు చెవులు వీధిగనాన చప్పుడు తప్ప మఱి ఏగుణమును దీనియందు కానరాదు. మన నాగస్వరమేళ మన్నుకో మనదేశపు జాతీయసంగీతమునకు ఎత్తినవాద్యము. దీనిని వాయింప తెలిసినవారు మేళమునకు వేలకొలది పారితోషికమునందు నట్టి ప్రవీణులు దక్షిణజిల్లాయం దెండ్రో వున్నారు. మనజిల్లాలో తాటి పత్తి, కదరి, అనంతపురం, పెనుగొండ ఈపట్టణములందు నాగ స్వరము సుఖముగా వాయింప మేళగాండ్రు లేకపోలేదు. ఈచట్టేకార "బ్యాండు"ను కొందరు విద్యావంతులు సహితము ఉత్సవకాలమందు పరిగ్రహించి స్వచ్ఛమైన నాగస్వరము నిరసించుటచే జిల్లాయందు సంగీతకళయే వేగముగ ఊడించుచున్నది. అగ్నికి గాలితోడయ్యె నన్నట్లు ఈమూడిగ మేళముతో పాటు హర్ హానియమ్ ఒకటి సంతరించి సంగీతకళకు మిగిలి యున్న యూపిరియు గుట్టు గుట్టును అంత్యకాల శ్లోక రోగమును అనుసరించుచున్నది. దేశమాత చెవులు మూసికొని "హర్ హర్" యని పరితపించుచున్నది. దేశభక్తులు ఆమెను ఈ విపత్తునుండి తప్పించ కలుగుదు రేని వారికి దేశభక్తి కొంత కలుగు నూర్చిబింపును.

భీమునిపట్టణము

ఈపురంబున 28-4-24 వ తేదీన బాలికాపాఠశాలలో బాలికలకు బహుమతులు కందివెట్టుటకు సభ గావించబడినది. అసభకు పురపాలకసంఘాధ్యక్షులు, రావుసాహేబు కొరదాం కిరుణును నగు ముగ్ధాశ్రీ చిలకా సుదీపరావు నాడుగా రధ్యక్షుల వహించిరి. దైవప్రార్థనానంతరమన గార్యక్రమము ప్రారంభించబడినది. పిదప నాయాపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులాలసప్రధానోపాధ్యాయులు అనువదపాఠశాలల కర్మిరాంత నిరదేశు జరిగి వినిపించిరి. సభాసభ్యులు: బాలికలు తా మధ్యనిందిన సామితిసాంకము కడుచూచకయుగను నాహ్లాద కరణుగను ప్రదర్శించిరి. సభాధ్యక్షులు శ్రీ విద్యాపామఖ్య మును గురించియు బాఠశాలల యాపాధ్యాయులు సంవత్సరము చూపించిన యభివృద్ధి గురించియు విపులముగ మాచ్చటించిరి.

శ్రీ ల స భ

28-4-24 వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము క్రభు త్యమువారి బాలికాపాఠశాలలో శ్రీమంతుల ప్రత్యేకముగా సభ జరపబడినది. అసభకు శ్రీమంతుల కొంటేవీరసమ్యగా రధ్యక్షుల వహించి కార్యక్రమము జయప్రదముగా నడిపించిరి. వందల కొలది పాఠశాల లాసభాఠలును నలంకరించిరి. బాలికలకు పనికి నుడ్లు బొమ్మలు అద్దములు మాన్సుగు వలసవిధులగు బహుమతులు పంచివెట్టుబడినది. తరువాత సభ్యులరా లగు వీరసమ్యగాకు లేది ప్రస్తుతము బాలికాపాఠశాల విద్యాభివృద్ధి దేశభిమానురాండ్రు సోదరిమణులు మాపుచున్న త్యాగము పిల్లల యాశాభివృద్ధికిని విద్యాభివృద్ధికి దలిదండ్రుల బాధ్యతలన్నగు సంగతులను నుడపారాపూర్వముగా జరిపించుచు విపులముగ నుచున్నవించిరి. పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు తమ సాయశక్తుల వెచ్చించి బాలికావిద్యకును సంగీతాభివృద్ధికిని బాటుపడిన మని తొలిసారికి సభలో జెప్పినందులకు ధన్య సంతోషమును గుర్తించు కలదించిరి. ఈపురమున నూతన ముగా శివబాడెంటల సంగీతకార్యము జ-రా-శ్రీ పుల్లెటిళ్లు ప్రధానాధ్యక్షులుగా రియామూస్సుంబున సంఘము స్థాపించబడి నందుకు, నాసాంఘికములకు గృహిణుల సన్నియచు రక్తం ఘాభివృద్ధికి పోషణను బురపాలకసాంఘికమును గట్టపడి తనివేయించినదిగా గొరుచు నుపన్యాసము చేసించిరి. ఇంతలో గాక దేశభిమానులందఱుగలగత వహించిన శ్రీమతి కత్తూరి బాయి శ్రీమతి కొంజినేటిగారల యజ్ఞ సమకరించి శ్రీమంతుల ప్రార్థించిన తేతము సత్వర వభివృద్ధి చెందగలదనియు బోర్ని కట్టాడించిరి. తరువాత జాతీయగీతములతోడను, శ్రీసార్వ భౌముల మంగళంబులతోడను జయజయనాదంబులతోడను సభ ముగింపు గావడినది.

పురవాసి.

* * * * *

కాంగ్రెస్ ప్రచారము

1924 వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ 21 వ తేదీన విశాఖపట్టణనా యకులగు శ్రీయంత మారేపల్లి రామచంద్ర కాశ్రీగారు, విశాఖపట్టణ మండల కార్యదర్శులగు శ్రీయంత మల్లి చదుగుల కొండ రామస్వామిగారును యాపురమునకు వచ్చిరి. యిది వరకు 1921 సంవత్సరములో స్వరాజ్యోద్యమమును బోధించుట కాంగ్రెస్ సంఘము తేర్మాటుచేయుట తగిన ముసలసూచి మాను, ధనసహాయము లేక, ఊణదళకు వచ్చుచున్న మూలం గ్రెస్ సంఘమును లేవదీసి నూతనసభ్యుల చేరునట్లుజేసిరి. వాదకొంత ద్రవ్యమును యాపురము చేరి గాంధీపాదకట్టులు లకు వసూలుజేసిరి.

వాటికి సహాయమున చేసి యా పురవాసిపోయిన మరు నాడు యాపట్టణ సంఘసభ్యులందఱు నుమారు నలువదిమంది కలిసి శ్రీయంత కొంజినేటి సింగరాచార్యులుగారి యింటివద్ద స్వరాజ్యోద్యమములో సభచేసి ఈక్రింది తీర్మానములను నిజా మించిరి:—

- (1) శ్రీయంత బలభద్రుని కావరాజు శ్రేష్ఠిగార్ని అధ్యక్షులుగను, శ్రీయంత జువ్వాడ గోపాలస్వామిగారిని కార్యదర్శి, బాలికాధ్యక్షులుగను శ్రీయంతులు (1) పాఠశ్రాధి వెంకటరమణమూర్తిగారు (2) తేజోమూర్తుల అప్పలనరసింహంగారు (3) రొంజినేటి సింగరాచార్యులుగారు (4) వేదల సత్యనారాయణ కర్మగారు (5) చొప్పల్లె నరసింహం శ్రేష్ఠిగారు (6) గుడ్లగల్ వెంకటరంగ కాయకలగార్లను కార్యనిర్వాహకకర్మముగాను సభాధికారు యెన్నుకొనిరి.
- (2) మేము 4, 5 తేదీలను మాడుగులలో జరుగబోవు విశాఖపట్టు మండలసభకు శ్రీయంత జువ్వాడ గోపాలస్వామిగారిని అధ్యక్షులుగను శ్రీయంతులు యామని నూర్కణారాయణమూర్తిని కేసుల సత్యనారాయణ కర్మగారిని విధ్యకర్మములుగను పంపుటకు ఈసభవారు ఏర్పాటుచేసిరి.

(3) ఇదివరకు యాపురముందు కాంగ్రెస్ కార్యకర్తగ వనిచేసి యకాలవరణము నొంది కీర్తిశులయిన తియ్యాల భా స్కరరావుగారి కుటుంబమునకు కింద వారు సానుభూతివాసిరి.

(4) ఈపట్టణముందుగాని తాలూకాముందుగాని కుభా కుభ కార్యములందు తిలవస్వరాజ్యనిధికిని గాంధీపాదకట్టుమునకు నాద్రవ్యమును వసూలు చేయుటకుగాను శ్రీయంతులు శ్రీ కట్నూల సత్యనారాయణమూర్తి కామ్రులుగారిని రొంజినేటి సింగరాచార్యులుగార్ని యాసభవారు నియమించుటకు ఏర్పాటుచేసిరి.

యిదివరకు యాపట్టణముందు తగినసాధుకులేక కాంగ్రెసు సంఘముగానానాటికి ఊణదళకువచ్చినను, క్రమశుక్ల వ్యవహార మును, మ్యునిసిపల్ కాన్సిల్లను, ద్రవ్యవంతులగు పెద్దలు ముందుకు దండిచేసి మాకాంగ్రెసు సంఘమునకు అధ్యక్షులుగను సహాయముగనుండి మమ్ములను నడిపించుటచే మహాత్ముడు నిర్బంధమునండి విముక్తుడయి తేతమున అహింసా యాద్యమునకు మరలనుచువుటకు సంసిద్ధులగుటచే ప్రబలందగు కేటుల నుత్సాహము పొందుచున్నారో అట్లే మేమును నేటినుంచి మానుభుజు అభివృద్ధిపొందునని నమ్ముచున్నాము.

ఈమని సూర్యనారాయణమూర్తి.

ఆదవాని మునిసిపల్ టవున్ సూచనలు

నీటివసలి:—ప్రయత్నం బ్యాట్రుల ఎత్తులను ఇష్టము సారం తగ్గించియు ఒకయిండ్రి రెండించుల సెమిటోటరి, పుల్ కోటరి పంపుల నమరించియు మరొకందరు పయపులయినను సమముగా గుంతలుచేసి అందులోనుంచి దండిగా నీళ్లు పొందుచున్నారు. పట్టణబ్యాట్రులు యథావిధి ఎత్తులో నుండజట్టి వాటికి నీళ్లుయెక్కువు. నీళ్లనరఫరా ఏర్పాటుకు నిర్దిష్టమై వుంచబడిన క్వాలిటైకు ఓవర్ టయర్ చార్జీని జెప్పించి నీళ్లనరఫరా జెబ్బించి చెరుమెక్ తనవశమునకు తీసికొన్నపుటినుండి పట్టణబ్యాట్రులపై ఆధారపడిన కేటుపేయర్లకు నీటి ఆభావము చాలా ప్రాప్తమయినది.

అధికారకర్తలు కాక శిల్పం దిట్లు నిరంకుశము ప్రబలుటకు మునిసిపల్ సభ్యులవై ఖరీదు కారణము అని తోచెదని.

ఇంటినీటివన్నుల జనరల్ రివిజన్:—1924 సం|| ఏప్రిల్ నెల 28 తేదీలా|| రివిజన్ అజ్జుక్ట్ పిటిషన్లపైన విచారణ జరుగుచున్నది. స్వంతవార్డు కాపురముండు కట్టడములకు బుక్కు వాల్యూటేషను, అద్దెకు నియ్యబడిన కట్టడములకు ప్రదైవైనను పన్నును రివైజు చేయుటలో ఘోరముక తారతమ్యహీనముగా ప్రవర్తించియున్నారనటకు సందేహంబు లేదు. కేటుపేయర్ల నిండా తల్లిబుల్లూ నున్నారు. ఆక్షేపణజట్టివై న్యాయము దొరక లేదనువారు ఆక్షేపణజట్టి తీర్మానించబడిన తేదీనుండి ౪0 రోజులలో వైకమును చెల్లించి కాకసిల్కు అప్పీలు చేసికోవచ్చును.

మునిసిపల్ 4 వార్డులు

క్రొత్తటరులిట్టులు:—1924 సం|| మేనెల 1 ది నుండి 15 తేదీవరకు కేటుపేయర్ల తనిఖీకి మునిసిపల్ ఆఫీసులో పేవీల్ పయననుంచియుండురు. నాలుగువార్డులకు చేరిన కేటుపేయర్లు లిట్టులను తనిఖీచేసికొని తమతమఅర్హతలనుజట్టి వాక్కును దృఢపరచుకొను ఆలోగా ఆక్షేపణ ఆర్జీలను ఆఫీసులో దొరకు న మూసాలో వ్రాసి దాఖల్ చేసికొనివలసినది. ఆట్టి ఆక్షేపణలు 1924 సం|| మే నెల 29 తేదీ పాయంత్రిం 4 గంటలకు విచారింపబడి పరిష్కరింపబడునని హెచ్చరించడమైనది.

పోలీసుఅధికారకర్తలు:—హెబ్బాపండుగలో ముసల్ మానులు అపాయకకరమయిన బాణములను విడుదలమలన తాము మాత్రము మృత్యుపా లగుటగాక నిర్దోహులగువారి ఇండ్లపైనను తలలపైననుపడి అపాయము నష్టమును నొందుచుండుట ఈ గ్రామములో వకహింసకరపద్ధతి యుండెను. ఈసంవత్సరము ఆదవానిటవుక్ పోలీసుసబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారు చాలా చాక చక్రముతో ఆట్టి అపాయకరమగు బాణముల కాల్యుట అపిచేసినదిగాక ఆట్టిగుప్తజనులను బుక్కుచేసియు ఇంక ఇకరవిషయముల యందు జనులసౌకర్యమునకు ఎంతయో పాటుపడుచున్నారు.

ఖుదుబాపండుగ-ఖుతీబుసాహేబు:—జామియా మస్జిదుకు చేరిన ముతవల్లీలు, ఖుతీబుసాహేబుగారిని సమైంధుచేసినారని యు, ఖుదుబాపండుగా వేగోకరితో చదివించగలిగినారనియు ముసల్ మానులలో గలగగూడిన గొప్ప కలతను మనవిమన్యాడివి జనలో ఆక్సీసురు మరియు తేనాకీల్ దారుగారును కలతను అపిచేయుటకుగాను ఖుతీబు సాహేబుగారే ఖుదుబాపండుగాకు మంత్రిగా నుండవలెనని మేప్పన తీర్మానించివారు. ఆమేరకే జరుపబడియె.

వైరము గలుగ నీయక జనుల వికమత్యమునకు తోడుపడి నందుకు వేనోళ్లసంతోషము తలకించుచున్నది. న్యాయవాది.

శ్రీ సరస్వతీ గ్రంథాలయము

మ డ క శి రా

ఈనెల 5 తేది సోమవారము సాయంత్రము సుమారు 5 గంటలకు ఈ గ్రంథాలయమున హిందూ పురాణములగు బ్రహ్మశ్రీ గురుమూర్తిగారిచేతను, మ-రా-రా-శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావుగారిచేతను ఉపన్యాసము జరుపబడెను.

బ్రహ్మశ్రీ గురుమూర్తిగారు గ్రంథాలయములనుగరించి పూర్వకాలములో గ్రంథాలయములు తక్కువగ నుండెననియు, అట్లు తక్కువగ నుండియు, ప్రతిపల్లె యందును, అప్పటిజను లెట్లు జ్ఞానమును సంపాదించుచుండిరనియు, అట్టిజ్ఞానమును సంపాదించుటకెట్టినియములతోనే నియుండిరనియు, ప్రతిదినసాయంత్రము రచ్చకట్టలపై గూరుచుండి ఎట్లు వితర్కించుచుండి రనియు, వారాష్ట్రమిక్లను జరుపుటవలన గలుగులాభములను గురించియు, గ్రంథాలయము, మనకల్లుతోడ్పడుచున్నదనియు, అచ్చట చేరుటవలనగలుగు ఉపయోగములనుగురించియు, ఆంధ్రదేశమున పాలించిన శ్రీరాముడు, శివుడక్రమే, బలిచక్రవర్తి, హరిశ్చంద్రుడు మొదలగురాజులయొక్క త్యాగములను, నిశ్చలమైన శ్రేమయు డౌదాస్యును సత్సత్వము ఎట్లుండెననియు, అందున మనము గ్రహింపవలసిన విషయములగురించియు, 'మనజన్మము కల్లుసార్థకము తేసికొనవలయుననియు వనేకవిషయముల చాలాకాలము జక్కగ జర్పించి యుపన్యాసించిరి.

తరువాత మ-రా-రా-శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావుగారు గ్రంథాలయమునుగరించిన మరొకనివిషయములను చెప్పి, కద్దరు పర్వమును తప్పక ధరించవలయుననియు, అట్లుధరించుటవలన గల లాభములనుగురించియు బీదసోదరుల కల్లుతోడ్పడుచున్నామని యు, కద్దరుధరించినదానివలన ఎట్టివస్తువులు గల్గుచున్నవనియు ఎంతకుంటిఅన్నము లేక అల్లాడవలసియుండుననియు తమ యింటి యందే తపశుటుంటుమనకు గడ్డలు తయారుచేసికొనవలయున నియు, మరొకని గ్రహింపవలసినవిషయముల చెప్పి, సభ వారి కంతయు సంతసముగూర్చిరి. పిమ్మట కైకటరిగారు సభ వారిపక్షమున వారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించిరి. నాటిసభకు చాలామంది పురజనులునురైతులును విచ్చేసియుండిరి.

ఇట్టివాడు మాయట్టి బీదగ్రామములకు వచ్చుచుండుట మాయొక్క పుణ్యమని తలంచువారము.

ఎ. అశ్వత్థనారాయణరావు

సెక్రటరీ- మడకశిరా- అనంతపురంజిల్లా.

పంచములకును బీదలకును

అన్నప్రదానము వస్త్రప్రదానము

పితాపురం, మే 12: - 7వనాపల్లిలో సంపన్నగృహస్థులైన పంథా వెంకయ్యగారి అన్నకుమారుని వివాహసందర్భమున గురువారము 9 వ తేదిని సుమారు వెయ్యిరూపాయల నడుకునూలుబట్టు పంచములకు ఇతర నిరుపేదలకు పంచిపెట్ట బడినవి. మూడు నాలుగు వేలమంది బీదసోదరుల తప్పిగా భోజనము పెట్టడెను. ఈసందర్భమున పెద్దాపురం తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు తోట వరహాలయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద మహాజనసభ జరుపబడెను. పెండ్లికొమారుడగుబుల్లి దొరయ్యగారే ఖద్దరు వ్యాప్తినిగురించి విపులమైనవ్యాసమును చదివిరి. అధ్యక్షులు సరసోక్తులతో కులకట్టుబాట్లగురించియు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యగురించియు, ఖద్దరుగురించియు విశేషించి మాట్లాడినతరువాత గాడేపల్లి నూర్యనారాయణ తర్కగారు ఉద్రాణీపాకవిగారు మున్నగువారు ఖద్దరు వ్యాప్తినిగురించియు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదములు స్వరాజ్యసంపాదనమువరకు ఆపుకొనుట వ్యాధిమనియు ఉపన్యాసించిరి.

కాంగ్రెసు ప్రబోధము

నిన్న సాయంత్రం మడుగుంటలకు గొల్లప్రోలులోని కొవిలవద్ద ఒక పెద్దబహిరంగసభ గావింపబడెను. శ్రీయుక్తమండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు మొదలకంటి తిరుమల్రావుగారు మల్యాల గోపాలరావుగారును దేశపరిస్థితులు కాంగ్రెసుపని రామచంద్ర గూర్చి విశ్లేషించి జనరంజకముగా నుపన్యాసము లియ్యబడెను. ఇక్కంటాక్సు యివ్వనిరాకరించిన గొల్లప్రోలు డివీజీకి కారణాంతరములచే నిరుత్సాహపన్నను వీరి ఉపయోగ వ్యాసములచే మరల ప్రజలుత్సాహపూరితులైనట్లు హింస వచ్చును. (స్వకీయ విలేఖరు).

గోదావరి యేజిస్ట్రీ-పోలవరం

అసహాయవాదిగానుండుట నేరము

మే 12; గోదావరి యేజిస్ట్రీ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శులు శ్రీయుత పుసులూరి రామారావు పంతులుగారి కుమార్తె ఉపనయన వివాహములకుగాను వారి యింటిముందు రాజవీధిలో పందిలి వేసికొనుటకు దరఖాస్తు యిచ్చునొత్తం రామా తావుగారు టపాలులో పంపుటకు కాలవ్యవధిచాలక తాను స్వయంగా జిల్లాబోర్డు వై సుప్రెసిడెంటుగా నుండిన డిప్యూటీ కలెక్టరువద్దకు 6.5.24 తేదీని వెల్లియుండిరి. వారు రామా తావుగారివంకచూచి "మీరు నాకొక ఆపరేటరువలె కన్పించుచున్నారు. గావున మీరు యికమీదట నాకొక ఆపరేటరుగా యుండవలసి లిఖితపూర్వకముగా వ్రాసియిచ్చిన మీదరఖాస్తు ఆలోచించబడును" అనిచెప్పిరి. పంతులుగారు "అట్లుచేయుటకు వీలులేదు." అని తిరిగిచెప్పిరి. వీరు నాకొక ఆపరేటరో కాకో తెలియపర్చ వలసినదని పోలీసువార్కి కలెక్టరుగారు వ్రాసి పంపిరట. ఉపనయనం 8.5.24 తేదీయగుటచే పందిలి వెంటనే వేయించుటకు ప్రారంభింపగా గ్రామకర్షమును ఆపు దలచేయవలసినదిగా పంపిరట. కర్షంగారితో రామారావుగారు "యీసంధు లోకలుగండువారిది కాదు ప్రయివేటుది. మీరు ఆపుటకు హక్కులేదు. మీరు ఆపిన ఆజ్ఞ నల్లంఘించి పందిలి వేయుదుము" అనిచెప్పి పందిలి వేయించిరి.

(డిప్యూటీ కలెక్టరు, కోదండరామయ్యగార్ల సందానము)

శ్రీయుత పుసులూరి కోదండరామయ్యగారు 6.5.24 తేదీరాత్రి పోలవరం వచ్చియుండిరి. ఈ సంగతి తెలిసి మరునాడు ఉదయం కలెక్టరుగారితో యీ పందిలివిషయమై ఒక విభముగా ముచ్చటించిరట. వై నంతేయలేదు.

ఖద్దరు ప్రచారము

శ్రీ మ తు లు బ్రహ్మశ్రీస్థూల లక్ష్మీనరసమ్మగారు, (డాక్టరు సుబ్బాస్వామిగారితిల్లి) చేబియ్యం సోదెమ్మగారు శ్రీయుత కోదండరామయ్య చేబియ్యం సోమయ్య రాల్లి లక్ష్మీనరసింహంగార్లు 4 రోజులనుండి యీ ప్రాంతములలో ఖద్దరుయింటింటికి, పల్లెపల్లెకి తిరిగి అమ్ముచున్నారు. ఇప్పటికి సుమారు 300 ల వరకు ఖద్దరమ్మిరి.

దేవస్థానపు ధర్మకర్తల అధర్మకర్తవ్యము

11.5.24 తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఉత్తరం వైపుతామలవారి చావిడిలో శ్రీమతి లక్ష్మీనరసమ్మగారు శ్రీలకు ఖద్దరమ్మనపుడు అచ్చట శ్రీలకోరికమీద సభజరుపుచుండగా ధర్మకర్తలని చెప్పుకొను గోపావర్ణుల సుబ్బయ్యగారు దేవాలయం చావిడిలో సభజరుప వీలులేదని అర్చకునిచే నర్తకమును పంపినమీదట, శ్రీయుత పుసులూరి కోదండరామయ్య వగైరాలు అట్లుచేయుట చాలా అధర్మమని అనేకవిధముల చెప్పినను గమనించక అచ్చట శ్రీలనందరిని బైటకు వెడల గొట్టి పూజారితాళమువేసుకొని నెడలిపోయెను. అచ్చటకేరిన శ్రీపురుషు లెల్లరు యీఅధర్మపు, చర్యకు రోషపూరితులై ఉత్తరపుల నుల్లంఘించిన సభజరుపును వని చెప్పగా శ్రీయుత కోదండరామయ్యగారు లక్ష్మీనరసమ్మగారు అందరిని బుజ్జగించి అందువిషయమై తగుచర్యముందు జరుపవచ్చును. ప్రస్తుతము బయట సభజరుపుదమని చెప్పి శ్రీయుత రాల్లిలక్ష్మీనరసింహంగారి అరుగమీద సభజరిపిరి. చందాలపై వహించేసిన సొమ్ము తోకట్టిన దేవాలయములో అందర్నిసమాన హక్కుకలిగి యుండగా ధర్మకర్తలు అధర్మముగా ప్రవర్తించుటచాలా అన్యాయమని గ్రామంలో వెంటనే సంచలనం బయలు దేసినది.

గాంధీచాకులలో బహిరంగసభ

ది 11.5.24 తేదీ సాయంత్రము సుమారు 6 గంటలకు గాంధీచాకులో సభసమావేశమయినది. శ్రీయుత పుసులూరికోదండరామయ్యగారు శ్రీమతి లక్ష్మీనరసమ్మగారు ప్రస్తుతపరిస్థితులు యేజిస్ట్రీలో నిరంకుశత్వము ప్రజలకర్తవ్యము గూర్చి విపులముగా ముచ్చటించిరి. శ్రీయుత హయగ్రీవ స్వామిగారు డిప్యూటీ కలెక్టరు గారి నిరంకుశ స్వభావమును గూర్చి క్లుప్తముగా ముచ్చటించి నాయకులకు గ్రామస్థులతరపున వందనము లర్పించిరి. య-విశేషార్థ తిలకమ్మగారి ఆశ్రమమునుండి వచ్చిన ఆడపిల్లలు జాతీయగీతములు పాడిరి. హారతులతో సభ రాత్రి 8.30 ఘంటలకు ముగిసినది.

ఈరాత్రి శ్రీమతి బ్రహ్మశ్రీస్థూల లక్ష్మీనరసమ్మగారు శ్రీమతి చేబియ్యం సోదెమ్మగారు శ్రీయుత పుసులూరి కోదండరామయ్య వగైరాలు పెద్దాపురం తాలూకాలో యేలేళ్ళరలింగం పర్వవైరా గ్రామాదులకు వెళ్లుచున్నారు. అన్నిట ఖద్దరు ప్రచారము చేతురు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మే నెల 13-వ తేది మంగళవారము

(1) ధాన్యములు

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for rice (బియ్యం), wheat (వొట్టెలు), and other grains.

(2) పప్పు ధాన్యములు

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for lentils (కందులు), pulses (పెసలు), and other legumes.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for oil (నూనె), ghee (వెయ్యం), and other fats.

(4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for various small goods like sugar, salt, etc.

(5) ఇనుము

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for iron goods like pipes, etc.

(6) లోహములు

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for various metals and alloys.

(7) రంగులు లలిజరైను

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for dyes and pigments.

క స్తూ రి

వెల తులము 1-కి రు. 40-0-0 లు.

ఇది ప్రశస్తమైన నేపాళదేశపు కస్తూరి. డెరికొంచెమైన ను కలితీతక ఘోలుగలిగి యుండును. వాతమును హరించి దేహమునకు వేడియు పుష్టియు జేయుటకు కస్తూరి కలువల పదార్థము. శ్వాములకు, బాలెంతరోగములకు, స్త్రీపాతములకు మిగుల నుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులును కస్తూరి చగు దీచివెప్పించివాడిన వెలయండును, గణమునందును రాభము పొందగలరు. పచ్చకర్పూరము మొదటికం యు. 1-కి రు. 8-8-0 లు. పచ్చకర్పూరము: - రెండవకం వెల తు॥ 1-కి రు. 1-0-0 లు. కుంకుమపువ్వు: - వెల తు. 1-కి రు. 1-4-0 లు. రంగువేసిన గడ్డికాక నిజమగు కుంకుమపువ్వు. తులముకన్న తక్కువ పంపబడెను.

బలమన ను ధాతుపుష్టికి యూదానివైద్యు దీనిన విశేషముగ వాడుదురు. మొదటికము పంపగలము. మొమ్మాయి మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు. శిలాజిత్తు మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు. ఆపచ్చికాన లేక జాన్నురు. 1-కి రు. 8-8-0 లు. జాన్ను మొల్లిముగా కొనువారికి చవుకగా పంపబడును అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - జొంబాయ్

విదేశవారలు

భారతదేశ భావిపరిస్థితులు

బ్రిటిషువారు భారతదేశమును విడిచిపోవలసినదా?

అను విషయమునుగూర్చి గొప్ప ప్రభుత్వోద్యోగి 'క్యాటల్' పత్రికలో ఇట్లు వ్రాసెను:—

గొప్పసంకల్పము జరుగునంతవఱకును అంతచక్కగ విమర్శనలను పోషించుటకు మాంటుఫర్డ్ చట్టము క్రింద ప్రసాదించబడిన స్వపరిపాలనము, ఇంకను ఎక్కువగ ఇచ్చిన పని చేసిన అభ్యుదయములను లాభించునని బ్రిటిషు ఎన్నికదారులు ఆనుకొన్న కోర్కెలు ఈ దేశం లేదు. యుద్ధము జేయుజాతులు రాజకీయవేత్తలు గారు. గ్రంథకర్తలు, వక్తలు గారు. ఆ పనులన్న వారి కెంతయు సేవయు గడుతున్నది.

పరిస్థితులను అన్నిటిని పరిశీలించి పరిపాలనాసామర్థ్యము అంతరించుచున్న దనిరి. అరాజకముగ ఏర్పడుచున్న దనిరి. బ్రిటిషువారి ఆధికారము అంతరింపకుండుటకు ఒక మార్గమును జూపుచున్నాడు.

స్వరాజ్యవాదుల అతీతములగు ఉద్దేశ్యములను జేరియ జేయుచు హిమాలయ శిఖరములనుండి జాతులవారు, వారి పాలకులు భారతప్రభుత్వపాలనమును గనిపెట్టుకొని సమయము వచ్చినపుడు తమవంతు దోమకొనుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు. భారతదేశములో ఇప్పుడు రాజకీయపక్షమువారు ప్రతికూల భావములతో ప్రవర్తించుచున్నారు. భారతదేశమునకు ప్రమాదము రాజకీయములకు రావచ్చును. అప్పుడు ఈజాతులవారు దోమకొనుటకు కనిపెట్టుకొని యున్నారు.

వైయధికారులకు ఆధిక్షతములు

మాంటుఫర్డ్ చట్టము నెత్తివేసి ఇంకొక మార్గమును బట్టుటకు ఇది సమయముగాదు. స్వరాజ్యవాదులను మనము లక్ష్యపెట్టక వారియిష్టము చొప్పున ప్రవర్తించుట కంగీకరించితిమేని తమంతటామే వారు తమ యత్నములను మనకొనెదరు. లేదా బుద్ధితో ప్రవర్తించెదరు. అప్పుడు ప్రజాయత్త శాఖల విభేదముల నంతరింపజేయుటకు పీలగును. అవసరములేని ఈమంత్రులకు, మరితర సభ్యులకు పెద్దపెద్ద మొత్తములు జీతములు ఇవ్వనక్కరలేకుండ పాలించవచ్చును.

వ్యక్తిపాలనము

భారతీయులకు ఓటలన్నను, ఓటర్లన్నను తెలియదు. వ్యక్తిపాలనమునే యెరుగుదురు. ప్రస్తుతము ప్రజాయత్తశాఖలపై రాజప్రతినిధికి గవర్నరులకు పూర్వమున్నంత అధికారము లేదు. అందుచే ఈ విధానమును మార్చిన ఈ నిర్వహణములు లేకుండజేసిన బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు భంగములేకుండ జేసి నిలబెట్టవచ్చును. (నిలోను మైము)

భారతదేశ వ్యవహారములు

కామన్వెల్త్ సభలో పక్షాలు

లండన్, మే 8:— బుధవారము 14 తేదీని కామన్వెల్త్ సభలో భారతదేశపరిస్థితులను గూర్చి తెలుపుచు గ్రంథికారొక తీర్మానమును పాఠించెదరు.

భారతదేశ కార్యకర్తలపరిస్థితులు వేతనములు చాల ఉపద్రవరముగ నున్నవి. అందుచే భారతదేశ రాజ్యాంగనిర్మాణమున మార్పులను గావించి కార్యకర్తలకు ఓట్లను, కార్యకర్తల యొక్కయు, రైతులయొక్కయు ప్రతినిధులు కాసనసభలందును డిల్లీకాసనసభయందు సభ్యులుగ నుండునట్లు జేయుట వసరమని ఈ కామన్వెల్త్ సభ వారి యభిప్రాయము.

సోమవారము 12 తేదీని కర్నూలు చార్లస్ ఏటుగారు ఇండియా సహాయమంత్రిని ఇట్లు అడిగెదరు:— ఇంతవరకు జనీవాలో జరుగు అంతర్జాతీయ కార్యకర్తల భారతదేశ కార్యక ప్రతినిధిగ (బాహ్యజలనే నియమించిరి. అందుచే ఇకముందు ఇండియామంత్రి వచ్చే కార్యకర్తలకు ప్రతినిధులుగ భారతదేశ నిష్ఠు జాతులనుండియు పనివాండ్రనుండియు నియమించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఆలోచించెదరా?

కెన్యా

లో ఇంకను రైలుబండ్లలోను పొగయోడలలోను ఆసియావాసులను ప్రత్యేకముగ కేటాయింపుగ ఉంచుచున్నారని తెలియునా యని సోమవారమునాడు అధినేతకార్యదర్శిని

కర్నూలు మేలరుగారడిగెదరు. ప్రత్యేక జాతులవారికి రైల్వేస్టేషనులలో విశ్రాంతి గొనుగడులయందును ఫలహారపు గదులందును, ప్రత్యేకముగ ఏంట్లులు చేయబడుచున్నవనియు, విశ్రాంతి గొనుగడులయందు, ఫలహారములను విక్రయించు స్థలములను, మాత్రపురీషములను విసర్జించు ప్రదేశములకును జాతి విభేదము లేక అందరిని రానిచ్చుట లేదని దని తెలియునా యనియు ఇతర జాతులవారితో సమానముగ డబ్బుఇచ్చినవారికిగూడ సమానసౌకర్యములను కలుగజేయుటకు తగినచర్యను దీసికొనెదరా యనియు అడిగెదరు. (ఇండియామంత్రి మెయిల్)

సోమవారమునాడు దుగనున్న ప్రశ్నలు

లండన్, మే 9:— కామన్వెల్త్ సభలో సోమవారము 12 తేదీని 1924 సంవత్సరము మార్చి మాసాంతముతో ఇండియాకు ఎన్నిటన్నుల ఇనుప ఉక్కు సరుకులు దిగుమతిజేయబడినవనియు నూటికిఎంతవరకు బ్రిటిషువారు దిగుమతి జేసినదియు ఇండియా సహాయమంత్రిని వైజ్ గారడిగెదరు. తెరాసుండాథాన్ నుండి బారాలోయగుండా క్రొత్తరస్తాను వేయవలెననియు ఖంబుబాబుతో కాశ్యతముగ నైస్యము నొకదానినే ర్నాటుజేయుటకు కర్నూలుపార్లమెంటు బ్యూరీగారు కోరెదరు.

ఆసియావాసులుగాని ప్రభుత్వోద్యోగులు ఇంగ్లాండుకు వచ్చునపుడు వారిపర్యాటకపుట్టుకు సరిపోవు వారితీతములు ముందుగనే ఇయ్యబడుచున్నవనియు భారతీయులకుగూడ ఇట్టి ఏర్పాటునుజేసి ప్రస్తుతమున్న విభేదమును అంతరింపజేయవలెననియు కర్నూలు మేలరుగారడిగెదరు.

కాక్ ఫూరు రాజదర్బారు సేరములో ఆసలు సేరా రోహమును సరిగా తెలియజేయజేసినదియు ఏన్యాయస్థానము అది విచారించబడెనది తెలియజేయుడనియు వింటర్క్ గారడిగెదరు.

జూలయి మొవటి తేదీ నుండి ఇండియా సమన్వయములో పూర్వము పని జేసిన అధికారుల పింఛనులను తగ్గించెదరా యనియు, అగుచో ఎంత తగ్గించెదరనియు విల్క్ గారడిగెదరు.

రాచకీయబుద్ధిలు

మరికొన్ని ప్రశ్నలను సోమవారమునాడు అడిగెదరు.

కాశీ ఛైతన్యాలయం పండిత జగదంప్రసాదు అను రాజకీయబుద్ధిచే గానుగనాడించిరాయనియు ఆవనూనెనీటియించియనియు ఆపనిని మామూలుగ ఎద్దులచే చేయించెడివారు గదాయనియు ఈ సంగతులన్నిటిని పూర్తిగ విచారించెదరాయనియు స్పూర్ గారడిగెదరు.

పూర్వీచిలో రాయల్ సైనిక విద్యాలయమున భారతీయులను జేర్చుకొనుసంగతి నంతయు యుద్ధకార్యాలయమువారలోచించిచెవరా యనియు రెండేండ్లక్రితము వైద్యవిచారణ సంఘమువారుచేసిన సిఫార్సులనుగూర్చి త్వరలో తీర్మానించెదరా యనియు స్పెల్ గారడిగెదరు.

షోలాపురం జిల్లాలో సంగోలా తాలూకాలో వ్యవసాయదారులు భూమి సెన్సు నీయకున్న భూములను వ్యవసాయపనిముట్లను జప్తుచేసెద మని భయపెట్టి ల్యాండు సెన్సును వసూలు చేయుటచే బొంబయి కాసనసభవారి సమితి లేనిదే పన్నులను చెల్లించరాదని జేసిరాయని అడిగెదరు.

బీరారలను వైజాము కిచ్చువిషయమై అందరి తరపున ప్రతినిధులుండు విచారణసంఘము నొకదానిని నియమించుటకు ఇండియామంత్రి ప్రయత్నించునాయని లిక్ పీట్ల గారడిగెదరు. (ఫార్వర్డు)

ఖిలీఫా

రెయినుసాలుగారిని నియమించ రాదనుట

మరాఠ్ లో స్పెయిను ప్రదేశమున రెయినుసాలు గారిని ఖిలీఫాగా నియమించరాదని సుల్తాను, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము వారు ఆజ్ఞపించుటచే చిక్కులేర్పడినవి. పూర్వము బండి పోటుగనున్న రెయినుసాలుగారిని నియమించరా దనుచున్నారు. ఖిలీఫా అను బిరుదునులేకుండ నియమించిన రాజీతుదు నేమో యనుకొనుచున్నారు. కాని రెయినుసాలుగారు రందులకు అంగీకరించ రనుచున్నారు. కాని రాజీఅనుకొనుచున్నారు.

టోకియో ఎన్నికలు

నెమ్మదిగనే జరిగినవి. కాని రాష్ట్రములం దచటచట కొన్ని అల్లంలు జరిగెను. ఎన్నిక కాసనము నుల్లంఘించినందులకు 800 కాన్యాసములు అరస్తుజేయబడిరి. రాష్ట్రభాగములందు రక్తపాతముగూడ తలెత్తించెను. ఓట్లను రెక్కించుచున్నారు.

భారతదేశ సంస్కరణములు

లండన్, మే 10:— ప్రస్తుతము లండనులో ఆగ్ ఫోర్, సర్ అలీ ఇమాం, సర్. కే. డి. గుప్త, ఎం. షెట్టి, డి. బి. రంగాచారి, కే. సి. రాయగార్లను గురువారమునాడు ఆలివియరప్రభుత్వ కలసికొనెను. వచ్చేవారము వీరితో ప్రధానామాత్యుడుగూడ ప్రస్తావించును.

త్వరలో విచారణ జరుగవలె ననుట

లండన్, మే 10:— భారత సంస్కరణములను గూర్చి ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు జేయుచున్న విచారణను త్వరలో సర్వినీ వేదికమును సమర్పించిన సాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వమువారిని వేదికమును గూర్చి ఆలోచించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. అట్లు ఆలోచించుటచే ప్రభుత్వము వారికి ఏవో సాంకేతికములగు మార్పులను జేసినట్లు ప్రియుండు. ఈ లోపుగ సంస్కరణానుభవముగల భారతీయులు సాధ్యమైనవో లండనులో ప్రధానామాత్యునితో సంస్కరణములనుగూర్చి ఆలోచించుట వసరము. (లీడరు)

శ్రీనివాసశాస్త్రి గర్ బి. సి. మైతా, సర్ ఎడ్వర్డు గారు ఎమిలి ల్యాటిన్సు సత్ప్రసంగముగార్లు లండను జేరిరి.

ప్రతిష్టంభన విధానము

భారతీయులయభిప్రాయము

లండన్, మే 7:— ఆర్థికపత్రికమును నిరాకరించుటయు, సప్లయిలనుజేయ నిరాకరించుటయు జాతీయవాదులచే జరుపబడెను. జాతీయవాదులుచేసిన ఈపని చాల ప్రశస్తమైనదని లజపత్రాయుగారు తెలుపుచున్నారు. అదొక్కటియేఇచ్చు సంచలనమును గలుగజేసెను. మనకోర్కెలను కష్టములను తీర్చక పూర్వము సప్లయిలను నిరాకరించుట శాస్త్రయుక్తమనే అనియు న్యాయమనియు ఇచ్చుబాధ్యతగలవారు అందరును గుర్తించిరి.

ప్రతిష్టంభనమునుగూర్చియు, స్వరాజ్యవాదులనుగూర్చియు గాంధీగారి యభిప్రాయములను గూర్చి ఇచ్చుచున్నంతి వార్తలు ఇచ్చు అనర్థకముగ పనిజేయుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముడాదిగాగల భారతవాసులకు లండనును స్వరాజ్యవాదులను ప్రభుత్వమువాడు ఓడించుండజేయుటకు అప్రమత్తులై ఆలిజాగ రూకులై ప్రవర్తించవలెను. ఎంతమాత్రము అక్రద్ధగ నుండరాదు. ఇచ్చటనున్న భారతీయు లండనును, లజపతిరాయి గారితో సమావేశమై భారతీయుల ఆమోదమును గోరునట్లు లక్ష్మీరాజ్యాంగ నిర్మాణమున, తయారు జేయవలెనని వ్యక్తీకరించుచున్నాడు. (ఫార్వర్డు)

పోయింకేరు మన్గోనల్లుగార్ల సమావేశము

నకు ప్యారిస్ పత్రిక లన్నియు సంతసించుచున్నవి. అంతర్విత్తమండలి సమావేశమున కిదిమార్గము నేర్పరుచు ననుచున్నవి.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ వలసచట్టము

అమెరికాకు జపానీయులను వలస రాకుండజేయబడిన యునైటెడ్ స్టేట్స్ వలసచట్టమును 1924 సంవత్సరము జూలై ఒకటతేదీనుండి అమలులో పెట్టెదరు.

పోర్చుగీస్ వైమానికులు

చిక్కులోబడిన పోర్చుగీస్ వైమానికుల నిమిత్తము క్రొత్తవిమానమును బంపుచున్నారు.

అమెరికను వైమానికులు

ఆట్రోద్వీపమును జేరిరి. ఇప్పుడు వీరు చాల దూర మేగవలసియున్న దనుచున్నారు.

మేజరు మార్పిస్ గారు

సురక్షితముగ నున్నారు. ఇతనివిమానము పూర్తిగ బ్రష్టలైనది. 2 తేదీని ఆలసిపోయి లిండిలేక్ ట్రావిర్సిలో ప్రవేశించిరి.

ప్రెంచి ఎన్నికలు

ఆదిలో ప్రభుత్వమువారికే అనుకూలముగ నున్నవి. పోయిన ఎన్నికలకంటె ఇప్పుడు ఓట్లు విస్తారముగ నున్నవి. మ్యాజివాటు, మారికో మంత్రులును ప్రాతప్రధానామాత్యుడైన బ్రియండుగా రెన్నుకొనబడిరి. ఇటీవలవార్తలు పోయింకేరు ప్రతిపక్షులే విజయము గాంచిరని తెలియుచున్నది.

అలగాండ్రియాజ్ఞా ఆరోగ్యము

బాగున్న అలగాండ్రియాజ్ఞానోత్సవమున ఆమె పాల్గొనరట.

కమ్యూనిస్టులు

దెల్లీనులో పోలీసువారిలో పోరాడి 10 మంది చని పోయిరి. కొందరికి గాయములు తగిలినవి ఒకపోలీసువానికి ప్రమాదరమున గాయములు తగిలెను.

జన్ ఆర్థిక చిక్కులు

జోలటరు ఒక్కటేమందు

ఆర్థికనిపుణులవిధానములంగీకరించుటే

ప్రస్తుతపు ఆర్థికచిక్కులను తప్పించుకొని బ్రతుకుటకు ఆర్థికనిపుణులనివేదికములను అంగీకరించుటయే ఉత్తమమార్గమని జర్మనులు గ్రహించి నారంభించిరి దెల్లీకొనుండి బ్రెస్లన్ పత్రికా విశ్లేషి తలుపుచున్నాడు.

(ప్రెంచినిక్కులు ముగిసిన వెంటనే పరిశీలులు కీర్తి) ముగ తేలును.

విరిపు సరిహద్దు

ను పరిష్కారముజేయవలెనన్న కవిమను ఏర్పాటును పూర్తికావడమునకు అనుకూలముగా దీనిని చూచుచున్నామని జర్మనీ నాయు ఇష్టముచేయుటకు జేసినదనియు దీనిని కష్టపరిశీలు లేర్పడుననియు అందుచే ఈపద్ధతిని మన ఇదప్రభుత్వములవారు ఒకరితో నొకరు ఒడంబడికజేసికొని ఒకరితో నొకరు సంప్రదింపుకొని పరిష్కారముజేసుకొన్న పద్ధతిలకు అనకా శములేమింక వ్యవహారములయందు సరళిగ ఏర్పాటు గాగలవని సర్ జేమ్స్ క్రెయిగుగారు ప్రకటించిరి.

ఇట్లుచేసిన రెండు పార్లమెంటులసభల సభ్యులైన బహి యుటుకు కిలగన. సంగతులు తెలియని ఇతరులు జోక్యముకలుగ జేసికొన్నచో ప్రయోజనము గలుగదు.

(ప్రెంచివైమానికుడు దోయిసీగారు సెయిగనుకు బహులు చేరిరి.

రషియా కమ్యూనిస్టులు

లెనిన్ గారు పోవుటచే రష్యాకమ్యూనిస్టులకు అండలే కుండపోయినది. ఎవరికింద జేరుటకు వీలులేకున్నది. వీరిలో తగవులు రాజీకాలేదు. ఇటీవల కొన్ని నెలల జట్టి వీరిపక్షములో అంతకలహములు లుదయించి శీఘ్రముగ ప్రంగడియగుచున్నవి. ప్రభుత్వకోశములు ఆగ్రహించి. జబ్బులేదు. బ్రిటిషువారినుండి సామ్యవచ్చునూచనలు కొద్దిగనున్నవి.

రుమేనియా రాజవంశములు

లండను కేగుట

లీక్విల్ మే 10. — రేపటిదినము రుమేనియా రాజవంశములు లండనుకు విచ్చేసెదరు. వీరిని సత్కరించుటకు ప్రజలు తోరణములతో లండను వీధులను విజృంభిస్తూ వైచును అలంకరించుచున్నారు. దోవరలో వీరిని వేల్పుయ్యువరాజుగారు ఆహ్వానించెదరు. జార్జి సార్వభౌమ దంపతులు వీరిని బకింగ్హం మందిరమునకు గొంపోయెదరు. గత విరోహమునాసంగ్రామమున రుమేనియా పడినకష్టములను గ్రేటు బ్రిటను మరవజాల దనుచున్నారు.

దొంగలు దోచుకొనుట

లండనులో బాండుపిధిని నగలవర్తకుని కటికితలు పును బ్రహ్మలుగొట్టి దొంగలు 8000 పానులు విలుగలతో కంఠహారమును దొంగిలించుకొని పోయిరి. దొంగలు మోటారుబండిలో వచ్చిరి. పోలీసు వారు వెన్నంటి మోటారు బండి దిగి రైలుమార్గమున పారిపోయిరి.

ఎవరెస్టు పర్వతారోహణము

నిమిత్తము ఏర్పాటులను పూర్తిజేసికొనిరి. శీతవాతముల బాధలేకుండగ ఏర్పాటులను గావించుకొనిరి. అంతయు బాగుగనే జరుగుచున్నది.

శింగపూరు నౌకార్యము

ను వదులుకొన్నచో ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండు, ఇండియాకు గొప్పనౌకను కామస్వేయ పార్లమెంటు సభ్యుడైన బోడెగారు తమ యువస్వాసమును తెలియజేసిరి.

వైకం సత్యాగ్రహము

ఖైరీలకు సదుపాయము

వైకం సత్యాగ్రహసంబంధమున అరెస్టుచేయబడి త్రి వేండ్లము చెజుసాలలో నుంచబడినవారికి 20 మందికిని నాయకులు యితరులు అనుభవము లేకుండ సమానముగా ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొనరించుటకు సంస్థానప్రభుత్వముచూరుత దువు చేసిరి.

వైకంలో నాగురులదౌర్జన్యము

పోలీసుకమిషనురు విటుగారు 10 వతేదీ తనివారము చాడు వైకంనుండి త్రివేండ్లముకు వచ్చిరి. నాయకులు సత్యాగ్రహము కొట్టివసంగతి నిజమేనా యని ఆయన నడిగిరి. దేవాలయము తూర్పుద్వారమునకు వెళ్లు రోడ్డుమీద 9వతేదీనిగల భూ జరిగినది. ఆరోడ్డుపైని కొన్నిటలములవారు నడుచునూడవ ను నియమముకలదుగాన కాంగ్రెసువలంబితు లాదానిరాగా మొదలునచు కాపురమున్న వారు వలంబితులను నిరోధించిరిగాని పోలీసువారు పోయిరి బోధించి ఆనిరోధమును తొలగించిరి. అదిమొదలు వలంబితు లాదాని ధారాళముగా నడువసాగిరి. గాని అచట కాపురమున్నవారికి క్రోధముగానేయుండెను. మొదట నొకపులయను కొట్టిరనియు అతడిక యూరేసింపువారి చాటున డాగ్గ వారినికూడ కొట్టిరనియు కాంగ్రెసు వారిపోర్టులవలన తెలియుచున్నది. నేనానాడు వైకంలోనేయుంటిని. కాంగ్రెసునాయకులతో మాటలాడితినిగాని బేడెసులోనున్న పోలీసువారిగూడ కొట్టిరని వారుచూచగా నైన తెలుపలేదు. ఇప్పుడు క్రివి నలుకేసు చాపులేనది. ఇప్పుడా వీధిని పోలీసువారు గస్తీతిరుగుచున్నారని విటుగారు తెలిపిరి. (అ|| వె||)

ఆన్వర్తవ త్రిక కేసు

ఓంకారానందస్వామిక రెండేండ్లుకఠినశిక్ష కేసుబడెను

ఆన్వర్తవత్రికా సంపాదకుడు, సంగదేశీయుడును సన్యాసియును ఓంకారానందస్వామి (సం. ఏ)పైని అవ్యతసరలో 12½ వత్సకముక్రింద తేటపెన శిక్షలో స్వామి అతిశయోక్తులను అసత్యములను నడిచి ప్రభుత్వముపై ద్వేషమును పురోల్లుచు నువ్వసించెనని ఘట్టాను మేజిస్ట్రేటు పంజిత త్రికవత్సకారు స్వామిక రెండేండ్లు కఠినశిక్షయును 500 జుర్యానాయును, జుర్యానా చెల్లించుచో మరి ఆరునెలలు కఠినశిక్షయును వేసెను. జయిలులో స్వేచ్ఛలుక్లానులో నుంచవలెననియు మొత్తము రెండేండ్లుమాత్రము శిక్ష ననుభవించవలె ననియు మేజిస్ట్రేటు తీర్పు చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

విద్యాసంస్కరణములు

బెంగాలు విద్యాంగమంత్రి చెప్పినవిషయములు

కలకత్తా, మే 12: — బెంగాలు విద్యాంగమంత్రి ఫజాల్ హక్ ఓకీ డెక్కాలో తమిచ్చిన సన్యాసప్రతి సదుపాయములను విద్యాంగంత్రి రణముల గమనమై దొరకెనువారి డిరెక్టరు తెలియజేసెను. వీరిమంత్రిత్వమున ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసకొరకు పంచాయితీ యూనియన్స్ సీటును ముందు తీసికొనినందుకు ప్రత్యక్షమును సంతకబడెను. 5 సంవత్సరము అగడిచినవచ్చుట ప్రతి పంచాయితీ యూనియనుకు ఒక్కొక్క ప్రాథమిక పాఠశాలముండవలెనని వీరికలంపు ప్రభుత్వము వారు దీనికిగాను ఆమోదములను భరించుట కుద్యుక్తులై యున్నారు. సెకండిరీ విద్యా విషయమై నాడేదీ కమిషనువారి ఫిరార్డులను అమలుజేసి తీసికొనినవచ్చుట కైన, సెకండిరీపాఠశాలలయొక్క ఉపాధ్యాయుల బోర్డు నొక దానిని స్థాపించుటకు, ప్రావీణ్యమును నేర్పరుచుటకు సాధ్యమైంకత్వము ప్రకాశింపము సంతకబడెనని మంత్రి చెప్పెను. ఈవిధ మెదటిలో ఎట్టి నిర్బంధమున లేకయే ప్రారంభింపబడును. ఉపాధ్యాయులు వాణిజీయులలో రూపాయకు 9 వైసలు చొప్పునను, పాఠశాలాధికారులు 6 వైసలు చొప్పునను ప్రభుత్వమువారి 6 వైసలు చొప్పునను యిచ్చుటకు అనుకూలము. ఈ మొత్తము కియు పోస్టు ఫీసు నేరింగ్స్ బ్యాంకింగ్ నుంచబడును. దీనిని దాడిలింగ్ కియు సొసైటీవారికి పోవును. (అ|| వె||)

లండనుస్థిమర్దు

బొంబాయి, మే 12: — లండను నుండి మొదటి తేదీన తిహాలిలో బయలుదేరిన ఓండరు మెయిల్స్ రారు “బెల్గా” అనునది 11 తేదీన ఏడెన్ కడలివెల్తుక. ఇదిబొంబాయికి 16-వ తేదీన వచ్చును. 8-వ తేదీన బయలుదేరిన ఓండరు మెయిల్స్ రారు “కేసెలీ-డి” మార్చునాల్సుకు 10 వ తేదీన వచ్చును. (అ|| వె||)

వరాను దుండగములు

500 మంది అరెస్టుచేయబడుట

140 మంది ప్రవాసము కంపబడుటకై

నిలిపి వేయబడిరి

బొంబాయి, మే 12: — అదివారమునాడు బొంబాయి పోలీసువారు అకస్మాత్తుగా పోయి కొన్ని కంపి: మంది వరాను ను పట్టుకొనిరి. ఈవరానులు దోపిడీలు నాశ్యము మొదలగు వానినిజేసి బొంబాయి కడలిలో విడుదలచును భూమును కలిగించుచున్నారు.

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి కనీశులను చక్క బట్టుకై 1921 లో వరాను ప్రవాస కట్టెను అమోదింపి అప్పుడు వెలకొలిపి వరానును ప్రవాసము కంపి నగరమున కా. తిని నెలకొల్పిరి. అయితే గత సంవత్సరము నుండి వరాను తెచ్చుటంజేయో కాలబంధి కచ్చి తిరిగి వాణిజ్యంకరచర్యలను ప్రారంభించియున్నాడు. ఈస్థితి నుకొలిపి చాలభంగకరమని తోచెను. గతసంవత్సరము పోలీసు పరిపాలనా నివేదికములో పోలీసుమిషనరు వరానును ఉద్యోగులతో చేర్చుకొనదనియు వరానుకుండగములు గ్రహితెన్న ప్రజల సమాకార ను జూపవలెననియుచెప్పెను.

అదివారమునాటి త్రి పోలీసువారు అకస్మాత్తుగా వరాను జండు బోటునకి పోయి నిజుల్పక్ష కిదీపములకాంతులను వారిమాఖములపై ప్రసరి పజేసి నిదురించుచున్న వరానులను లేపి 500 మందిని అరెస్టుజేసిరి. వారిలో జేసినపాధితేని 140 మందిని ప్రవాసముకంపుకై నిలిపివేసిరి. నిరాశతో అరెస్టుచేయబడిన వారిలో కొంతమంది పోలీసువారి కెదురుతిరిగి, కాని పోలీసు వారిని పోలీసుస్వేచ్ఛనుకొని వెళ్లగలిగిరి. (అ. ప్రె.)

సేలం టెన్నిస్ కండెములు

అఖిలభారత టెన్నిస్ పంచాయితీ (అమెచూర్లకు మూరిమే) జూన్ నెల 4 వ తేదీనుండి 10 వ తేదీవరకు సేలం లిడరీ కంపుకవారి టెన్నిస్ కోర్టులపై జరుగును. 7 గురు సభ్యులు కార్యకర్తాహారకంపుమున నీ. డి. అప్పాపు చిట్టియం. యల్. సి. గా కథ్యక్షులుగ నున్నారు.

పోసుబంట్లోతు మోసమునకై శిక్షింపబడుట

తిరుచనాపల్లి పోస్టాఫీసు బంట్లోతు మాత్తుస్వామిశర్మ యిందునాడు నూరు రూపాయల నమూనా విసంధకు 125 రూపాల జరిమానాగాని 6 వారముల కఠినకరముగాని అభివినయజ్ఞులు శిక్షింపబడెను. తిరుచనాపల్లి చేదనవన్న అరియాలూరు గ్రామమున 50 మంది చేరి బండిపోయి కాపించిరి. డిప్టీ పోలీసు నూప రిమోడెటు ఆ ప్రదేశమున విచారణ జరుపుట జేగెను.

మధుర వార్తలు

మధుర వ్యవసాయలో సంఘము మధురలో విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రమును చేయు విధానమును తయారు చేయుటకై నెలకు నేరురూపల జీతము నిచ్చి ఒకవెంజునకు నియమించుటకును ప్రభుత్వమువారిద్దఱుండి ఈవిధానము నిర్వహించుటకై 6 లక్షల రూపాల అక్వయింట్ ను నిశ్చయించిరి. మధుర వ్యవసాయలో ఆయా రైతులపై ద్వారములుకై మందులు కొనుటకు మున్సిసిల్ సంఘమువారు రూప 08-11-0లను విరాళ మొసగిరి.

ఖైరీ తప్పించుకొని పారిపోవుట

శివరమురాతి బొంబాయి జైలులో 9 నెలల ఖైదు నకుభవింపుచున్నజోజ్ కార్లిగారు అకునరతు కిజీకి బ్రద్దలుకొట్టి తీగ గ్రహి పారిపోయెను. 28 వ తేదీన ఆనిని వధిగ గోవాలో బిగిడినవచ్చుటకు పోలీసువారి యధీనముజేయకల్పయింపరి. శివరము అర్ధ త్రిమండి 8 గంటలవరకును ఖైదీజైలు అనుప్రతిభాకావళాగా ముచుదొంగ దురపోయి యంతగ తప్పించుకొని పారిపోయెను. అతడు తప్పించుకొని పోయిన సంగతివారు నాటి ఉదయమువరకు జెయులు అధికారులకు తెలియలేదు. పోలీసులు వెదకుచున్నారు.

కాంటన్ మెంటు చట్టము

సిన్ధూ, మే 12: — కాంటన్ మెంటు చట్టములో ముద్రుచేయబడినదని అరగరగజెలు ప్రకటించుచున్నది. ఈమాన్యులను నీచుచ్చి, నోగాంగు కలెక్టు మొదలుల వాడు నేర్పరు ఓకు ప్రభుత్వమునకు అధికారముగలదు. దీనికి ఫలితముగా గలుగు కొన్ని యితరమార్పులును ప్రకటించబడినవి. (అ. ప్రె.)

ఆయుర్వేద ప్రచారము

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వెనులభమ! (పోస్తుభర్షులుప్రత్యేకము) గణానుభవము!
కరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగడి వైత్యకాకల
మాత్రలు దివ్యావృతము. అక్షరము, అరుచి, ఆవృతిరేఖ,
అగ్నిచూర్మము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కులు, పూర్వమున, శిరస్సు,
వ్రేళ్లు, అస్థులు, మొదలగువానియందు గలిగడి నొప్పు
లను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
దేచ్చును.
ఈ మాత్రలు మేహవార నొప్పులను వెంటనే
చూస్తును. యందు అనేకఓషధులు చేరినవి. ఆనుభవము
గల ఔషధముగనుచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఓక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:—
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్తు నిదుమోలు, ఎలత్తూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్ర పత్రిక

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ఉన్నవి, త్వరపడుడు ?

మహాద్దేవేంద్ర నాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:— మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

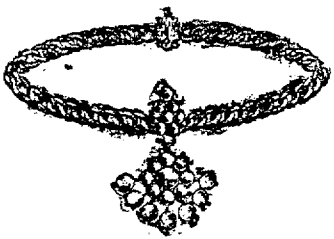
ప్రతిష్ఠా క్రియ ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు }
నిండు క్యాలికోబైండు ఛెడర్ వైటు కాగితములు

ధర రు 2 8 0
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము

తెలంగాణ నెం 212,

6, 7 తంబుశెట్టివీధి మద్రాసు.

ఒకసారిమాకు ఆర్డరునిచ్చి మా నాణ్యమును తెలుసుకొన కోరెదము

స్త్రీలు కంఠమునందు ధరించు

చెయిను అడ్డిగె

6 సం॥-13 సం॥వరకు చేయవచ్చును. మజారి చేదారం నహ
రూ. 10.—15 వరకు గలదు.

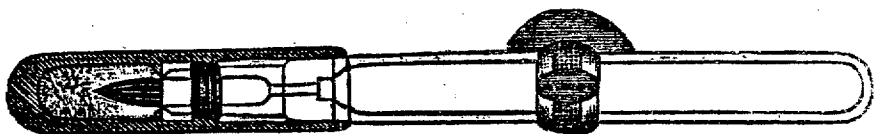
ఇ మి తే వన్ పతకములు ధర రూ. 30—50 వరకు గలదు.
(4) 172, పుట్టుగలఅందమైన క్యాటలాగు ధర రూ. 1—0—0.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రెంచ్ వేనా

పోకెట్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా ఆఫీస్ లిగ్నా, మెడ
లగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూనేతమునందు నూతన మిక్కుటముగా జనాదరణ
జేందుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టపాత్రకి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాత్ర నువహించింతులు యద్భుతమగు నూత
నీకానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
మెలపూరు విక్రేత యా డిపో, మదరాసు.

అనేకములగు బుగాయలతకములను పొంది పొగడ్డగాంచిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

వేగు మందుల వివిధ కలరా మందులు

అనేక వేల జనులను మృత్యువువారనుండి కాపాడినవి

నెట్టు రూ. 2—2—0 లు, రూ. 1—2—0 లు.
ప్యాకింగు, పోస్టేజి ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగులు ఉచితము.

సకలవిధ వ్యాధులకును ఆయుర్వేద దివ్యౌషధము లిందుగలవు.

తంజివిలాసము: వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

పండిట్, మదరాసు. } **ఆయుర్వేదాశ్రమం**

41, ఆచారప్పకోనీధి, బార్దొల్యూ, మదరాసు.

విజయము:— } వాదా కంపెనీ, చైనాబజారువీధి, జి. టి, మదరాసు.
స్వస్తిఫార్మసి, పెద్దవీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులను సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన
600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. అ 6

ఆయుర్వేదచంద్రిక:— వైద్య, ఆరోగ్య, కారీ, వస్తు
గుణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడు వైద్యపత్రిక. సం॥ చందా
రూ. 2.8-0. మారి యచితము.

శి. పి. అందు కో, పెరిదేసి, నెల్లూరుజిల్లా.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
మా సుప్రసిద్ధమైన రేండురంగుల పెద్ద
రకము గోడకు తగిలించు 1924 సంవత్సరము
వ్యక్త కృత్యాలందరు దరఖాస్తు పంపింపవలెకె ఇనా
ముగా పంపబడును. 191

Rajvaid Sri Ramandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

ఎలక్ట్రీక్ పాకెట్టు లాంఛన్	
పూర్తిపాకెట్టు 18	2-4-0
చేతుల 18	0-120
బల్బు 18	0-6-0
సింక్ లైటు ట్యూబ్ లాంఛన్ 18	1-8-0
హానిబాడి, ప్రక్క ప్రక్క, రింగు లాం	
చెరు కిరార్లు దేశం 18	0-12-0

మినియోక్ స్టోర్సు
83, చీనాబజారురోడ్డు,
మదరాసు.

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.**

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటికిం చంద్రురభౌ గుర్తింపు

ఇది కొలెక్టు టోనోఫర్మిటా, మోక్షి ధన్యము.
తెందగువాటిని శక్తి శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయ
బడినది. మూత్రముతో కలిసిపోవు తున్నది, మూత్రము
దుండు తిపి (phosphate), కేలెషి మొదలగు సే
రోగముల, నడుచునొప్పి, చాతకోసము, వ్యూహము,
బలహీనత యితర స్త్రీగంబంధమైన అంటువ్యాధులు
మొదలగువి కల్పక కుదరదు
ఒక టుబును టోనోఫర్మిటా లుడ్డి 1-కి ధర రు 1/5/0
గిలుడ్డిది ఒకసారి ఆర్డరును పంపిన ప్యాకింగు పోస్టు
ఖర్చులు యి కాము.

మా టోనోఫర్మిటా క్యాటలాగు యి కాముగా ఒక పత్రము
Sole Agents
H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.